ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁੱਕਲੈਟ ਲੜੀ ਨੰ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

A

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਜਨਮ ਮਿਤੀ ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐

ਦਿਨ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ ______________________ **ਰੋਲ ਨੰਬਰ** ______________________

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ **ਸਭ ਤੋਂ** ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ **ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।**
9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ।
10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ** ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
12. **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।**

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

1. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

(a) ਹਲਫ਼ (b) ਨਾਇਸੂਨਾ (c) ਉਰੁਕ (d) ਅਕੱੜ

2. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ?

(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ (b) ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ

(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ (d) ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ

3. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)		ਸੂਚੀ II (ਕਾਗਨੀਸੈਂਸ)
A.	ਆਦਿਨਾਥ	1.	ਸੱਪ
B.	ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2.	ਸ਼ੰਖ (ਕੌਂਚ ਸ਼ੈਲ)
C.	ਨੇਮੀਨਾਥ	3.	ਹਿਰਨ
D.	ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4.	ਬਲ੍ਹਦ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

4. ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨਰ ਰਾਕ ਐਡੀਕਟ (ਛੋਟੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਗੁਜਰਾ (c) ਅਹਰਾਉਰਾ (d) ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।

I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ ਖਾਨ

II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਨੀ

III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ

IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ?

(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (b) ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ

(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ (d) ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ

1. In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported ?

(a) Halaf (b) Naisuna (c) Uruk (d) Akkad

2. Which of the following ruler of Kashmir constructed the channels for irrigation on Jhelum river ?

(a) Lalitaditya (b) Vinayaditya

(c) Avantivarman (d) Sankaravarman

3. Match List I with List II and select the correct answer using the code given below the lists :

	List I *(Name of the Jina)*		*List II* *(Cognisance)*
A.	Adinath	1.	Snake
B.	Shantinath	2.	Conch shell
C.	Neminath	3.	Deer
D.	Parshvnath	4.	Bull

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

4. Which of the following Minor rock Edict of Ashoka engraved the numerical number both in words and figures ?

(a) Maski (b) Gujarra (c) Ahraura (d) Panguraria

5. Arrange the following in a chronological order and select the correct answer from the codes given below :

I. Tahmas Namah by Tahmas Khan

II. Dabistan-E-Mazahib by Mohsin Fani

III. Ibaratnamah Mirza by Mohammad Harsi

IV. Jangnamah by Qazi Nur Mohammad

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

6. A reconciliation of Vedanta and Shaivite beliefs was developed by which of the following ?

(a) Appaya Dikshita (b) Narayan Bhatt

(c) Raghunanadana (d) Madhavacharya

7. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।

II. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।

III. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।

IV. ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ।

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

8. ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ?

(a) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।

(c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ।

(d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।

9. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ।

I. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ

II. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ

III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ

IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ

(a) I, II, III, IV
(b) II, I, III, IV
(c) IV, III, I, II
(d) IV, II, III, I

10. ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :

I. ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ

III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ

IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

7. Which facts are true about Vijayanagar empire ?

I. Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.

II. The city of Vijaynagara had seven citadels.

III. Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.

IV. Devaraya II had appointed Muslims in his army.

(a) II, III and IV only (b) I, II and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

8. Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq ?

(a) He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.

(b) The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.

(c) The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.

(d) He rigidly enforced the non-transfer of assignments.

9. Arrange the following events in chronological order :

I. The First Anglo-Sikh war

II. The Second Carnatic war

III. The First Anglo-Mysore war

IV. Battle of St. Thome

(a) I, II, III, IV (b) II, I, III, IV

(c) IV, III, I, II (d) IV, II, III, I

10. Morley-Minto reforms aimed at

I. Increasing number of members in Legislative Council at Centre

II. Separate electorates for Muslims

III. Reserved seats in Provincial Assembly for Dalits

IV. Promotion of education

Select the correct answer from the codes given below :

(a) I and II only (b) III and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

11. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ)		ਸੂਚੀ II (ਨੇਤਾ)
A.	ਮਾਲਾਬਾਰ	1.	ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ
B.	ਉੜੀਸਾ	2.	ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ
C.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	3.	ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ
D.	ਬਿਹਾਰ	4.	ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।

II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ'' ।

III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।

IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ
(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

13. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ।

II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ।

III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ — ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

11. Match the following :

List I *(Salt March Place)*		*List II* *(Leader)*	
A.	Malabar	1.	Gopabandhu Chaudhary
B.	Orissa	2.	C. Rajagopalachari
C.	Tamilnadu	3.	K.Kelappan
D.	Bihar	4.	Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

12. Which of the following statements about Awadh are correct ?

I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.

II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.

III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.

IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance .

Choose the correct answer using the code given below.

(a) I, II and IV are correct
(b) I, II and III are correct
(c) II, III and IV are correct
(d) I, II, III and IV are correct

13. What are true about the Cabinet Mission Plan ?

I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.

II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections : A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).

III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.

IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two — Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer :

(a) I and II only
(b) I, II and III only
(c) II, III and IV only
(d) I, II, III and IV

14. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

(a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ

(b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ

(c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ

(d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ

15. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਮਕਬਰਾ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	1.	ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
B.	ਹੁਮਾਯੂੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	2.	ਬਟਾਲਾ
C.	ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	3.	ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
D.	ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	4.	ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

16. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ :

I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।

II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ ।

III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

14. The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is :

(a) Mithankot in Pakistan

(b) Sialkot in Pakistan

(c) Kalakot in India

(d) Srinagar in India

15. Match List I with List II and choose the correct option :

	List I *(Tomb)*		*List II* *(Place)*
A.	Shamsher Khan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore
B.	Humayun's Tomb	2.	Batala
C.	Tomb of Jahangir	3.	Nakodar in Jalandhar
D.	Tomb of Mohammed Momin and Haji Jamal	4.	Delhi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

16. Read the following statements about Chishti Silsila carefully :

I. Data Ganj Baksh and Shaikh Farid Shakar Ganj were Sufi saints of Chishti Silsila in 15th century.

II. Saint Moinuddin of Ajmer and Nizamuddin Auliya of Delhi, who spread Islam in central India and Rajasthan, also belonged to Chishti Silsila.

III. The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.

IV. Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.

Which of the above statements are correct ?

(a) II, III and IV only

(b) I, II and IV only

(c) I, II and III only

(d) I, III and IV only

17. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਸਤਕ)		ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)
A.	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ	1.	ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
B.	ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ	2.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
C.	ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ	3.	ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
D.	ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	4.	ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

18. ''ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨੱਕੜ ਦਾਦੀ'' ਵਜੋਂ ਕੌਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?

(a) ਨੋਰ੍ਹਾ ਰਿਚਰਡਸ
(b) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(c) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

19. ਲਾਨਕ ਲਾ ਪਾਸ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
(c) ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ
(d) ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ

20. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸਿੱਕਾ	1.	ਗੁਜਰਾਤ
B.	ਕੋਰਬਾ	2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
C.	ਪਾਰਲੀ	3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
D.	ਇਨੋਰ	4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

17. Match List I with List II and choose the correct option.

List I (*Book*)		*List II* (*Author*)	
A.	Gagan Mai Thal	1.	Gurdit Singh
B.	Mera Pind	2.	Amrita Pritam
C.	Rasidi Ticket	3.	Dalip Kaur Tiwana
D.	Nange Pairan da Safar	4.	Balwant Gargi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

18. Who is popularly known as "Punjabi Natak di Nakkad Dadi" ?

(a) Norah Richards
(b) Amrita Pritam
(c) Daleep Kaur Tiwana
(d) Amrita Shergil

19. Lanak La Pass is located near the border between which of the following countries ?

(a) India and Pakistan
(b) India and China
(c) India and Afghanistan
(d) India and Nepal

20. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

List I (*Thermal Power Station*)		*List II* (*Location*)	
A.	Sikka	1.	Gujarat
B.	Korba	2.	Chhattisgarh
C.	Parli	3.	Maharashtra
D.	Ennore	4.	Tamil Nadu

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

21. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਕਬੀਲਾ ਸਮੂਹ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸੇਮਾਂਗ	1.	ਮਲੇਸ਼ੀਆ
B.	ਬੋਰੋਸ	2.	ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ
C.	ਮਸਾਈਜ਼	3.	ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜ਼ਨ ਬੇਸਿਨ
D.	ਕਿਰਗਿਜ਼	4.	ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

22. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ।

I. ਸੁਪੀਰੀਅਰ

II. ਮਲਾਵੀ

III. ਬਾਈਕਲ

IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ

(a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(c) ਬਾਈਕਲ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ

(d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ

23. ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

I. ਪੀਟ

II. ਗ੍ਰੈਫ਼ਾਈਟ

III. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ

IV. ਲਿਗਨਾਈਟ

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

21. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

List I (Tribal Group)		*List II (Location)*	
A.	Semangs	1.	Malaysia
B.	Boros	2.	East Africa
C.	Masais	3.	Western Amazon Basin
D.	Kirghizs	4.	Central Asia

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

22. Arrange the following largest fresh water lakes of the world in descending order of their volume of water.

I. Superior

II. Malawi

III. Baikal

IV. Tanganyika

(a) Tanganyika - Malawi - Superior - Baikal

(b) Malawi - Tanganyika - Superior - Baikal

(c) Baikal - Superior - Tanganyika - Malawi

(d) Baikal - Tanganyika - Superior - Malawi

23. Arrange the coal in increasing order of the stage of formation and carbon content and choose the correct option.

I. Peat

II. Graphite

III. Coking coal

IV. Lignite

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

24. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਲ)		ਸੂਚੀ II (ਨਦੀਆਂ/ਵਾਟਰ ਬਾਡੀਜ਼)
A.	ਬੋਗੀਬੀਲ	1.	ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ
B.	ਪੰਬਨ	2.	ਲੋਹਿਤ
C.	ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਸੇਤੂ	3.	ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ
D.	ਭੁਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਸੇਤੂ	4.	ਹੁਗਲੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

25. 'ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਰੀਇਨਟਰੋਡਕਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਰਣਥੰਬੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(b) ਸਰਿਸਕਾ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(c) ਕੁਨੋ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਸੈਨਚੁਰੀ
(d) ਦੰਦੇਲੀ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ਼ ਸੈਨਚੁਰੀ

26. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਕੇਸਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਤਾ
(b) ਪੈਟਲ
(c) ਸੈਪਲ
(d) ਸਟਿਗਮਾ

27. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਰਾਖਵਾਂ ਜੀਵਖੇਤਰ)		ਸੂਚੀ II (ਟਿਕਾਣਾ)
A.	ਸਿਮਲੀਪਾਲ	1.	ਮੇਘਾਲਿਆ
B.	ਮਾਨਸ	2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
C.	ਦਿਹਾਂਗ ਦਿਬਾਂਗ	3.	ਅਸਾਮ
D.	ਨੋਕਰੇਕ	4.	ਉੜੀਸਾ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

24. Match List I with List II and choose the correct option from the code given below the lists.

List I *(Bridges)*		*List II* *(Rivers / Water bodies)*	
A.	Bogibeel	1.	Brahmaputra
B.	Pamban	2.	Lohit
C.	Vidyasagar Setu	3.	Palk Strait
D.	Bhupen Hazarika Setu	4.	Hooghli

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

25. The Asiatic Lion Reintroduction Project is an initiative of the Indian Government to provide safeguards to the Asiatic lion from extinction in the wild by means of reintroduction. As part of this project which of the following sites is considered as potential habitat for the lion population ?

(a) Ranthambore National Park
(b) Sariska Tiger Reserve
(c) Kuno Wildlife Sanctuary
(d) Dandeli Wildlife Sanctuary

26. In making the saffron spice, which one of the following parts of the plant is used ?

(a) Leaf
(b) Petal
(c) Sepal
(d) Stigma

27. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

List I *(Biosphere Reserve)*		*List II* *(Location)*	
A.	Simlipal	1.	Meghalaya
B.	Manas	2.	Arunachal Pradesh
C.	Dihang Dibang	3.	Assam
D.	Nokrek	4.	Odisha

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

28. ਸਾਗਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ।

II. ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

III. ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।

IV. ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

29. ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ?

I. 4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ।

II. 4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।

III. 4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MHz ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz ਹੈ।

IV. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ 5G ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ।

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ III
(d) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

30. ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਸਮਿਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

II. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇਮ ਮੱਛੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5·0 ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

28. Which among the following are true about Sagarmala project ?

I. To enhance the performance of logistic sector

II. To optimally utilize the country's waterways and coastline for cheap transportation

III. To develop SEZ in the coastal areas for export

IV. To develop 5 new ports to increase trade

(a) II and IV only (b) I, II and IV only

(c) I, III and IV only (d) I, II, III and IV

29. Identify which do not truly describe the major differences between 4G and 5G communication :

I. Speed in 4G is up to 100 Mbps while it is up to 20 Gbps in 5G.

II. Latency in 4G is 50 milliseconds while in 5G it is 1 millisecond.

III. Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 MHz while in 5G it is 600 MHz to 2·5 GHz.

IV. Presently geographic coverage is more in 4G than 5G network.

(a) I only (b) II and III only

(c) III only (d) III and IV only

30. Regarding acid rain, which of the following statements are correct ?

I. English scientist Robert Angus Smith coined the term *acid rain* in his studies of air chemistry in Manchester, England, in the 1850s.

II. The eggs and young of many fish species are killed when the pH drops to about 5·0.

III. Trout, salmon, and other game fish are usually the most resistant to pH levels below 5·0.

IV. Carp, gar, suckers, and other less desirable fish are more sensitive to pH levels below 5·0.

Choose the most appropriate answer from the options given below :

(a) Only I, II and III

(b) Only I and II

(c) Only I and III

(d) Only I, III and IV

31. ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :

I. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ

II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

32. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

33. ਕਰੰਟ/ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

31. Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño–Southern Oscillation (ENSO) :

I. Warm water flows eastward to South America.

II. Upwelling blocked by warm water.

III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.

IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.

Choose the correct answer from the options given below :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

32. Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the Earth's energy balance ?

I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and III only

(b) I and II only

(c) II and III only

(d) II and IV only

33. The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called :

(a) California current

(b) Kuroshio current

(c) Circumpolar stream

(d) Gulf stream

34. ਪੰਦਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ।

II. ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 270 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ।

III. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) II ਅਤੇ III
(c) I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

35. ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋਰਟਲ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

I. ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

II. ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਐਮ. ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN) ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

III. ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

36. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

I. ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

II. ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ

III. ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

IV. ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) III ਅਤੇ IV
(c) I ਅਤੇ III
(d) I ਅਤੇ IV

34. Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission.

I. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds.

II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution.

III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II
(b) II and III
(c) I and III
(d) I, II and III

35. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers :

I. It was launched by the labour ministry.

II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana).

III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ₹ 2 lakh in case of partial disability.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II only
(b) II and III only
(c) I and III only
(d) I, II and III

36. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations ?

I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes

II. Emphasizing savings and enhancing salaries

III. Increasing government expenditure

IV. Going for tapering of fiscal stimulus

Select the correct answer :

(a) I and II
(b) III and IV
(c) I and III
(d) I and IV

37. 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ।

I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।

III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

38. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ
(d) ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

39. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ
(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

40. ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(d) I, II ਅਤੇ III

37. Consider the following statements about 'Corporate Social Responsibility'.

I. The United Nations Industrial Development Organisation defines it as a management concept whereby countries integrate social and environmental concerns in their business operations and interactions with their stakeholders.

II. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.

III. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.

IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I, II and III only (b) II, III and IV only

(c) I, III and IV only (d) I, II, III and IV

38. Darvaza Gas Crater, Gateway to Hell is situated in which of the following countries ?

(a) Tajikistan (b) Kazakhstan

(c) Turkmenistan (d) Uzbekistan

39. Which of the following is better known home of golden langur ?

(a) Pakke Tiger Reserve (b) Kakoijana Reserve Forest

(c) Rajaji National Park (d) Desert National Park

40. How can Balance of Payments (BoP) deficit be reduced ?

I. Depreciation of domestic currency

II. Increasing import duty

III. Providing export subsidies to domestic producers

IV. Borrowing from abroad

Select the correct answer using the codes given below :

(a) I and II only (b) I and III only

(c) II and IV only (d) I, II and III

41. 2023-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?

(a) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ

(b) ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ

(c) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ

(d) ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

42. ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

II. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ III

(d) I, II ਅਤੇ III

43. "Hortinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

IV. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(a) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

44. 'ਸਾਈਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

41. According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government ?

(a) Goods and service tax

(b) Union excise duty

(c) Corporation tax

(d) Borrowings and other liabilities

42. With reference to the Extra Budgetary Resources (EBR), consider the following statements.

I. EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.

II. EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.

III. This method of raising capital has been discontinued since 2016.

Which of the statements given above is/are correct ?

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

43. Which of the following statement(s) is/are correct for *"Hortinet"* ?

I. It has been developed by APEDA.

II. It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.

III. It captures the geo location of the farms through the mobile app.

IV. Samples are collected by private lab agencies and the reports are sent to the authorities.

(a) III and IV only (b) I, II and III only

(c) II, III and IV only (d) I, II, III and IV

44. Consider the following statements regarding *"Cyber Swachhta Kendra"*.

I. It comes under the Ministry of Information and Broadcasting.

II. It comes under the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

III. It is Botnet Cleaning and Malware Analysis Centre.

IV. It is operated by C-DAC.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and IV only (b) II and III only

(c) I, III and IV only (d) II, III and IV only

45. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ।

II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ।

III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (MeitY) ਸੀ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III (b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV (d) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

46. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ?

(a) ਰਬੜ (b) ਸਟੀਲ (c) ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ (d) ਪਲਾਸਟਿਕ

47. ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼, ਐਂਟੀ-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਡਿਫੈਂਸ, ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?

(a) ਅਗਨੀ (b) ਪ੍ਰਲਯ (c) ਪ੍ਰਿਥਵੀ (d) ਨਿਰਭੈ

48. ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਲ 1 ਮਿਸ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਰਜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਯੰਤਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ?

(a) ਪੀਏਪੀਏ (b) ਐਸਯੂਆਈਟੀ

(c) ਵੀਈਐਲਸੀ (d) ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ

49. ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, LIGO-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (LIGO-VIRGO-KAGRA) ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਡਿਟੇਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਡਿਟੇਕਟਰ ਗੁਰਤਾ ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ?

(a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ

(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ

(c) ਕੌਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਤੋਂ GW ਦੇ ਸਿਗਨੇਚਰਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

50. ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) 42 ਲੀਟਰ (b) 45 ਲੀਟਰ (c) 50 ਲੀਟਰ (d) 30 ਲੀਟਰ

45. Which of the following statements are correct for *"MeghRaj"* ?

I. A set of distributed cloud computing environments following a set of common standards.

II. It is a data analytics software to record and analyze rainfall across the country.

III. It was launched by the Ministry of Information and Broadcasting.

IV. It was launched by the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

(a) II and III only
(b) II and IV only
(c) I and IV only
(d) I, II and IV only

46. Which of the following is most elastic ?

(a) Rubber
(b) Steel
(c) Wet clay
(d) Plastic

47. India has realised development of all types of missile systems including ballistic, cruise, anti-ship, air-defence, air-to-air and anti-missile systems. Which of the following is a cruise missile ?

(a) Agni
(b) Pralay
(c) Prithvi
(d) Nirbhay

48. Aditya-L1 mission of ISRO will enable a comprehensive understanding of the dynamical processes of the sun and address some of the outstanding problems in solar physics. Which instrument will help understand the composition of solar wind and its energy distribution ?

(a) PAPA
(b) SUIT
(c) VELC
(d) ASPEX

49. A few years from now, LIGO-India will join the network of US, Europe and Japan (LIGO-VIRGO-KAGRA) gravitation wave (GW) detectors. The Indian detectors will help in enhancing which aspect of the gravitation wave detection ?

(a) Source localization
(b) Detection at much lower frequencies
(c) Detecting signatures of GW from Cosmic Microwave Background
(d) All of the above

50. Which of the following is true about the average volume of total body water of human body (70 kg) ?

(a) 42 Litres
(b) 45 Litres
(c) 50 Litres
(d) 30 Litres

51. ਐਮ ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?

(a) ਰੂਸ
(b) ਇਜ਼ਰਾਈਲ
(c) ਚੀਨ
(d) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ

52. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ
(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 67
(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ
(d) ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373

53. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

I. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
II. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ
III. ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ
IV. ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

54. ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੌਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
(b) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
(c) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ
(d) ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ

55. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ
(b) ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(c) ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
(d) ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

51. MH-60R Seahawk belongs to which of the following country ?

(a) Russia
(b) Israel
(c) China
(d) United States

52. Which Section/Sections of the IPC prohibit(s) sale, letting on hire or otherwise disposing of a child or, as the case may be, buying, hiring or otherwise obtaining possession of, such child ?

(a) Section 370 and 370A
(b) Section 67
(c) Section 362A
(d) Section 372 and 373

53. Which of the following are included as being part of the "Right against Exploitation" in the Constitution of India ?

I. Protection of the interest of minorities

II. Prohibition of employment of children in factories and mines

III. Abolition of untouchability

IV. Prohibition of traffic in human beings and forced labour

Choose the correct answer using the code given below :

(a) I, II and IV only
(b) II and IV only
(c) III and IV only
(d) I, II, III and IV

54. Who can establish additional courts for better administration of any existing law with respect to a matter enumerated in the Union List ?

(a) Supreme Court of India
(b) Union Government by resolution
(c) Parliament with the consent of states
(d) Parliament by law

55. Which of the following pair is not correctly matched ?

(a) Absolute veto – Withholding of assent to the bill
(b) Qualified Veto – Can be overridden by the legislature with a higher majority
(c) Suspensive Veto – Taking no action on the bill passed by the legislature
(d) Pocket Veto – Neither ratifies nor rejects nor returns the bill for an indefinite period

56. ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?

I. ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

V. ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V
(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V
(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV

57. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

II. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ III
(d) I, II ਅਤੇ III

58. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		ਸੂਚੀ II (ਉਦੇਸ਼)
A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੌਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
B.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	ਇਹ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ।
D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

56. Which of the following are the features of a notified area committee ?

I. It is set up by an act of a state legislature.

II. It is constituted for a newly developing town.

III. Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.

IV. It is entirely a nominated body.

V. Its Chairman is elected by the members of the committee.

(a) III, IV and V only (b) II, III and IV only

(c) II, IV and V only (d) I, III and IV only

57. Consider the following statements about Finance Commission of India :

I. It consists of a Chairman and three other members.

II. Qualification of the members of the Commission is determined by the President.

III. It is to act as the balancing wheel of Indian fiscal federalism.

Which of the above statement/statements is/are correct?

(a) I and III only (b) II and III only

(c) III only (d) I, II and III

58. Match List I with List II and select correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Initiative)*		*List II* *(Aims)*
A.	E – Resource centers 'Nyay Kaushal'	1.	It is an artificial intelligence based portal aimed at assisting judges with legal research.
B.	SUPACE	2.	It is an artificial intelligence based software that can assist in translation of judgments into regional languages.
C.	SUVAS	3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country.
D.	E-Committee	4.	It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

59. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :

(a) ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ

(b) ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(c) ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(d) ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ

60. E-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

I. 'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

II. ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।

III. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(d) I, II ਅਤੇ III

61. ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)

II. ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ

III. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

62. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ 'ਹੰਸਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)

(b) ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)

(c) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)

(d) ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)

59. Find out the incorrect match from the following :

(a) BhuNaksha – A solution for Digital Cadastral Mapping.

(b) Bhoomi – Initiative by Govt. of Kerala to digitize paper land records and create a software mechanism

(c) Dharani – Initiative by Govt. of Telangana to integrate RoR data with individual land map.

(d) SVAMITVA – Scheme to demarcate inhabited (*Abadi*) land and provide Record of Rights/Property Cards in rural areas through the latest surveying drone technology.

60. Consider the following statements regarding E-Governance Survey 2022 and choose the correct option.

I. 'E-Government Survey 2022 : The Future of Digital Government' was released by UN Department of Economic and Social Affairs.

II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 in E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.

III. Japan ranked 1st in the E-Government Development Index while Denmark ranked 1 in E-Participation Index.

(a) II and III only
(b) I and III only
(c) I and II only
(d) I, II and III

61. Which of the following pension scheme(s) is/are run by the Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)?

I. National Pension System (NPS)

II. Atal Pension Yojana

III. Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM)

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only
(b) I and II only
(c) I and III only
(c) I, II and III

62. Which of the following organization has designed and developed India's first Indigenously Flying and Trainer Aircraft 'HANSA-NG' ?

(a) National Research Development Corporation (NRDC)
(b) Council of Scientific and Industrial Research (CSIR)
(c) Hindustan Aeronautics Ltd. (HAL)
(d) Defence Research and Development Corporation (DRDO)

63. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (b) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ

(c) ਲਦਾਖ (d) ਸਿੱਕਿਮ

64. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਜਰਮਨੀ (b) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ

(c) ਜਾਪਾਨ (d) ਰੂਸ

65. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸ਼ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ

II. ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ

III. ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ

IV. 15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਠਾ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV (d) I, II, III ਅਤੇ IV

66. Monkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ ਈਐਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

67. ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਔਰੋ ਕੋ ਭੀ ਸਿਖਾਓ''

II. ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III

68. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋਨ' ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ (c) ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੋਸਮੌਸ

63. The Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain – Warfare Training Centre in which of the following State/UT in July 2022 ?

(a) Himachal Pradesh (b) Jammu and Kashmir

(c) Ladakh (d) Sikkim

64. Indian Embassy in which of the following has organized its much sought after annual flagship cultural programme 'SARANG' in October 2022 ?

(a) Germany (b) South Korea

(c) Japan (d) Russia

65. With reference to BRICS, which of the following statements is/are correct ?

I. BRICS is an acronym of five emerging economies

II. It was formed in 2001

III. South Africa was added in 2010

IV. 15th BRICS Summit will be hosted by South Africa

Select the correct answer using the code below :

(a) I and II only (b) I, III and IV only

(c) I, II and IV only (d) I, II, III and IV

66. Monkeypox Vaccine has been approved by the European Medicines Agency (EMA) for protecting adults from the virus recently. What is the name of this Vaccine ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

67. With reference to the Digital Payments Awareness Week, organized in March, 2023, which of the following statements are correct ?

I. The theme was "Digital Payment Apnao, Auron Ko Bhi Sikhao"

II. It was organized by Ministry of Finance

III. The Mission was "Har Payment Digital"

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

68. Which of the following space agencies has launched 'CAPSTONE' satellite ?

(a) NASA (b) ISRO (c) SPACE X (d) Roscosmos

69. ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I
(b) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ਼ III
(d) I, II ਅਤੇ III

70. ਮੈਟਰੋ ਟ੍ਰੇਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਟਨਲ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ

III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ III
(b) I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I
(d) I, II ਅਤੇ III

71. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਥਾਮਸ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ ?

(a) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ
(b) ਜਾਪਾਨ
(c) ਵੀਅਤਨਾਮ
(d) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ

72. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (2023 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ)		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਆ/ਫੀਲਡ)
A.	ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ ਚੰਦਾਵਰ	1.	ਸਪੋਰਟਸ
B.	ਹੇਮੰਤ ਚੌਹਾਨ	2.	ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ
C.	ਮੂਲ ਚੰਦ ਲੋਧਾ	3.	ਆਰਟ
D.	ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ	4.	ਮੈਡੀਸਨ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

69. With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which of the following statements is/are correct ?

I. It was launched on 14th November, 2022

II. It was launched by the Department of Commerce

III. It's objective is to aid development of quality PPP projects by providing necessary funding support

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

70. With reference to the country's first underwater transport tunnel and the corridor for metro train, which of the following statements is/are correct ?

I. Its test run was conducted in Calcutta

II. Its length under the river is 520 meters

III. Tunnel is approximately 40 meters below surface of the river

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and III only (b) I and II only

(c) Only I (d) I, II and III

71. By defeating which of the following countries, did the India's Men's badminton team win the Thomas Cup title for the first time ?

(a) South Korea (b) Japan (c) Vietnam (d) Indonesia

72. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists :

	List I *(Padma Shri Awardees in 2023)*		*List II* *(Area / Field)*
A.	Munishwar Chandawar	1.	Sports
B.	Hemant Chauhan	2.	Social Work
C.	Mool Chand Lodha	3.	Art
D.	S.R.D. Prasad	4.	Medicine

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

73. GST (ਗੁਡਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ।

II. ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ।

III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

74. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?

	ਸੂਚੀ I (ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ – 2022)		ਸੂਚੀ II (ਫੀਲਡ)
A.	ਐਨੀ ਅਰਨੌਕਸ	1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
B.	ਐਲਸ ਬਿਆਲਿਯਾਤਸਕੀ	2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
C.	ਬੇਨ ਬਰਨਾਨਕੇ, ਡਗਲਸ ਡਾਇਮੰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਿਪ ਡਾਇਬਵਿਗ	3.	ਸਾਹਿਤ
D.	ਕੈਰੋਲਿਨ ਬਰਤੋਜੀ, ਮੋਰਟਨ ਮੇਲਡਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਬੈਰੀ ਸ਼ਾਰਪਲੈਸ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

75. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ।

II. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 1000 ਰੁਪਏ, ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

III. ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(b) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV

73. With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following is/are correct ?

I. Its Chairman is Union Finance Commissioner

II. As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States

III. Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes.

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

74. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Noble Prize Winner-2022)*		*List II* *(Field)*
A.	Annie Ernaux	1.	Economics
B.	Ales Bialiatski	2.	Chemistry
C.	Ben Bernanke, Douglas Diamond and Philip Dybvig	3.	Literature
D.	Carolyn Bertozzi, Morten Meldal and K. Barry Sharpless	4.	Peace

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

75. Consider the following statements regarding Mahila Samman Savings Certificate Scheme :

I. The Mahila Samman Savings Certificate Scheme is a one time scheme available for two years from April 2023-March 2025.

II. The minimum deposit under the scheme is ₹ 1000/- in multiples of rupees one hundred and the maximum deposit amount is ₹ 2.00 lacs.

III. The account holder can withdraw up to 50% of the account balance after one year from the account opening date.

IV. This scheme has a fixed interest rate of 7.5% p.a.

Which of the above statements are correct? Choose the correct option :

(a) I and II only (b) I, II and III only

(c) I, III and IV only (d) I, II and IV only

76. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।

I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੂਵੰਥਾਪੂਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।

III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਊਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

77. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।

(b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

(c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

78. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

A.	ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ	1.	ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
B.	ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ	2.	ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
C.	ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ	3.	ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
D.	ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ	4.	ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

76. Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).

I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.

II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.

III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct ? Choose the correct option :

(a) I and II only
(b) II and III only
(c) I and III only
(d) I, II and III

77. Regarding money bill which of the following statements is ***not*** correct ?

(a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.

(b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.

(c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.

(d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.

78. Match the following aspects of streams.

A.	Point bar	1.	The cut off meander part bends to form this structure
B.	Oxbow lake	2.	They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
C.	Braided channel	3.	Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
D.	Straight channel	4.	Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

79. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਲ ਕੀਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਹਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

80. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਵਿਵਾਦ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2019 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

I. ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

II. ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

(a) ਸਿਰਫ਼ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

81. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਐਨਾਲਾਗ ਘੜੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ 12:15 ਹੈ, ਤਾਂ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

82. ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (F.D.) ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉਸਨੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਨਾ 3% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ 99,534 ਰੁਪਏ ਹਨ ਤਾਂ X ਬਰਾਬਰ ਹੈ

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

83. ਇੱਕ ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰੀਕਲ ਟੈਂਕ ਨੂੰ 6 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਂਕ ਦੇ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਛੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਟੂਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਦਰ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਛੇਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਟੈਂਕ (ਛੇਦ ਸਮੇਤ) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਟੈਂਕ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ?

(a) 8 ਮਿੰਟ (b) 9 ਮਿੰਟ (c) 12 ਮਿੰਟ (d) 18 ਮਿੰਟ

79. Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined investment policy for the benefit of its investors. In how many categories is the AIF divided ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

80. In context of Inter-State River Water Disputes (Amendment) Bill, 2019, which of the following statements are correct ?

I. The Bill proposes to set up a permanent tribunal to adjudicate on all inter-state disputes over sharing of river waters.

II. The dispute resolution committee will seek to resolve the dispute through negotiations, within two years which can be extended by 6 months.

III. The current system of dispute resolution would give way to a new two-tier approach with DRC and the tribunal.

(a) II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I and II only

81. You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12:15, what is the angle between the hour hand and the minute hand ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

82. Ayesha invests ₹ x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has ₹ 99,534 at the end of the second year, then x is equal to :

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) None of the above

83. Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full ?

(a) 8 minutes (b) 9 minutes (c) 12 minutes (d) 18 minutes

84. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ $r > 0$ ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ

(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r < 1$

(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r \leq 2$

85. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 10% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 528·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ?

(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(b) ਲਗਭਗ 612·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(d) ਲਗਭਗ 592·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

86. ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 25 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋ 100 ਬੋਰਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

(a) 45 ਰੁਪਏ
(b) 50 ਰੁਪਏ
(c) 55 ਰੁਪਏ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

87. ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 4 ਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?

(a) 2400 ਰੁਪਏ
(b) 3000 ਰੁਪਏ
(c) 2700 ਰੁਪਏ
(d) 2250 ਰੁਪਏ

88. ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪਹਿਲੇ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5 ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਨੈਗਟਿਵ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ 45 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 3
(b) 3·5
(c) 4·5
(d) 5

84. C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

(b) the area of C is definitely greater than its circumference

(c) the area of C is definitely greater than its circumference except if r < 1

(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if r $\leq$ 2

85. A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs ?

(a) Approximately 600 kg (b) Approximately 612·5 kg

(c) Approximately 596 kg (d) Approximately 592·5 kg

86. The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders ?

(a) ₹ 45 (b) ₹ 50

(c) ₹ 55 (d) None of the above

87. Suresh, a daily wage worker, was paid ₹ 1700 during a period of 30 days. During this time period he was absent for 4 days and was fined ₹ 15 per day for absence. Suresh was paid the full salary only for 18 days as he came late on the other days. Those who came late were given only half the salary for that day. What was the total salary paid per month to a worker who came on time every day and was never absent ?

(a) ₹ 2400 (b) ₹ 3000 (c) ₹ 2700 (d) ₹ 2250

88. To reproduce an old photograph, a photographer charges ₹ x to make a negative, three-fifths of ₹ x for each of the first 10 prints, and one-fifth of ₹ x for each print in excess of 10 prints. If ₹ 45 is the total charge to make a negative and 20 prints from an old photograph, what is the value of x ?

(a) 3 (b) 3·5 (c) 4·5 (d) 5

89. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ

(b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

(c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ

(d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 90 ਤੋਂ 93 ਲਈ)*

P, Q, R, S, T, U, V ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

90. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨਲੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) ਆਰਕੀਟੈਟ (b) S (c) P (d) ਟ੍ਰੇਨਰ

91. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

92. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R (b) ਆਰਕੀਟੈਟ (c) ਵਪਾਰੀ (d) Q

93. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

(a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ

(b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ

(c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ

(d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

89. "All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified".
The premises above lead to which of the following conclusions ?

(a) Quiet people are not easily identified

(b) Most people who are easily identified are harmless

(c) All harmless people are quiet

(d) Some easily identified people are quiet

Directions : *(Question Nos. 90 to 93)*

P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order).

- The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W.
- The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R.
- R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder.
- The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer.
- T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P.
- Architect is an immediate neighbour of T.
- Doctor is an immediate neighbour of U.

90. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor ?

(a) Architect (b) S (c) P (d) Trainer

91. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

92. Who among the following sits exactly between W and P ?

(a) R (b) Architect (c) Businessman (d) Q

93. Which of the following is true regarding Q ?

(a) Q is one of the immediate neighbours of S

(b) Coder is an immediate neighbour of Q

(c) Q sits second to the left of W

(d) Q is an immediate neighbour of the Professor

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 94 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S / T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S = T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S × T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

94. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R – P
(b) Q * R – P
(c) P = Q + R
(d) P * R + Q

95. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3
(b) 5
(c) 7
(d) 6

96. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288
(b) 770
(c) 1400
(d) 1750

Use the relations defined below to solve Question No. 94.

S * T means S is the sister of T.

S + T means S is the brother of T.

S – T means S is the son of T.

S / T means S is the daughter of T.

S = T means S is the father of T.

S × T means S is the mother of T.

94. Which of the following means P is the sister of Q ?

(a) Q + R – P

(b) Q * R – P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

95. P can do a piece of work in 27 days. Q can do the same piece of work in 18 days. Q started the work alone and P joined him later. The work was completed in 12 days. How many days did Q work more than P ?

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

96. Aman runs at a speed of 50 m/min. Mohit follows him after an interval of 5 min and runs at a speed of 60 m/min. Mohit's dog runs at a speed of 70 m/min and starts along with Mohit. The dog reaches Aman and then comes back to Mohit and continues to do so till Mohit reaches Aman. What is the total distance covered by the dog in metres ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

(d) 1750

ਹਦਾਇਤਾਂ *: (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 97 ਤੋਂ 99) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ* ***ਬਾਰ*** *ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।*

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

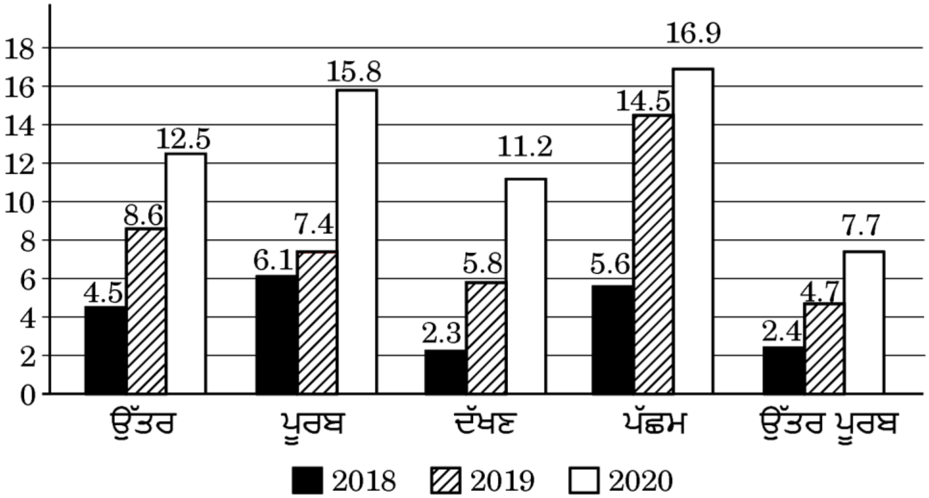

97. 2018 – 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ ?

(a) ਪੂਰਬ (b) ਦੱਖਣ (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ

98. 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

99. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

100. ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੁਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੁਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ।

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

Directions : *(Question Nos. 97 to 99): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.*

Goods Transport through Railways

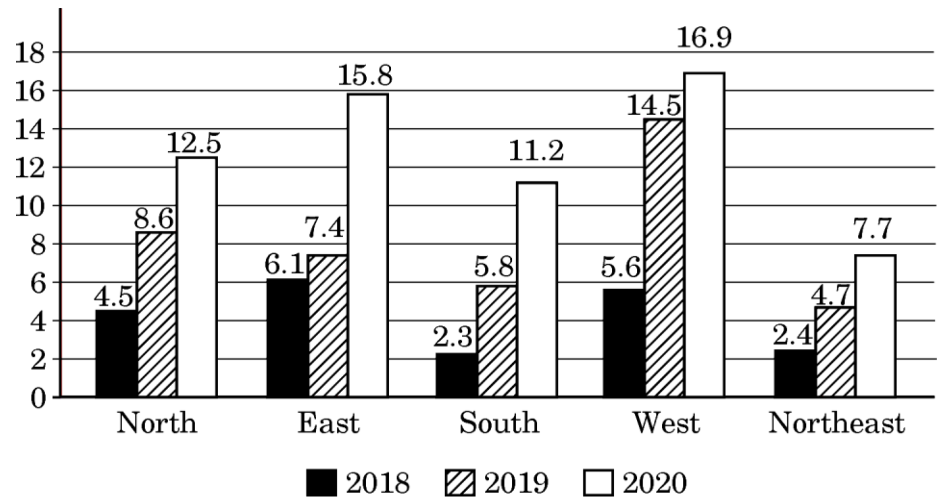

97. During the period 2018 – 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest ?

(a) East (b) South (c) Northeast (d) North

98. What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020 ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) None of the above

99. What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

100. A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters ?

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 101 ਤੋਂ 103) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।*

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

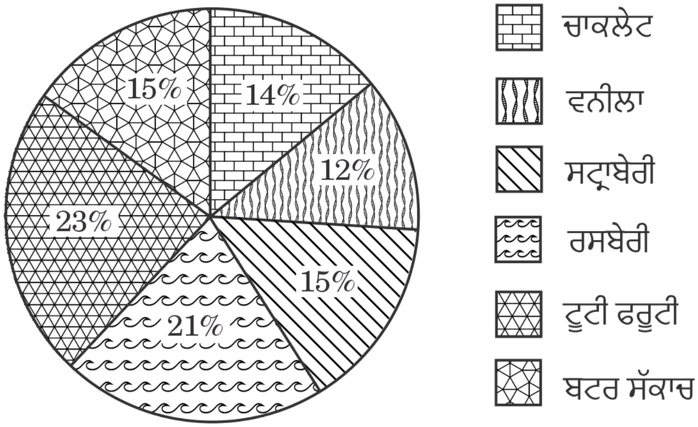

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

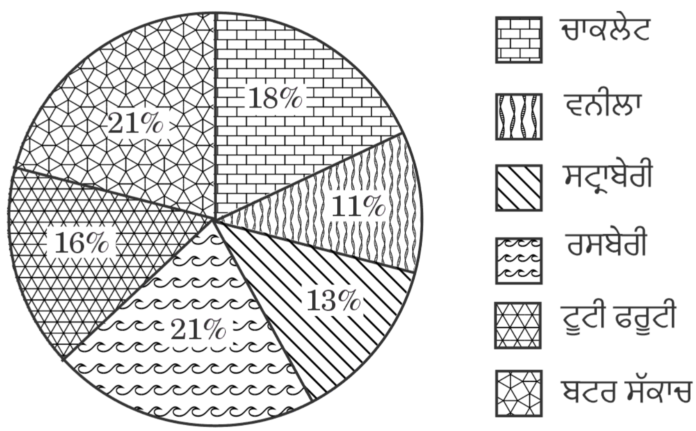

101. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

Directions : *(Question Nos. 101 to 103) : The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.*

Ice-cream Parlor P (250 kg)

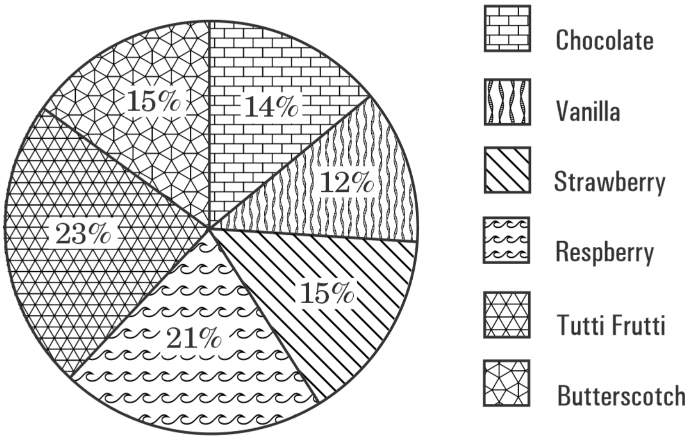

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

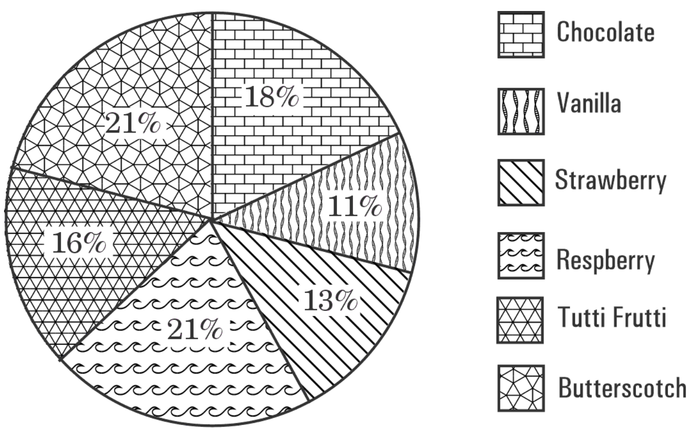

101. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

102. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ Q ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ P ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?

(a) ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇਟ
(b) ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ
(c) ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ
(d) ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫਰੂਟੀ

103. ਇੱਕਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 22
(b) 28
(c) 23
(d) 35

104. ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਕੁੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(b) ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(c) ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ
(d) ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹਨ

105. A, B, C, D, E, F, G, H ਅਤੇ I ਨੌ ਘਰ ਹਨ। C, B ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ। A, B ਦੇ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ। G, H ਤੋਂ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ। F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। I, B ਅਤੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ E, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। E ਅਤੇ G ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ ਦੱਸੋ ?

(a) 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(b) 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(c) 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(d) 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

106. ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ UNIVERSITY ਨੂੰ YUJTSFWJOU ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ STRAWBERRY ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

(a) YSSFCXBSUS
(b) YSSEBWASUS
(c) YUSBXCFSSY
(d) SUSWABESSY

107. ਅੰਕ 311311311311311311311 :

(a) 3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(b) 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(c) 3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(d) ਨਾ ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

102. Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q ?

(a) Butterscotch, Chocolate (b) Vanilla, Strawberry

(c) Vanilla, Raspberry (d) Chocolate, Tutti frutti

103. What is the absolute difference in quantity in kg of Raspberry and Strawberry together at parlor P and parlor Q ?

(a) 22 (b) 28 (c) 23 (d) 35

104. If all cats are dogs and some dogs are rabbits, which of the following statements must be true ?

(a) All rabbits are cats

(b) All dogs are cats

(c) All cats are rabbits

(d) Some rabbits are dogs

105. A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of H and D. Find the distance between E and G.

(a) 5 km (b) 4 km

(c) 3 km (d) 2 km

106. In a certain code language UNIVERSITY is written as YUJTSFWJOU. How will STRAWBERRY be written in that code language ?

(a) YSSFCXBSUS (b) YSSEBWASUS

(c) YUSBXCFSSY (d) SUSWABESSY

107. The number 31131131131131131131 is :

(a) Divisible by 3 but not by 11

(b) Divisible by 11 but not by 3

(c) Divisible by both 3 and 11

(d) Divisible neither by 3 nor by 11

108. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ (b) ਬੁੱਧਵਾਰ

(c) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ (d) ਵੀਰਵਾਰ

109. ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ''ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ। ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ।'' ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

(a) ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ

(b) ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ

(c) ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

110. ਹੇਠਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈਂਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23.........

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

111. ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। N ਨੂੰ M ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

112. X ਅਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। X, Y ਦੀਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ Y, 75 ਵਾਰ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

108. What was the day of the week on 15th August 1947 ?

(a) Tuesday (b) Wednesday

(c) Friday (d) Thursday

109. On your travels you meet an old man on the side of the road holding three cards from a standard deck face down. Trying to make conversation you ask him what the three cards are. He tells you, "To the left of the queen, are one or two jacks. To the right of the jack, are one or two jacks. To the right of the club, are one or two diamonds. To the left of the diamond, are one or two diamonds." What are the three cards ?

(a) The jack of clubs, jack of diamonds, and queen of diamonds.

(b) Jack of diamonds, jack of clubs, queen of diamonds

(c) Both (a) and (b)

(d) None of the above

110. In the following series which element comes seventh to the left of number 7 ?

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23, __________

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

111. Three partners N, M and O distribute the earnings they got after doing a particular assignment. They got an amount of ₹ 1240. N gets 3/5th of M's share and M gets 2/3rd of O's share. What is N's share ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

112. X and Y play shooting in the bulls eye. X plays 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye only once in 3 turns whereas Y hits bulls eye every alternate turn. When Y has missed 75 times, X has hit bulls eye for how many times ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

113. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

114. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ । ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ । ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ (b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ (d) 22% ਘਾਟਾ

115. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

116. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

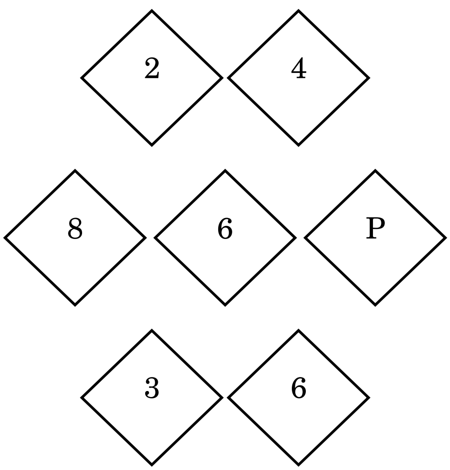

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

113. How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

114. I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter ?

(a) 13% loss (b) 27% loss

(c) 13% profit (d) 22% loss

115. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

116. Find P in the following figure :

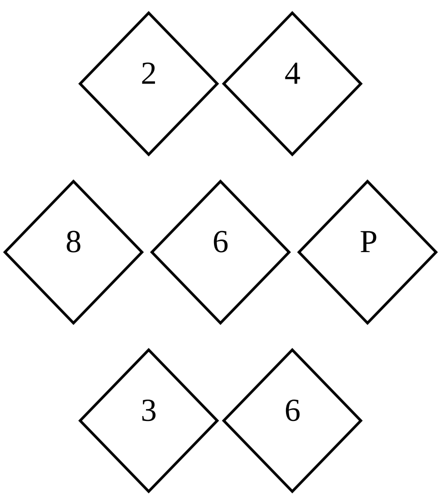

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 117 ਤੋਂ 120) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ । ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ । ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ । ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ ।*

117. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?

(a) 63
(b) 84
(c) 96
(d) 114

118. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ ।

(a) 5 : 6
(b) 4 : 5
(c) 8 : 7
(d) 7 : 4

119. ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?

(a) 30
(b) 90
(c) 64
(d) 82

120. ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 9 : 4
(b) 12 : 5
(c) 10 : 3
(d) 11 : 4

Directions : *(Question Nos. 117 to 120) : In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students passed in all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography and Biology and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam is 300.*

117. How many students passed in Geography only ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

118. Find the ratio of students passing in Geography only to the students passing in Biology only.

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

119. A student is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. What was the number of students who were declared passed in this exam ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

120. What is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

Question Booklet Set
A

Candidate's Name ______________________________

Father's Name ______________________________

Date of Birth : [ ][ ] [ ][ ] [ ][ ][ ][ ]
D D M M Y Y Y Y

Total Questions : **120**

Time Allowed : **2** Hours

OMR Response Sheet No. ______________________ **Roll No.** ________________

Candidate's Signature **(Please sign in the box)** :

INSTRUCTIONS

1. The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response sheet, supplied separately.
2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
5. The question paper booklet has **64** pages.
6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2·5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the MOST APPROPRIATE answer on the OMR response sheet.
9. There is negative marking (0·5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
11. The candidate **MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET** before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
12. ***The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.***

ਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁੱਕਲੈਟ ਲੜੀ ਨੰ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

B

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਜਨਮ ਮਿਤੀ ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐

ਦਿਨ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ ______________________________ **ਰੋਲ ਨੰਬਰ** ____________________

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ **ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।**
9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ।
10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ** ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
12. **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।**

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

1. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਲ ਕੀਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਹਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

2. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਵਿਵਾਦ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2019 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

I. ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

II. ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

(a) ਸਿਰਫ਼ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

3. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਐਨਾਲਾਗ ਘੜੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ 12:15 ਹੈ, ਤਾਂ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

4. ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (F.D.) ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉਸਨੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਨਾ 3% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ 99,534 ਰੁਪਏ ਹਨ ਤਾਂ X ਬਰਾਬਰ ਹੈ

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5. ਇੱਕ ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰੀਕਲ ਟੈਂਕ ਨੂੰ 6 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਂਕ ਦੇ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਛੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਟੂਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਦਰ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਛੇਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਟੈਂਕ (ਛੇਦ ਸਮੇਤ) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਟੈਂਕ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ?

(a) 8 ਮਿੰਟ (b) 9 ਮਿੰਟ (c) 12 ਮਿੰਟ (d) 18 ਮਿੰਟ

1. Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined investment policy for the benefit of its investors. In how many categories is the AIF divided ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

2. In context of Inter-State River Water Disputes (Amendment) Bill, 2019, which of the following statements are correct ?

I. The Bill proposes to set up a permanent tribunal to adjudicate on all inter-state disputes over sharing of river waters.

II. The dispute resolution committee will seek to resolve the dispute through negotiations, within two years which can be extended by 6 months.

III. The current system of dispute resolution would give way to a new two-tier approach with DRC and the tribunal.

(a) II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I and II only

3. You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12 : 15, what is the angle between the hour hand and the minute hand ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

4. Ayesha invests ₹ x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has ₹ 99,534 at the end of the second year, then x is equal to :

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) None of the above

5. Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full ?

(a) 8 minutes (b) 9 minutes (c) 12 minutes (d) 18 minutes

6. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ $r > 0$ ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ

(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r < 1$

(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r \leq 2$

7. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 10% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 528·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ?

(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(b) ਲਗਭਗ 612·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(d) ਲਗਭਗ 592·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

8. ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 25 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋ 100 ਬੋਰਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

(a) 45 ਰੁਪਏ
(b) 50 ਰੁਪਏ
(c) 55 ਰੁਪਏ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

9. ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 4 ਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?

(a) 2400 ਰੁਪਏ
(b) 3000 ਰੁਪਏ
(c) 2700 ਰੁਪਏ
(d) 2250 ਰੁਪਏ

10. ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪਹਿਲੇ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5 ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਨੈਗਟਿਵ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ 45 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 3
(b) 3·5
(c) 4·5
(d) 5

6. C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

(b) the area of C is definitely greater than its circumference

(c) the area of C is definitely greater than its circumference except if r < 1

(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if $r \leq 2$

7. A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs ?

(a) Approximately 600 kg (b) Approximately 612·5 kg

(c) Approximately 596 kg (d) Approximately 592·5 kg

8. The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders ?

(a) ₹ 45 (b) ₹ 50

(c) ₹ 55 (d) None of the above

9. Suresh, a daily wage worker, was paid ₹ 1700 during a period of 30 days. During this time period he was absent for 4 days and was fined ₹ 15 per day for absence. Suresh was paid the full salary only for 18 days as he came late on the other days. Those who came late were given only half the salary for that day. What was the total salary paid per month to a worker who came on time every day and was never absent ?

(a) ₹ 2400 (b) ₹ 3000 (c) ₹ 2700 (d) ₹ 2250

10. To reproduce an old photograph, a photographer charges ₹ x to make a negative, three-fifths of ₹ x for each of the first 10 prints, and one-fifth of ₹ x for each print in excess of 10 prints. If ₹ 45 is the total charge to make a negative and 20 prints from an old photograph, what is the value of x ?

(a) 3 (b) 3·5 (c) 4·5 (d) 5

11. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ।''
ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?
(a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
(b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ
(d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 12 ਤੋਂ 15 ਲਈ)*

P, Q, R, S, T, U, V ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ) ।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ । ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ । V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ । P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ । R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ । V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ । T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ।

12. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨਲੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?
(a) ਆਰਕੀਟੈਟ (b) S (c) P (d) ਟ੍ਰੇਨਰ

13. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?
(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

14. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?
(a) R (b) ਆਰਕੀਟੈਟ (c) ਵਪਾਰੀ (d) Q

15. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?
(a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ
(b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ
(c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ
(d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

11. “All quiet people are harmless”. “No harmless people are easily identified”.
The premises above lead to which of the following conclusions ?

(a) Quiet people are not easily identified

(b) Most people who are easily identified are harmless

(c) All harmless people are quiet

(d) Some easily identified people are quiet

Directions : *(Question Nos. 12 to 15)*

P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order).

- The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W.
- The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R.
- R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder.
- The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer.
- T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P.
- Architect is an immediate neighbour of T.
- Doctor is an immediate neighbour of U.

12. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor ?

(a) Architect (b) S (c) P (d) Trainer

13. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

14. Who among the following sits exactly between W and P ?

(a) R (b) Architect (c) Businessman (d) Q

15. Which of the following is true regarding Q ?

(a) Q is one of the immediate neighbours of S

(b) Coder is an immediate neighbour of Q

(c) Q sits second to the left of W

(d) Q is an immediate neighbour of the Professor

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S / T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S = T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S × T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

16. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R – P
(b) Q * R – P
(c) P = Q + R
(d) P * R + Q

17. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3
(b) 5
(c) 7
(d) 6

18. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288
(b) 770
(c) 1400
(d) 1750

Use the relations defined below to solve Question No. 16.

S * T means S is the sister of T.

S + T means S is the brother of T.

S – T means S is the son of T.

S / T means S is the daughter of T.

S = T means S is the father of T.

S × T means S is the mother of T.

16. Which of the following means P is the sister of Q ?

(a) Q + R – P (b) Q * R – P

(c) P = Q + R (d) P * R + Q

17. P can do a piece of work in 27 days. Q can do the same piece of work in 18 days. Q started the work alone and P joined him later. The work was completed in 12 days. How many days did Q work more than P ?

(a) 3 (b) 5

(c) 7 (d) 6

18. Aman runs at a speed of 50 m/min. Mohit follows him after an interval of 5 min and runs at a speed of 60 m/min. Mohit's dog runs at a speed of 70 m/min and starts along with Mohit. The dog reaches Aman and then comes back to Mohit and continues to do so till Mohit reaches Aman. What is the total distance covered by the dog in metres ?

(a) 288 (b) 770

(c) 1400 (d) 1750

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19 ਤੋਂ 21) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ । 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ* ***ਬਾਰ*** *ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।*

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

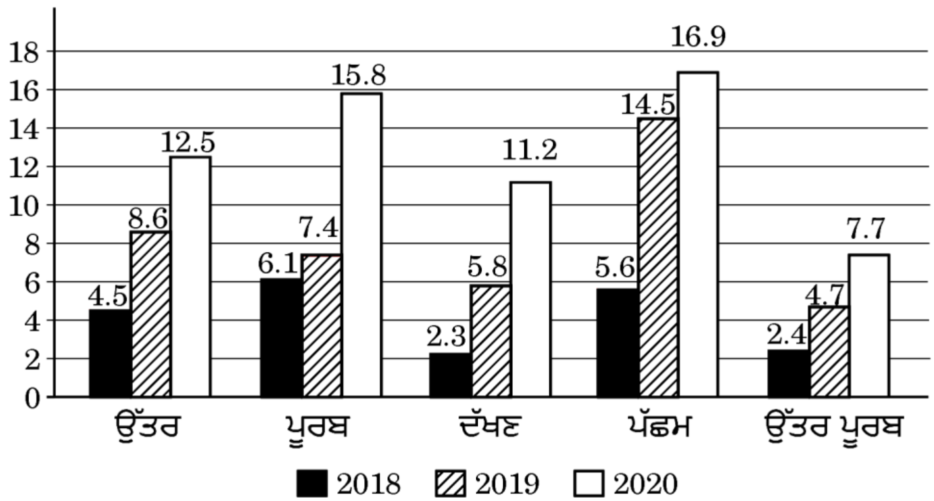

19. 2018 – 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ ?

(a) ਪੂਰਬ (b) ਦੱਖਣ (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ

20. 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 31·16%
(b) 36·02%
(c) 58·44%
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?

(a) 41·76%
(b) 52·16%
(c) 57·86%
(d) 65·87%

22. ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੁਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੁਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ ।

(a) 56
(b) 84
(c) 64
(d) 58

Directions : *(Question Nos. 19 to 21): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.*

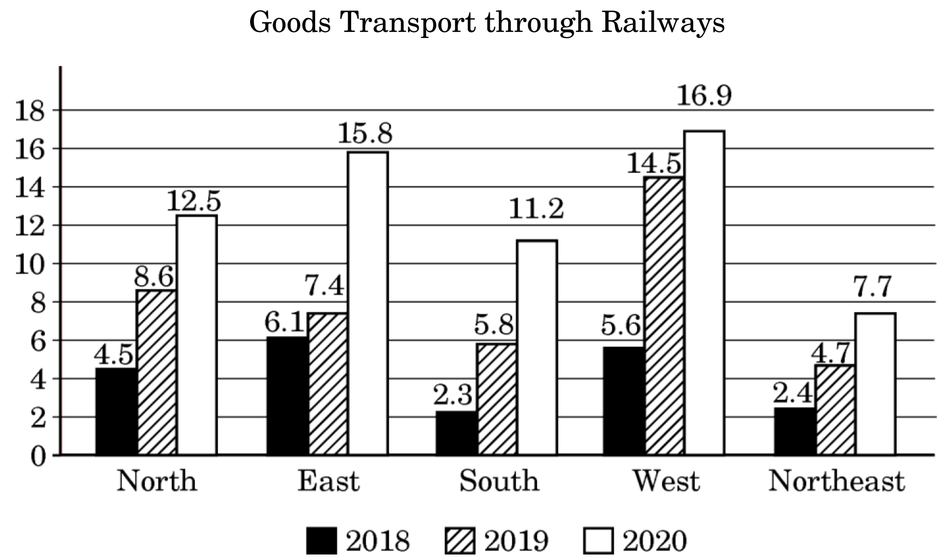

19. During the period 2018 – 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest ?

(a) East (b) South (c) Northeast (d) North

20. What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020 ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) None of the above

21. What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

22. A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters ?

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23 ਤੋਂ 25) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।*

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

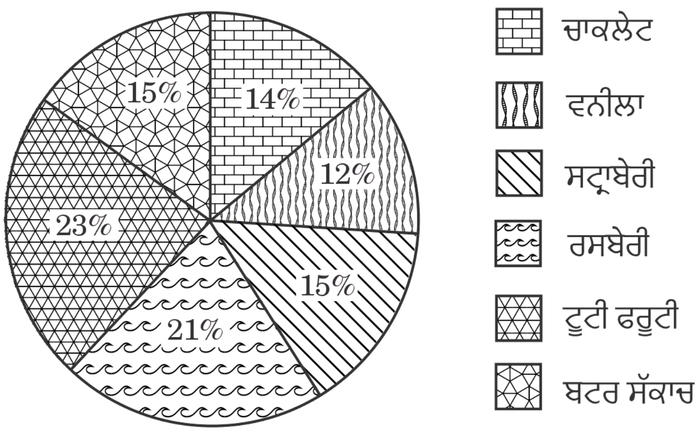

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

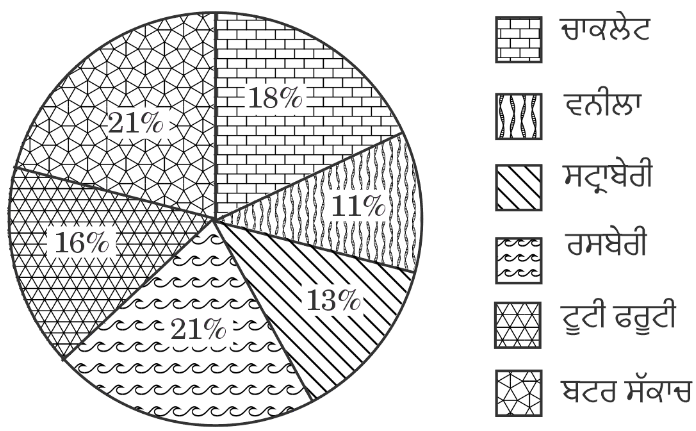

23. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13 | (b) 10

(c) 8 | (d) 21

Directions : *(Question Nos. 39 to 42) : The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.*

Ice-cream Parlor P (250 kg)

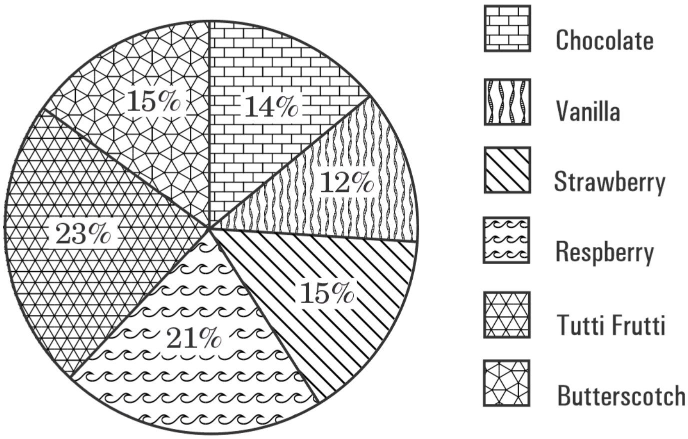

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

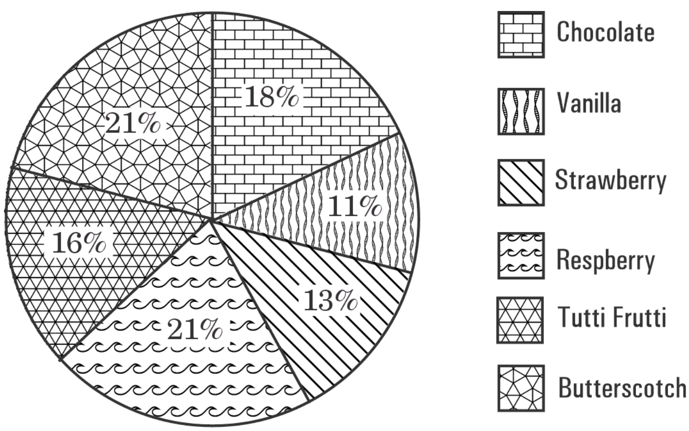

23. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

24. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ Q ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ P ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?

(a) ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇਟ
(b) ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ
(c) ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ
(d) ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫਰੂਟੀ

25. ਇੱਕਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 22
(b) 28
(c) 23
(d) 35

26. ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਕੁੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(b) ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(c) ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ
(d) ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹਨ

27. A, B, C, D, E, F, G, H ਅਤੇ I ਨੋ ਘਰ ਹਨ। C, B ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ। A, B ਦੇ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ। G, H ਤੋਂ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ। F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। I, B ਅਤੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ E, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। E ਅਤੇ G ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ ਦੱਸੋ ?

(a) 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(b) 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(c) 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(d) 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

28. ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ UNIVERSITY ਨੂੰ YUJTSFWJOU ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ STRAWBERRY ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

(a) YSSFCXBSUS
(b) YSSEBWASUS
(c) YUSBXCFSSY
(d) SUSWABESSY

29. ਅੰਕ 311311311311311311311 :

(a) 3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(b) 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(c) 3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(d) ਨਾ ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

24. Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q ?

(a) Butterscotch, Chocolate (b) Vanilla, Strawberry

(c) Vanilla, Raspberry (d) Chocolate, Tutti frutti

25. What is the absolute difference in quantity in kg of Raspberry and Strawberry together at parlor P and parlor Q ?

(a) 22 (b) 28 (c) 23 (d) 35

26. If all cats are dogs and some dogs are rabbits, which of the following statements must be true ?

(a) All rabbits are cats

(b) All dogs are cats

(c) All cats are rabbits

(d) Some rabbits are dogs

27. A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of H and D. Find the distance between E and G.

(a) 5 km (b) 4 km

(c) 3 km (d) 2 km

28. In a certain code language UNIVERSITY is written as YUJTSFWJOU. How will STRAWBERRY be written in that code language ?

(a) YSSFCXBSUS (b) YSSEBWASUS

(c) YUSBXCFSSY (d) SUSWABESSY

29. The number 311311311311311311311 is :

(a) Divisible by 3 but not by 11

(b) Divisible by 11 but not by 3

(c) Divisible by both 3 and 11

(d) Divisible neither by 3 nor by 11

30. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ
(b) ਬੁੱਧਵਾਰ
(c) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ
(d) ਵੀਰਵਾਰ

31. ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ''ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ। ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ।'' ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

(a) ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ
(b) ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ
(c) ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

32. ਹੇਠਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈਂਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23.........

(a) P
(b) Q
(c) R
(d) S

33. ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। N ਨੂੰ M ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 240
(b) 324
(c) 254
(d) 468

34. X ਅਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। X, Y ਦੀਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ Y, 75 ਵਾਰ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) 60
(b) 70
(c) 96
(d) 120

30. What was the day of the week on 15th August 1947 ?

(a) Tuesday (b) Wednesday

(c) Friday (d) Thursday

31. On your travels you meet an old man on the side of the road holding three cards from a standard deck face down. Trying to make conversation you ask him what the three cards are. He tells you, "To the left of the queen, are one or two jacks. To the right of the jack, are one or two jacks. To the right of the club, are one or two diamonds. To the left of the diamond, are one or two diamonds." What are the three cards ?

(a) The jack of clubs, jack of diamonds, and queen of diamonds.

(b) Jack of diamonds, jack of clubs, queen of diamonds

(c) Both (a) and (b)

(d) None of the above

32. In the following series which element comes seventh to the left of number 7 ?

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23, __________

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

33. Three partners N, M and O distribute the earnings they got after doing a particular assignment. They got an amount of ₹ 1240. N gets 3/5th of M's share and M gets 2/3rd of O's share. What is N's share ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

34. X and Y play shooting in the bulls eye. X plays 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye only once in 3 turns whereas Y hits bulls eye every alternate turn. When Y has missed 75 times, X has hit bulls eye for how many times ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

35. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

36. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ (b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ (d) 22% ਘਾਟਾ

37. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

38. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

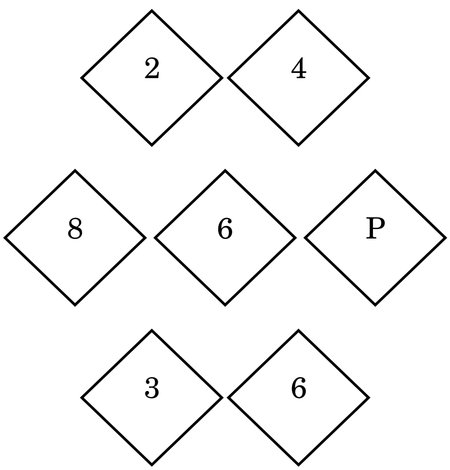

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

35. How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

36. I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter ?

(a) 13% loss (b) 27% loss

(c) 13% profit (d) 22% loss

37. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

38. Find P in the following figure :

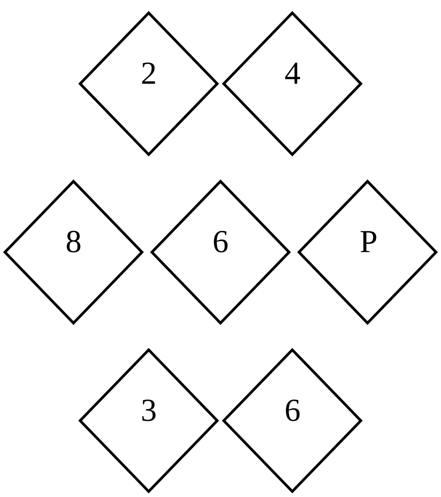

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 39 ਤੋਂ 42) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।*

39. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

40. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ।

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

41. ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

42. ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

Directions : *(Question Nos. 39 to 42) : In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students passed in all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography and Biology and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam is 300.*

39. How many students passed in Geography only ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

40. Find the ratio of students passing in Geography only to the students passing in Biology only.

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

41. A student is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. What was the number of students who were declared passed in this exam ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

42. What is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

43. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

(a) ਹਲਫ਼ (b) ਨਾਇਸੂਨਾ (c) ਉਰੁਕ (d) ਅਕੱੜ

44. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ?

(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ (b) ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ
(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ (d) ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ

45. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)		ਸੂਚੀ II (ਕਾਗਨੀਸੈਂਸ)
A.	ਆਦਿਨਾਥ	1.	ਸੱਪ
B.	ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2.	ਸ਼ੰਖ (ਕੌਂਚ ਸ਼ੈਲ)
C.	ਨੇਮੀਨਾਥ	3.	ਹਿਰਨ
D.	ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4.	ਬਲ੍ਹਦ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

46. ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨਰ ਰਾਕ ਐਡੀਕਟ (ਛੋਟੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਗੁਜਰਾ (c) ਅਹਰਾਉਰਾ (d) ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ

47. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।

I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ ਖਾਨ
II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਨੀ
III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ
IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I
(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

48. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ?

(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (b) ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ
(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ (d) ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ

43. In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported ?

(a) Halaf (b) Naisuna (c) Uruk (d) Akkad

44. Which of the following ruler of Kashmir constructed the channels for irrigation on Jhelum river ?

(a) Lalitaditya (b) Vinayaditya

(c) Avantivarman (d) Sankaravarman

45. Match List I with List II and select the correct answer using the code given below the lists :

	List I *(Name of the Jina)*		*List II* *(Cognisance)*
A.	Adinath	1.	Snake
B.	Shantinath	2.	Conch shell
C.	Neminath	3.	Deer
D.	Parshvnath	4.	Bull

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

46. Which of the following Minor rock Edict of Ashoka engraved the numerical number both in words and figures ?

(a) Maski (b) Gujarra (c) Ahraura (d) Panguraria

47. Arrange the following in a chronological order and select the correct answer from the codes given below :

I. Tahmas Namah by Tahmas Khan

II. Dabistan-E-Mazahib by Mohsin Fani

III. Ibaratnamah Mirza by Mohammad Harsi

IV. Jangnamah by Qazi Nur Mohammad

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

48. A reconciliation of Vedanta and Shaivite beliefs was developed by which of the following ?

(a) Appaya Dikshita (b) Narayan Bhatt

(c) Raghunanadana (d) Madhavacharya

49. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।

II. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।

III. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।

IV. ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ।

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV (b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III (d) I, II, III ਅਤੇ IV

50. ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ?

(a) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।

(c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ।

(d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।

51. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ।

I. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ

II. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ

III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ

IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ

(a) I, II, III, IV (b) II, I, III, IV

(c) IV, III, I, II (d) IV, II, III, I

52. ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :

I. ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ

III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ

IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III (d) I, II, III ਅਤੇ IV

49. Which facts are true about Vijayanagar empire ?

I. Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.

II. The city of Vijaynagara had seven citadels.

III. Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.

IV. Devaraya II had appointed Muslims in his army.

(a) II, III and IV only (b) I, II and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

50. Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq ?

(a) He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.

(b) The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.

(c) The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.

(d) He rigidly enforced the non-transfer of assignments.

51. Arrange the following events in chronological order :

I. The First Anglo-Sikh war

II. The Second Carnatic war

III. The First Anglo-Mysore war

IV. Battle of St. Thome

(a) I, II, III, IV (b) II, I, III, IV

(c) IV, III, I, II (d) IV, II, III, I

52. Morley-Minto reforms aimed at

I. Increasing number of members in Legislative Council at Centre

II. Separate electorates for Muslims

III. Reserved seats in Provincial Assembly for Dalits

IV. Promotion of education

Select the correct answer from the codes given below :

(a) I and II only (b) III and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

53. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ)		ਸੂਚੀ II (ਨੇਤਾ)
A.	ਮਾਲਾਬਾਰ	1.	ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ
B.	ਉੜੀਸਾ	2.	ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ
C.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	3.	ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ
D.	ਬਿਹਾਰ	4.	ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

54. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।

II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ‘‘ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ’’ ।

III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।

IV. ‘ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ’, ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ
(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

55. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ।

II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ।

III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ — ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

53. Match the following :

	List I *(Salt March Place)*		*List II* *(Leader)*
A.	Malabar	1.	Gopabandhu Chaudhary
B.	Orissa	2.	C. Rajagopalachari
C.	Tamilnadu	3.	K.Kelappan
D.	Bihar	4.	Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

54. Which of the following statements about Awadh are correct ?

I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.

II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.

III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.

IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance .

Choose the correct answer using the code given below.

(a) I, II and IV are correct
(b) I, II and III are correct
(c) II, III and IV are correct
(d) I, II, III and IV are correct

55. What are true about the Cabinet Mission Plan ?

I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.

II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections : A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).

III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.

IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two — Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer :

(a) I and II only
(b) I, II and III only
(c) II, III and IV only
(d) I, II, III and IV

56. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

(a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ

(b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ

(c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ

(d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ

57. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਮਕਬਰਾ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	1.	ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
B.	ਹੁਮਾਯੂੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	2.	ਬਟਾਲਾ
C.	ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	3.	ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
D.	ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	4.	ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

58. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ :

I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।

II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ ।

III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

56. The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is :

(a) Mithankot in Pakistan

(b) Sialkot in Pakistan

(c) Kalakot in India

(d) Srinagar in India

57. Match List I with List II and choose the correct option :

	List I *(Tomb)*		*List II* *(Place)*
A.	Shamsher Khan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore
B.	Humayun's Tomb	2.	Batala
C.	Tomb of Jahangir	3.	Nakodar in Jalandhar
D.	Tomb of Mohammed Momin and Haji Jamal	4.	Delhi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

58. Read the following statements about Chishti Silsila carefully :

I. Data Ganj Baksh and Shaikh Farid Shakar Ganj were Sufi saints of Chishti Silsila in 15th century.

II. Saint Moinuddin of Ajmer and Nizamuddin Auliya of Delhi, who spread Islam in central India and Rajasthan, also belonged to Chishti Silsila.

III. The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.

IV. Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.

Which of the above statements are correct ?

(a) II, III and IV only

(b) I, II and IV only

(c) I, II and III only

(d) I, III and IV only

59. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਸਤਕ)		ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)
A.	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ	1.	ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
B.	ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ	2.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
C.	ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ	3.	ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
D.	ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	4.	ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

60. ''ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨੱਕੜ ਦਾਦੀ'' ਵਜੋਂ ਕੌਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?

(a) ਨੋਰ੍ਹਾ ਰਿਚਰਡਸ
(b) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(c) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

61. ਲਾਨਕ ਲਾ ਪਾਸ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
(c) ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ
(d) ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ

62. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸਿੱਕਾ	1.	ਗੁਜਰਾਤ
B.	ਕੋਰਬਾ	2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
C.	ਪਾਰਲੀ	3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
D.	ਇਨੋਰ	4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

59. Match List I with List II and choose the correct option.

	List I *(Book)*		*List II* *(Author)*
A.	Gagan Mai Thal	1.	Gurdit Singh
B.	Mera Pind	2.	Amrita Pritam
C.	Rasidi Ticket	3.	Dalip Kaur Tiwana
D.	Nange Pairan da Safar	4.	Balwant Gargi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

60. Who is popularly known as "Punjabi Natak di Nakkad Dadi" ?

(a) Norah Richards
(b) Amrita Pritam
(c) Daleep Kaur Tiwana
(d) Amrita Shergil

61. Lanak La Pass is located near the border between which of the following countries ?

(a) India and Pakistan
(b) India and China
(c) India and Afghanistan
(d) India and Nepal

62. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Thermal Power Station)*		*List II* *(Location)*
A.	Sikka	1.	Gujarat
B.	Korba	2.	Chhattisgarh
C.	Parli	3.	Maharashtra
D.	Ennore	4.	Tamil Nadu

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

63. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਕਬੀਲਾ ਸਮੂਹ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸੇਮਾਂਗ	1.	ਮਲੇਸ਼ੀਆ
B.	ਬੋਰੋਸ	2.	ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ
C.	ਮਸਾਈਜ਼	3.	ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜ਼ਨ ਬੇਸਿਨ
D.	ਕਿਰਗਿਜ਼	4.	ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

64. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ।

I. ਸੁਪੀਰੀਅਰ

II. ਮਲਾਵੀ

III. ਬਾਈਕਲ

IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ

(a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(c) ਬਾਈਕਲ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ

(d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ

65. ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

I. ਪੀਟ

II. ਗ੍ਰੈਫ਼ਾਈਟ

III. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ

IV. ਲਿਗਨਾਈਟ

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

63. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Tribal Group)*		*List II* *(Location)*
A.	Semangs	1.	Malaysia
B.	Boros	2.	East Africa
C.	Masais	3.	Western Amazon Basin
D.	Kirghizs	4.	Central Asia

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

64. Arrange the following largest fresh water lakes of the world in descending order of their volume of water.

I. Superior

II. Malawi

III. Baikal

IV. Tanganyika

(a) Tanganyika - Malawi - Superior - Baikal

(b) Malawi - Tanganyika - Superior - Baikal

(c) Baikal - Superior - Tanganyika - Malawi

(d) Baikal - Tanganyika - Superior - Malawi

65. Arrange the coal in increasing order of the stage of formation and carbon content and choose the correct option.

I. Peat

II. Graphite

III. Coking coal

IV. Lignite

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

66. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਲ)		ਸੂਚੀ II (ਨਦੀਆਂ/ਵਾਟਰ ਬਾਡੀਜ਼)
A.	ਬੋਗੀਬੀਲ	1.	ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ
B.	ਪੰਬਨ	2.	ਲੋਹਿਤ
C.	ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਸੇਤੂ	3.	ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ
D.	ਭੂਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਸੇਤੂ	4.	ਹੁਗਲੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

67. 'ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਰੀਇਨਟਰੋਡਕਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਰਣਥੰਬੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(b) ਸਰਿਸਕਾ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(c) ਕੁਨੋ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਸੈਨਚੁਰੀ
(d) ਦੰਦੇਲੀ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ਼ ਸੈਨਚੁਰੀ

68. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਕੇਸਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਤਾ
(b) ਪੈਟਲ
(c) ਸੈਪਲ
(d) ਸਟਿਗਮਾ

69. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਰਾਖਵਾਂ ਜੀਵਖੇਤਰ)		ਸੂਚੀ II (ਟਿਕਾਣਾ)
A.	ਸਿਮਲੀਪਾਲ	1.	ਮੇਘਾਲਿਆ
B.	ਮਾਨਸ	2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
C.	ਦਿਹਾਂਗ ਦਿਬਾਂਗ	3.	ਅਸਾਮ
D.	ਨੋਕਰੇਕ	4.	ਉੜੀਸਾ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

66. Match List I with List II and choose the correct option from the code given below the lists.

	List I *(Bridges)*		*List II* *(Rivers / Water bodies)*
A.	Bogibeel	1.	Brahmaputra
B.	Pamban	2.	Lohit
C.	Vidyasagar Setu	3.	Palk Strait
D.	Bhupen Hazarika Setu	4.	Hooghli

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

67. The Asiatic Lion Reintroduction Project is an initiative of the Indian Government to provide safeguards to the Asiatic lion from extinction in the wild by means of reintroduction. As part of this project which of the following sites is considered as potential habitat for the lion population ?

(a) Ranthambore National Park
(b) Sariska Tiger Reserve
(c) Kuno Wildlife Sanctuary
(d) Dandeli Wildlife Sanctuary

68. In making the saffron spice, which one of the following parts of the plant is used ?

(a) Leaf
(b) Petal
(c) Sepal
(d) Stigma

69. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Biosphere Reserve)*		*List II* *(Location)*
A.	Simlipal	1.	Meghalaya
B.	Manas	2.	Arunachal Pradesh
C.	Dihang Dibang	3.	Assam
D.	Nokrek	4.	Odisha

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

70. ਸਾਗਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ ।

II. ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ।

III. ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ।

IV. ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

71. ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ?

I. 4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ ।

II. 4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ।

III. 4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MHz ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz ਹੈ ।

IV. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ 5G ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ ।

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ III
(d) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

72. ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਸਮਿਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ।

II. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

III. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇਮ ਮੱਛੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।

IV. ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5·0 ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

70. Which among the following are true about Sagarmala project ?

I. To enhance the performance of logistic sector

II. To optimally utilize the country's waterways and coastline for cheap transportation

III. To develop SEZ in the coastal areas for export

IV. To develop 5 new ports to increase trade

(a) II and IV only (b) I, II and IV only

(c) I, III and IV only (d) I, II, III and IV

71. Identify which do not truly describe the major differences between 4G and 5G communication :

I. Speed in 4G is up to 100 Mbps while it is up to 20 Gbps in 5G.

II. Latency in 4G is 50 milliseconds while in 5G it is 1 millisecond.

III. Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 MHz while in 5G it is 600 MHz to 2·5 GHz.

IV. Presently geographic coverage is more in 4G than 5G network.

(a) I only (b) II and III only

(c) III only (d) III and IV only

72. Regarding acid rain, which of the following statements are correct ?

I. English scientist Robert Angus Smith coined the term *acid rain* in his studies of air chemistry in Manchester, England, in the 1850s.

II. The eggs and young of many fish species are killed when the pH drops to about 5·0.

III. Trout, salmon, and other game fish are usually the most resistant to pH levels below 5·0.

IV. Carp, gar, suckers, and other less desirable fish are more sensitive to pH levels below 5·0.

Choose the most appropriate answer from the options given below :

(a) Only I, II and III

(b) Only I and II

(c) Only I and III

(d) Only I, III and IV

73. ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :

I. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ

II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

74. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

75. ਕਰੰਟ/ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

73. Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño–Southern Oscillation (ENSO) :

I. Warm water flows eastward to South America.

II. Upwelling blocked by warm water.

III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.

IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.

Choose the correct answer from the options given below :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

74. Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the Earth's energy balance ?

I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and III only

(b) I and II only

(c) II and III only

(d) II and IV only

75. The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called :

(a) California current
(b) Kuroshio current
(c) Circumpolar stream
(d) Gulf stream

76. ਪੰਦਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ।

II. ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 270 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ।

III. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) II ਅਤੇ III
(c) I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

77. ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋਰਟਲ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

I. ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

II. ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਐਮ. ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN) ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

III. ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

78. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

I. ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

II. ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ

III. ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

IV. ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) III ਅਤੇ IV
(c) I ਅਤੇ III
(d) I ਅਤੇ IV

76. Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission.

I. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds.

II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution.

III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II
(b) II and III
(c) I and III
(d) I, II and III

77. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers :

I. It was launched by the labour ministry.

II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana).

III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ₹ 2 lakh in case of partial disability.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II only
(b) II and III only
(c) I and III only
(d) I, II and III

78. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations ?

I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes

II. Emphasizing savings and enhancing salaries

III. Increasing government expenditure

IV. Going for tapering of fiscal stimulus

Select the correct answer :

(a) I and II
(b) III and IV
(c) I and III
(d) I and IV

79. 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ।

I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।

III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

80. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ
(d) ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

81. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ
(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

82. ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(d) I, II ਅਤੇ III

79. Consider the following statements about 'Corporate Social Responsibility'.

I. The United Nations Industrial Development Organisation defines it as a management concept whereby countries integrate social and environmental concerns in their business operations and interactions with their stakeholders.

II. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.

III. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.

IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I, II and III only (b) II, III and IV only

(c) I, III and IV only (d) I, II, III and IV

80. Darvaza Gas Crater, Gateway to Hell is situated in which of the following countries ?

(a) Tajikistan (b) Kazakhstan

(c) Turkmenistan (d) Uzbekistan

81. Which of the following is better known home of golden langur ?

(a) Pakke Tiger Reserve (b) Kakoijana Reserve Forest

(c) Rajaji National Park (d) Desert National Park

82. How can Balance of Payments (BoP) deficit be reduced ?

I. Depreciation of domestic currency

II. Increasing import duty

III. Providing export subsidies to domestic producers

IV. Borrowing from abroad

Select the correct answer using the codes given below :

(a) I and II only (b) I and III only

(c) II and IV only (d) I, II and III

83. 2023-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?

(a) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ

(b) ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ

(c) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ

(d) ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

84. ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

II. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ III
(d) I, II ਅਤੇ III

85. "Hortinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

IV. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(a) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

86. 'ਸਾਈਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

83. According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government ?

(a) Goods and service tax

(b) Union excise duty

(c) Corporation tax

(d) Borrowings and other liabilities

84. With reference to the Extra Budgetary Resources (EBR), consider the following statements.

I. EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.

II. EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.

III. This method of raising capital has been discontinued since 2016.

Which of the statements given above is/are correct ?

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

85. Which of the following statement(s) is/are correct for "*Hortinet*" ?

I. It has been developed by APEDA.

II. It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.

III. It captures the geo location of the farms through the mobile app.

IV. Samples are collected by private lab agencies and the reports are sent to the authorities.

(a) III and IV only (b) I, II and III only

(c) II, III and IV only (d) I, II, III and IV

86. Consider the following statements regarding "*Cyber Swachhta Kendra*".

I. It comes under the Ministry of Information and Broadcasting.

II. It comes under the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

III. It is Botnet Cleaning and Malware Analysis Centre.

IV. It is operated by C-DAC.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and IV only (b) II and III only

(c) I, III and IV only (d) II, III and IV only

87. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ।

II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ।

III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (MeitY) ਸੀ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV
(d) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

88. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ?

(a) ਰਬੜ
(b) ਸਟੀਲ
(c) ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ
(d) ਪਲਾਸਟਿਕ

89. ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼, ਐਂਟੀ-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਡਿਫੈਂਸ, ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?

(a) ਅਗਨੀ
(b) ਪ੍ਰਲਯ
(c) ਪ੍ਰਿਥਵੀ
(d) ਨਿਰਭੈ

90. ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਲ 1 ਮਿਸ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਰਜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਯੰਤਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ?

(a) ਪੀਏਪੀਏ
(b) ਐਸਯੂਆਈਟੀ
(c) ਵੀਈਐਲਸੀ
(d) ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ

91. ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, LIGO-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (LIGO-VIRGO-KAGRA) ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਡਿਟੇਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਡਿਟੈਕਟਰ ਗੁਰਤਾ ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ?

(a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ

(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ

(c) ਕੌਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਤੋਂ GW ਦੇ ਸਿਗਨੇਚਰਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

92. ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) 42 ਲੀਟਰ
(b) 45 ਲੀਟਰ
(c) 50 ਲੀਟਰ
(d) 30 ਲੀਟਰ

87. Which of the following statements are correct for *"MeghRaj"* ?

I. A set of distributed cloud computing environments following a set of common standards.

II. It is a data analytics software to record and analyze rainfall across the country.

III. It was launched by the Ministry of Information and Broadcasting.

IV. It was launched by the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

(a) II and III only
(b) II and IV only
(c) I and IV only
(d) I, II and IV only

88. Which of the following is most elastic ?

(a) Rubber
(b) Steel
(c) Wet clay
(d) Plastic

89. India has realised development of all types of missile systems including ballistic, cruise, anti-ship, air-defence, air-to-air and anti-missile systems. Which of the following is a cruise missile ?

(a) Agni
(b) Pralay
(c) Prithvi
(d) Nirbhay

90. Aditya-L1 mission of ISRO will enable a comprehensive understanding of the dynamical processes of the sun and address some of the outstanding problems in solar physics. Which instrument will help understand the composition of solar wind and its energy distribution ?

(a) PAPA
(b) SUIT
(c) VELC
(d) ASPEX

91. A few years from now, LIGO-India will join the network of US, Europe and Japan (LIGO-VIRGO-KAGRA) gravitation wave (GW) detectors. The Indian detectors will help in enhancing which aspect of the gravitation wave detection ?

(a) Source localization
(b) Detection at much lower frequencies
(c) Detecting signatures of GW from Cosmic Microwave Background
(d) All of the above

92. Which of the following is true about the average volume of total body water of human body (70 kg) ?

(a) 42 Litres
(b) 45 Litres
(c) 50 Litres
(d) 30 Litres

93. ਐਮ ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?

(a) ਰੂਸ
(b) ਇਜ਼ਰਾਈਲ
(c) ਚੀਨ
(d) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ

94. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ
(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 67
(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ
(d) ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373

95. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

I. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

II. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ

III. ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ

IV. ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

96. ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੌਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
(b) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
(c) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ
(d) ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ

97. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ

(b) ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

(c) ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ

(d) ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

93. MH-60R Seahawk belongs to which of the following country ?

(a) Russia
(b) Israel
(c) China
(d) United States

94. Which Section/Sections of the IPC prohibit(s) sale, letting on hire or otherwise disposing of a child or, as the case may be, buying, hiring or otherwise obtaining possession of, such child ?

(a) Section 370 and 370A
(b) Section 67
(c) Section 362A
(d) Section 372 and 373

95. Which of the following are included as being part of the "Right against Exploitation" in the Constitution of India ?

I. Protection of the interest of minorities

II. Prohibition of employment of children in factories and mines

III. Abolition of untouchability

IV. Prohibition of traffic in human beings and forced labour

Choose the correct answer using the code given below :

(a) I, II and IV only
(b) II and IV only
(c) III and IV only
(d) I, II, III and IV

96. Who can establish additional courts for better administration of any existing law with respect to a matter enumerated in the Union List ?

(a) Supreme Court of India
(b) Union Government by resolution
(c) Parliament with the consent of states
(d) Parliament by law

97. Which of the following pair is not correctly matched ?

(a) Absolute veto – Withholding of assent to the bill
(b) Qualified Veto – Can be overridden by the legislature with a higher majority
(c) Suspensive Veto – Taking no action on the bill passed by the legislature
(d) Pocket Veto – Neither ratifies nor rejects nor returns the bill for an indefinite period

98. ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?

I. ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

V. ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V
(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V
(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV

99. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

II. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ III
(d) I, II ਅਤੇ III

100. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		ਸੂਚੀ II (ਉਦੇ਼ਸ)
A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੌਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
B.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	ਇਹ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ।
D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

98. Which of the following are the features of a notified area committee ?

I. It is set up by an act of a state legislature.

II. It is constituted for a newly developing town.

III. Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.

IV. It is entirely a nominated body.

V. Its Chairman is elected by the members of the committee.

(a) III, IV and V only (b) II, III and IV only

(c) II, IV and V only (d) I, III and IV only

99. Consider the following statements about Finance Commission of India :

I. It consists of a Chairman and three other members.

II. Qualification of the members of the Commission is determined by the President.

III. It is to act as the balancing wheel of Indian fiscal federalism.

Which of the above statement/statements is/are correct?

(a) I and III only (b) II and III only

(c) III only (d) I, II and III

100. Match List I with List II and select correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Initiative)*		*List II* *(Aims)*
A.	E – Resource centers 'Nyay Kaushal'	1.	It is an artificial intelligence based portal aimed at assisting judges with legal research.
B.	SUPACE	2.	It is an artificial intelligence based software that can assist in translation of judgments into regional languages.
C.	SUVAS	3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country.
D.	E-Committee	4.	It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

101. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :

(a) ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ

(b) ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(c) ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(d) ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ

102. E-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

I. 'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

II. ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।

III. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(d) I, II ਅਤੇ III

103. ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)

II. ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ

III. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

104. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ 'ਹੰਸਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)

(b) ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)

(c) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)

(d) ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)

101. Find out the incorrect match from the following :

(a) BhuNaksha – A solution for Digital Cadastral Mapping.

(b) Bhoomi – Initiative by Govt. of Kerala to digitize paper land records and create a software mechanism

(c) Dharani – Initiative by Govt. of Telangana to integrate RoR data with individual land map.

(d) SVAMITVA – Scheme to demarcate inhabited (*Abadi*) land and provide Record of Rights/Property Cards in rural areas through the latest surveying drone technology.

102. Consider the following statements regarding E-Governance Survey 2022 and choose the correct option.

I. 'E-Government Survey 2022 : The Future of Digital Government' was released by UN Department of Economic and Social Affairs.

II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 in E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.

III. Japan ranked 1st in the E-Government Development Index while Denmark ranked 1 in E-Participation Index.

(a) II and III only (b) I and III only

(c) I and II only (d) I, II and III

103. Which of the following pension scheme(s) is/are run by the Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)?

I. National Pension System (NPS)

II. Atal Pension Yojana

III. Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM)

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) I and III only (c) I, II and III

104. Which of the following organization has designed and developed India's first Indigenously Flying and Trainer Aircraft 'HANSA-NG' ?

(a) National Research Development Corporation (NRDC)

(b) Council of Scientific and Industrial Research (CSIR)

(c) Hindustan Aeronautics Ltd. (HAL)

(d) Defence Research and Development Corporation (DRDO)

105. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (b) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ

(c) ਲਦਾਖ (d) ਸਿੱਕਿਮ

106. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਜਰਮਨੀ (b) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ

(c) ਜਾਪਾਨ (d) ਰੂਸ

107. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸ਼ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ

II. ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ

III. ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ

IV. 15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਠਾ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV (d) I, II, III ਅਤੇ IV

108. Monkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ ਈਐਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

109. ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਓ, ਔਰੋ ਕੋ ਭੀ ਸਿਖਾਓ''

II. ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III

110. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋਨ' ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ (c) ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੌਸਮੌਸ

105. The Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain – Warfare Training Centre in which of the following State/UT in July 2022 ?

(a) Himachal Pradesh (b) Jammu and Kashmir

(c) Ladakh (d) Sikkim

106. Indian Embassy in which of the following has organized its much sought after annual flagship cultural programme 'SARANG' in October 2022 ?

(a) Germany (b) South Korea

(c) Japan (d) Russia

107. With reference to BRICS, which of the following statements is/are correct ?

I. BRICS is an acronym of five emerging economies

II. It was formed in 2001

III. South Africa was added in 2010

IV. 15th BRICS Summit will be hosted by South Africa

Select the correct answer using the code below :

(a) I and II only (b) I, III and IV only

(c) I, II and IV only (d) I, II, III and IV

108. Monkeypox Vaccine has been approved by the European Medicines Agency (EMA) for protecting adults from the virus recently. What is the name of this Vaccine ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

109. With reference to the Digital Payments Awareness Week, organized in March, 2023, which of the following statements are correct ?

I. The theme was "Digital Payment Apnao, Auron Ko Bhi Sikhao"

II. It was organized by Ministry of Finance

III. The Mission was "Har Payment Digital"

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

110. Which of the following space agencies has launched 'CAPSTONE' satellite ?

(a) NASA (b) ISRO (c) SPACE X (d) Roscosmos

111. ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I (b) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ਼ III (d) I, II ਅਤੇ III

112. ਮੈਟਰੋ ਟ੍ਰੇਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਟਨਲ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ

III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ III (b) I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ I (d) I, II ਅਤੇ III

113. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਥਾਮਸ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ ?

(a) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ (b) ਜਾਪਾਨ (c) ਵੀਅਤਨਾਮ (d) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ

114. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I (2023 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ)		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਆ/ਫੀਲਡ)	
A.	ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ ਚੰਦਾਵਰ	1.	ਸਪੋਰਟਸ
B.	ਹੇਮੰਤ ਚੌਹਾਨ	2.	ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ
C.	ਮੂਲ ਚੰਦ ਲੋਧਾ	3.	ਆਰਟ
D.	ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ	4.	ਮੈਡੀਸਨ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

111. With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which of the following statements is/are correct ?

I. It was launched on 14th November, 2022

II. It was launched by the Department of Commerce

III. It's objective is to aid development of quality PPP projects by providing necessary funding support

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

112. With reference to the country's first underwater transport tunnel and the corridor for metro train, which of the following statements is/are correct ?

I. Its test run was conducted in Calcutta

II. Its length under the river is 520 meters

III. Tunnel is approximately 40 meters below surface of the river

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and III only (b) I and II only

(c) Only I (d) I, II and III

113. By defeating which of the following countries, did the India's Men's badminton team win the Thomas Cup title for the first time ?

(a) South Korea (b) Japan (c) Vietnam (d) Indonesia

114. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists :

List I (Padma Shri Awardees in 2023)		*List II (Area / Field)*	
A.	Munishwar Chandawar	1.	Sports
B.	Hemant Chauhan	2.	Social Work
C.	Mool Chand Lodha	3.	Art
D.	S.R.D. Prasad	4.	Medicine

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

115. GST (ਗੁਡਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ।

II. ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ।

III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

116. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?

	ਸੂਚੀ I (ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ – 2022)		ਸੂਚੀ II (ਫੀਲਡ)
A.	ਐਨੀ ਅਰਨੋਕਸ	1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
B.	ਐਲਸ ਬਿਆਲਿਯਾਤਸਕੀ	2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
C.	ਬੇਨ ਬਰਨਾਨਕੇ, ਡਗਲਸ ਡਾਇਮੰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਿਪ ਡਾਇਬਵਿਗ	3.	ਸਾਹਿਤ
D.	ਕੈਰੋਲਿਨ ਬਰਤੋਜੀ, ਮੋਰਟਨ ਮੇਲਡਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਬੈਰੀ ਸ਼ਾਰਪਲੈਸ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

117. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ।

II. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 1000 ਰੁਪਏ, ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

III. ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(b) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV

115. With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following is/are correct ?

I. Its Chairman is Union Finance Commissioner

II. As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States

III. Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes.

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

116. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Noble Prize Winner-2022)*		*List II* *(Field)*
A.	Annie Ernaux	1.	Economics
B.	Ales Bialiatski	2.	Chemistry
C.	Ben Bernanke, Douglas Diamond and Philip Dybvig	3.	Literature
D.	Carolyn Bertozzi, Morten Meldal and K. Barry Sharpless	4.	Peace

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

117. Consider the following statements regarding Mahila Samman Savings Certificate Scheme :

I. The Mahila Samman Savings Certificate Scheme is a one time scheme available for two years from April 2023-March 2025.

II. The minimum deposit under the scheme is ₹ 1000/- in multiples of rupees one hundred and the maximum deposit amount is ₹ 2.00 lacs.

III. The account holder can withdraw up to 50% of the account balance after one year from the account opening date.

IV. This scheme has a fixed interest rate of 7.5% p.a.

Which of the above statements are correct? Choose the correct option :

(a) I and II only (b) I, II and III only

(c) I, III and IV only (d) I, II and IV only

118. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।

I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੂਵੰਥਾਪੂਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।

III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਊਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

119. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।

(b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

(c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

120. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

A.	ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ	1.	ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
B.	ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ	2.	ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
C.	ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ	3.	ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
D.	ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ	4.	ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

118. Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).

I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.

II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.

III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct ? Choose the correct option :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

119. Regarding money bill which of the following statements is ***not*** correct ?

(a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.

(b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.

(c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.

(d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.

120. Match the following aspects of streams.

A.	Point bar	1.	The cut off meander part bends to form this structure
B.	Oxbow lake	2.	They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
C.	Braided channel	3.	Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
D.	Straight channel	4.	Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

Question Booklet Set
B

Candidate's Name ______________________________

Father's Name ______________________________

Date of Birth : ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐
D D M M Y Y Y Y

Total Questions : **120**

Time Allowed : **2** Hours

OMR Response Sheet No. ____________________ **Roll No.** ____________________

Candidate's Signature (Please sign in the box) :

INSTRUCTIONS

1. The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response sheet, supplied separately.
2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
5. The question paper booklet has **64** pages.
6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2·5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the MOST APPROPRIATE answer on the OMR response sheet.
9. There is negative marking (0·5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
11. The candidate **MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET** before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
12. ***The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.***

ਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁੱਕਲੈਟ ਲੜੀ ਨੰ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

C

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ______________________________

ਜਨਮ ਮਿਤੀ [ ][ ] [ ][ ] [ ][ ][ ][ ]

ਦਿਨ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ ______________________________ **ਰੋਲ ਨੰਬਰ** ____________________

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ **ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।**
9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ।
10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
12. **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।**

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

1. ਸਾਗਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ।

II. ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

III. ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।

IV. ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

2. ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ?

I. 4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ।

II. 4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।

III. 4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MHz ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz ਹੈ।

IV. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ 5G ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ।

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ III
(d) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

3. ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਸਮਿਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

II. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇਮ ਮੱਛੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5·0 ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

1. Which among the following are true about Sagarmala project ?

I. To enhance the performance of logistic sector

II. To optimally utilize the country's waterways and coastline for cheap transportation

III. To develop SEZ in the coastal areas for export

IV. To develop 5 new ports to increase trade

(a) II and IV only

(b) I, II and IV only

(c) I, III and IV only

(d) I, II, III and IV

2. Identify which do not truly describe the major differences between 4G and 5G communication :

I. Speed in 4G is up to 100 Mbps while it is up to 20 Gbps in 5G.

II. Latency in 4G is 50 milliseconds while in 5G it is 1 millisecond.

III. Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 MHz while in 5G it is 600 MHz to 2·5 GHz.

IV. Presently geographic coverage is more in 4G than 5G network.

(a) I only

(b) II and III only

(c) III only

(d) III and IV only

3. Regarding acid rain, which of the following statements are correct ?

I. English scientist Robert Angus Smith coined the term *acid rain* in his studies of air chemistry in Manchester, England, in the 1850s.

II. The eggs and young of many fish species are killed when the pH drops to about 5·0.

III. Trout, salmon, and other game fish are usually the most resistant to pH levels below 5·0.

IV. Carp, gar, suckers, and other less desirable fish are more sensitive to pH levels below 5·0.

Choose the most appropriate answer from the options given below :

(a) Only I, II and III

(b) Only I and II

(c) Only I and III

(d) Only I, III and IV

4. ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :

I. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ

II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

5. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

6. ਕਰੰਟ/ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

4. Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño–Southern Oscillation (ENSO) :

I. Warm water flows eastward to South America.

II. Upwelling blocked by warm water.

III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.

IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.

Choose the correct answer from the options given below :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

5. Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the Earth's energy balance ?

I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and III only

(b) I and II only

(c) II and III only

(d) II and IV only

6. The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called :

(a) California current

(b) Kuroshio current

(c) Circumpolar stream

(d) Gulf stream

7. ਪੰਦਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ।

II. ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 270 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ।

III. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) II ਅਤੇ III
(c) I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

8. ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋਰਟਲ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

I. ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

II. ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਐਮ. ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN) ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

III. ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

I. ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

II. ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ

III. ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

IV. ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) III ਅਤੇ IV
(c) I ਅਤੇ III
(d) I ਅਤੇ IV

7. Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission.

I. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds.

II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution.

III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II (b) II and III

(c) I and III (d) I, II and III

8. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers :

I. It was launched by the labour ministry.

II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana).

III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ₹ 2 lakh in case of partial disability.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

9. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations ?

I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes

II. Emphasizing savings and enhancing salaries

III. Increasing government expenditure

IV. Going for tapering of fiscal stimulus

Select the correct answer :

(a) I and II (b) III and IV

(c) I and III (d) I and IV

10. ‘ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ’ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ।

I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।

III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

11. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ
(d) ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ
(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

13. ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(d) I, II ਅਤੇ III

10. Consider the following statements about 'Corporate Social Responsibility'.

I. The United Nations Industrial Development Organisation defines it as a management concept whereby countries integrate social and environmental concerns in their business operations and interactions with their stakeholders.

II. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.

III. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.

IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I, II and III only (b) II, III and IV only

(c) I, III and IV only (d) I, II, III and IV

11. Darvaza Gas Crater, Gateway to Hell is situated in which of the following countries ?

(a) Tajikistan (b) Kazakhstan

(c) Turkmenistan (d) Uzbekistan

12. Which of the following is better known home of golden langur ?

(a) Pakke Tiger Reserve (b) Kakoijana Reserve Forest

(c) Rajaji National Park (d) Desert National Park

13. How can Balance of Payments (BoP) deficit be reduced ?

I. Depreciation of domestic currency

II. Increasing import duty

III. Providing export subsidies to domestic producers

IV. Borrowing from abroad

Select the correct answer using the codes given below :

(a) I and II only (b) I and III only

(c) II and IV only (d) I, II and III

14. 2023-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?

(a) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ

(b) ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ

(c) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ

(d) ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

15. ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

II. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ III

(d) I, II ਅਤੇ III

16. "Hortinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

IV. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(a) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(d) I, II, III ਅਤੇ IV

17. 'ਸਾਈਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

(d) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

14. According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government ?

(a) Goods and service tax

(b) Union excise duty

(c) Corporation tax

(d) Borrowings and other liabilities

15. With reference to the Extra Budgetary Resources (EBR), consider the following statements.

I. EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.

II. EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.

III. This method of raising capital has been discontinued since 2016.

Which of the statements given above is/are correct ?

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

16. Which of the following statement(s) is/are correct for "*Hortinet*" ?

I. It has been developed by APEDA.

II. It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.

III. It captures the geo location of the farms through the mobile app.

IV. Samples are collected by private lab agencies and the reports are sent to the authorities.

(a) III and IV only (b) I, II and III only

(c) II, III and IV only (d) I, II, III and IV

17. Consider the following statements regarding "*Cyber Swachhta Kendra*".

I. It comes under the Ministry of Information and Broadcasting.

II. It comes under the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

III. It is Botnet Cleaning and Malware Analysis Centre.

IV. It is operated by C-DAC.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and IV only (b) II and III only

(c) I, III and IV only (d) II, III and IV only

18. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ।

II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ।

III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (MeitY) ਸੀ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV
(d) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

19. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ?

(a) ਰਬੜ
(b) ਸਟੀਲ
(c) ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ
(d) ਪਲਾਸਟਿਕ

20. ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼, ਐਂਟੀ-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਡਿਫੈਂਸ, ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?

(a) ਅਗਨੀ
(b) ਪ੍ਰਲਯ
(c) ਪ੍ਰਿਥਵੀ
(d) ਨਿਰਭੈ

21. ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਲ 1 ਮਿਸ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਰਜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਯੰਤਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ?

(a) ਪੀਏਪੀਏ
(b) ਐਸਯੂਆਈਟੀ
(c) ਵੀਈਐਲਸੀ
(d) ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ

22. ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, LIGO-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (LIGO-VIRGO-KAGRA) ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਡਿਟੇਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਡਿਟੈਕਟਰ ਗੁਰਤਾ ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ?

(a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ
(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ
(c) ਕੌਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਤੋਂ GW ਦੇ ਸਿਗਨੇਚਰਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

23. ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) 42 ਲੀਟਰ
(b) 45 ਲੀਟਰ
(c) 50 ਲੀਟਰ
(d) 30 ਲੀਟਰ

18. Which of the following statements are correct for *"MeghRaj"* ?

I. A set of distributed cloud computing environments following a set of common standards.

II. It is a data analytics software to record and analyze rainfall across the country.

III. It was launched by the Ministry of Information and Broadcasting.

IV. It was launched by the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

(a) II and III only (b) II and IV only

(c) I and IV only (d) I, II and IV only

19. Which of the following is most elastic ?

(a) Rubber (b) Steel (c) Wet clay (d) Plastic

20. India has realised development of all types of missile systems including ballistic, cruise, anti-ship, air-defence, air-to-air and anti-missile systems. Which of the following is a cruise missile ?

(a) Agni (b) Pralay (c) Prithvi (d) Nirbhay

21. Aditya-L1 mission of ISRO will enable a comprehensive understanding of the dynamical processes of the sun and address some of the outstanding problems in solar physics. Which instrument will help understand the composition of solar wind and its energy distribution ?

(a) PAPA (b) SUIT

(c) VELC (d) ASPEX

22. A few years from now, LIGO-India will join the network of US, Europe and Japan (LIGO-VIRGO-KAGRA) gravitation wave (GW) detectors. The Indian detectors will help in enhancing which aspect of the gravitation wave detection ?

(a) Source localization

(b) Detection at much lower frequencies

(c) Detecting signatures of GW from Cosmic Microwave Background

(d) All of the above

23. Which of the following is true about the average volume of total body water of human body (70 kg) ?

(a) 42 Litres (b) 45 Litres (c) 50 Litres (d) 30 Litres

24. ਐਮ ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?

(a) ਰੂਸ
(b) ਇਜ਼ਰਾਈਲ
(c) ਚੀਨ
(d) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ

25. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ
(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 67
(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ
(d) ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373

26. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

I. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
II. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ
III. ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ
IV. ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

27. ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੌਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
(b) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
(c) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ
(d) ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ

28. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ
(b) ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(c) ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
(d) ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

24. MH-60R Seahawk belongs to which of the following country ?

(a) Russia (b) Israel

(c) China (d) United States

25. Which Section/Sections of the IPC prohibit(s) sale, letting on hire or otherwise disposing of a child or, as the case may be, buying, hiring or otherwise obtaining possession of, such child ?

(a) Section 370 and 370A (b) Section 67

(c) Section 362A (d) Section 372 and 373

26. Which of the following are included as being part of the "Right against Exploitation" in the Constitution of India ?

I. Protection of the interest of minorities

II. Prohibition of employment of children in factories and mines

III. Abolition of untouchability

IV. Prohibition of traffic in human beings and forced labour

Choose the correct answer using the code given below :

(a) I, II and IV only (b) II and IV only

(c) III and IV only (d) I, II, III and IV

27. Who can establish additional courts for better administration of any existing law with respect to a matter enumerated in the Union List ?

(a) Supreme Court of India

(b) Union Government by resolution

(c) Parliament with the consent of states

(d) Parliament by law

28. Which of the following pair is not correctly matched ?

(a) Absolute veto – Withholding of assent to the bill

(b) Qualified Veto – Can be overridden by the legislature with a higher majority

(c) Suspensive Veto – Taking no action on the bill passed by the legislature

(d) Pocket Veto – Neither ratifies nor rejects nor returns the bill for an indefinite period

29. ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?

I. ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

V. ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V
(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V
(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV

30. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

II. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ III
(d) I, II ਅਤੇ III

31. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		ਸੂਚੀ II (ਉਦੇਸ)
A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੌਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
B.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	ਇਹ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ।
D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

29. Which of the following are the features of a notified area committee ?

I. It is set up by an act of a state legislature.

II. It is constituted for a newly developing town.

III. Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.

IV. It is entirely a nominated body.

V. Its Chairman is elected by the members of the committee.

(a) III, IV and V only (b) II, III and IV only

(c) II, IV and V only (d) I, III and IV only

30. Consider the following statements about Finance Commission of India :

I. It consists of a Chairman and three other members.

II. Qualification of the members of the Commission is determined by the President.

III. It is to act as the balancing wheel of Indian fiscal federalism.

Which of the above statement/statements is/are correct?

(a) I and III only (b) II and III only

(c) III only (d) I, II and III

31. Match List I with List II and select correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Initiative)*		*List II* *(Aims)*
A.	E – Resource centers 'Nyay Kaushal'	1.	It is an artificial intelligence based portal aimed at assisting judges with legal research.
B.	SUPACE	2.	It is an artificial intelligence based software that can assist in translation of judgments into regional languages.
C.	SUVAS	3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country.
D.	E-Committee	4.	It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

32. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :

(a) ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ

(b) ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(c) ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(d) ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ

33. E-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

I. 'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

II. ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।

III. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(d) I, II ਅਤੇ III

34. ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)

II. ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ

III. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

35. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ 'ਹੰਸਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)

(b) ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)

(c) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)

(d) ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)

32. Find out the incorrect match from the following :

(a) BhuNaksha – A solution for Digital Cadastral Mapping.

(b) Bhoomi – Initiative by Govt. of Kerala to digitize paper land records and create a software mechanism

(c) Dharani – Initiative by Govt. of Telangana to integrate RoR data with individual land map.

(d) SVAMITVA – Scheme to demarcate inhabited (*Abadi*) land and provide Record of Rights/Property Cards in rural areas through the latest surveying drone technology.

33. Consider the following statements regarding E-Governance Survey 2022 and choose the correct option.

I. 'E-Government Survey 2022 : The Future of Digital Government' was released by UN Department of Economic and Social Affairs.

II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 in E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.

III. Japan ranked 1st in the E-Government Development Index while Denmark ranked 1 in E-Participation Index.

(a) II and III only (b) I and III only

(c) I and II only (d) I, II and III

34. Which of the following pension scheme(s) is/are run by the Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)?

I. National Pension System (NPS)

II. Atal Pension Yojana

III. Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM)

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) I and III only (c) I, II and III

35. Which of the following organization has designed and developed India's first Indigenously Flying and Trainer Aircraft 'HANSA-NG' ?

(a) National Research Development Corporation (NRDC)

(b) Council of Scientific and Industrial Research (CSIR)

(c) Hindustan Aeronautics Ltd. (HAL)

(d) Defence Research and Development Corporation (DRDO)

36. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (b) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ

(c) ਲਦਾਖ (d) ਸਿੱਕਿਮ

37. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਜਰਮਨੀ (b) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ

(c) ਜਾਪਾਨ (d) ਰੂਸ

38. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸ਼ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ

II. ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ

III. ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ

IV. 15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਠਾ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV (d) I, II, III ਅਤੇ IV

39. Monkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ ਈਐਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

40. ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ ''ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਉ, ਔਰੋ ਕੋ ਭੀ ਸਿਖਾਓ''

II. ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ''ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ'' ਸੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III

41. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋਨ' ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ (c) ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੋਸਮੌਸ

36. The Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain – Warfare Training Centre in which of the following State/UT in July 2022 ?

(a) Himachal Pradesh (b) Jammu and Kashmir

(c) Ladakh (d) Sikkim

37. Indian Embassy in which of the following has organized its much sought after annual flagship cultural programme 'SARANG' in October 2022 ?

(a) Germany (b) South Korea

(c) Japan (d) Russia

38. With reference to BRICS, which of the following statements is/are correct ?

I. BRICS is an acronym of five emerging economies

II. It was formed in 2001

III. South Africa was added in 2010

IV. 15th BRICS Summit will be hosted by South Africa

Select the correct answer using the code below :

(a) I and II only (b) I, III and IV only

(c) I, II and IV only (d) I, II, III and IV

39. Monkeypox Vaccine has been approved by the European Medicines Agency (EMA) for protecting adults from the virus recently. What is the name of this Vaccine ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

40. With reference to the Digital Payments Awareness Week, organized in March, 2023, which of the following statements are correct ?

I. The theme was "Digital Payment Apnao, Auron Ko Bhi Sikhao"

II. It was organized by Ministry of Finance

III. The Mission was "Har Payment Digital"

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

41. Which of the following space agencies has launched 'CAPSTONE' satellite ?

(a) NASA (b) ISRO (c) SPACE X (d) Roscosmos

42. ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
II. ਇਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I
(b) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ਼ III
(d) I, II ਅਤੇ III

43. ਮੈਟਰੋ ਟ੍ਰੇਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਟਨਲ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ
III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ III
(b) I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I
(d) I, II ਅਤੇ III

44. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਥਾਮਸ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ ?

(a) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ
(b) ਜਾਪਾਨ
(c) ਵੀਅਤਨਾਮ
(d) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ

45. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (2023 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ)		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਆ/ਫੀਲਡ)
A.	ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ ਚੰਦਾਵਰ	1.	ਸਪੋਰਟਸ
B.	ਹੇਮੰਤ ਚੌਹਾਨ	2.	ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ
C.	ਮੂਲ ਚੰਦ ਲੋਧਾ	3.	ਆਰਟ
D.	ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ	4.	ਮੈਡੀਸਨ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

42. With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which of the following statements is/are correct ?

I. It was launched on 14th November, 2022

II. It was launched by the Department of Commerce

III. It's objective is to aid development of quality PPP projects by providing necessary funding support

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

43. With reference to the country's first underwater transport tunnel and the corridor for metro train, which of the following statements is/are correct ?

I. Its test run was conducted in Calcutta

II. Its length under the river is 520 meters

III. Tunnel is approximately 40 meters below surface of the river

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and III only (b) I and II only

(c) Only I (d) I, II and III

44. By defeating which of the following countries, did the India's Men's badminton team win the Thomas Cup title for the first time ?

(a) South Korea (b) Japan (c) Vietnam (d) Indonesia

45. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists :

	List I *(Padma Shri Awardees in 2023)*		*List II* *(Area / Field)*
A.	Munishwar Chandawar	1.	Sports
B.	Hemant Chauhan	2.	Social Work
C.	Mool Chand Lodha	3.	Art
D.	S.R.D. Prasad	4.	Medicine

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

46. GST (ਗੁਡਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ।

II. ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ।

III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

47. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?

	ਸੂਚੀ I (ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ – 2022)		ਸੂਚੀ II (ਫੀਲਡ)
A.	ਐਨੀ ਅਰਨੋਕਸ	1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
B.	ਐਲਸ ਬਿਆਲਿਯਾਤਸਕੀ	2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
C.	ਬੇਨ ਬਰਨਾਨਕੇ, ਡਗਲਸ ਡਾਇਮੰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਿਪ ਡਾਇਬਵਿਗ	3.	ਸਾਹਿਤ
D.	ਕੈਰੋਲਿਨ ਬਰਤੋਜੀ, ਮੋਰਟਨ ਮੇਲਡਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਬੈਰੀ ਸ਼ਾਰਪਲੈਸ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

48. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ।

II. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 1000 ਰੁਪਏ, ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

III. ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(b) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV

46. With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following is/are correct ?

I. Its Chairman is Union Finance Commissioner

II. As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States

III. Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes.

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

47. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Noble Prize Winner-2022)*		*List II* *(Field)*
A.	Annie Ernaux	1.	Economics
B.	Ales Bialiatski	2.	Chemistry
C.	Ben Bernanke, Douglas Diamond and Philip Dybvig	3.	Literature
D.	Carolyn Bertozzi, Morten Meldal and K. Barry Sharpless	4.	Peace

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

48. Consider the following statements regarding Mahila Samman Savings Certificate Scheme :

I. The Mahila Samman Savings Certificate Scheme is a one time scheme available for two years from April 2023-March 2025.

II. The minimum deposit under the scheme is ₹ 1000/- in multiples of rupees one hundred and the maximum deposit amount is ₹ 2.00 lacs.

III. The account holder can withdraw up to 50% of the account balance after one year from the account opening date.

IV. This scheme has a fixed interest rate of 7.5% p.a.

Which of the above statements are correct? Choose the correct option :

(a) I and II only (b) I, II and III only

(c) I, III and IV only (d) I, II and IV only

49. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।

I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੂਵੰਥਾਪੂਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।

III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ''ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਊਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ''।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

50. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।

(b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

(c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

51. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

A.	ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ	1.	ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
B.	ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ	2.	ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
C.	ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ	3.	ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
D.	ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ	4.	ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

49. Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).

I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.

II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.

III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct ? Choose the correct option :

(a) I and II only
(b) II and III only
(c) I and III only
(d) I, II and III

50. Regarding money bill which of the following statements is ***not*** correct ?

(a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.

(b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.

(c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.

(d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.

51. Match the following aspects of streams.

A.	Point bar	1.	The cut off meander part bends to form this structure
B.	Oxbow lake	2.	They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
C.	Braided channel	3.	Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
D.	Straight channel	4.	Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

52. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਲ ਕੀਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਹਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

53. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਵਿਵਾਦ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2019 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

I. ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

II. ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

(a) ਸਿਰਫ਼ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

54. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਐਨਾਲਾਗ ਘੜੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ 12:15 ਹੈ, ਤਾਂ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

55. ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (F.D.) ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉਸਨੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਨਾ 3% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ 99,534 ਰੁਪਏ ਹਨ ਤਾਂ X ਬਰਾਬਰ ਹੈ

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

56. ਇੱਕ ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰੀਕਲ ਟੈਂਕ ਨੂੰ 6 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਂਕ ਦੇ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਛੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਟੂਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਦਰ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਛੇਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਟੈਂਕ (ਛੇਦ ਸਮੇਤ) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਟੈਂਕ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ?

(a) 8 ਮਿੰਟ (b) 9 ਮਿੰਟ (c) 12 ਮਿੰਟ (d) 18 ਮਿੰਟ

52. Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined investment policy for the benefit of its investors. In how many categories is the AIF divided ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

53. In context of Inter-State River Water Disputes (Amendment) Bill, 2019, which of the following statements are correct ?

I. The Bill proposes to set up a permanent tribunal to adjudicate on all inter-state disputes over sharing of river waters.

II. The dispute resolution committee will seek to resolve the dispute through negotiations, within two years which can be extended by 6 months.

III. The current system of dispute resolution would give way to a new two-tier approach with DRC and the tribunal.

(a) II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I and II only

54. You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12:15, what is the angle between the hour hand and the minute hand ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

55. Ayesha invests ₹ x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has ₹ 99,534 at the end of the second year, then x is equal to :

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) None of the above

56. Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full ?

(a) 8 minutes (b) 9 minutes (c) 12 minutes (d) 18 minutes

57. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ $r > 0$ ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ

(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r < 1$

(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r \leq 2$

58. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 10% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 528·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ?

(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(b) ਲਗਭਗ 612·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ
(d) ਲਗਭਗ 592·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

59. ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 25 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋ 100 ਬੋਰਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

(a) 45 ਰੁਪਏ
(b) 50 ਰੁਪਏ
(c) 55 ਰੁਪਏ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

60. ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 4 ਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?

(a) 2400 ਰੁਪਏ
(b) 3000 ਰੁਪਏ
(c) 2700 ਰੁਪਏ
(d) 2250 ਰੁਪਏ

61. ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪਹਿਲੇ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5 ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਨੈਗਟਿਵ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ 45 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 3
(b) 3·5
(c) 4·5
(d) 5

57. C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

(b) the area of C is definitely greater than its circumference

(c) the area of C is definitely greater than its circumference except if r < 1

(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if r ≤ 2

58. A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs ?

(a) Approximately 600 kg (b) Approximately 612·5 kg

(c) Approximately 596 kg (d) Approximately 592·5 kg

59. The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders ?

(a) ₹ 45 (b) ₹ 50

(c) ₹ 55 (d) None of the above

60. Suresh, a daily wage worker, was paid ₹ 1700 during a period of 30 days. During this time period he was absent for 4 days and was fined ₹ 15 per day for absence. Suresh was paid the full salary only for 18 days as he came late on the other days. Those who came late were given only half the salary for that day. What was the total salary paid per month to a worker who came on time every day and was never absent ?

(a) ₹ 2400 (b) ₹ 3000 (c) ₹ 2700 (d) ₹ 2250

61. To reproduce an old photograph, a photographer charges ₹ x to make a negative, three-fifths of ₹ x for each of the first 10 prints, and one-fifth of ₹ x for each print in excess of 10 prints. If ₹ 45 is the total charge to make a negative and 20 prints from an old photograph, what is the value of x ?

(a) 3 (b) 3·5 (c) 4·5 (d) 5

62. ''ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ।'' ''ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।''

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ

(b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

(c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ

(d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 63 ਤੋਂ 66 ਲਈ)*

P, Q, R, S, T, U, V ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

63. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨਲੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) ਆਰਕੀਟੈਟ (b) S (c) P (d) ਟ੍ਰੇਨਰ

64. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

65. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R (b) ਆਰਕੀਟੈਟ (c) ਵਪਾਰੀ (d) Q

66. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

(a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ

(b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ

(c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ

(d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

62. "All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified".
The premises above lead to which of the following conclusions ?

(a) Quiet people are not easily identified

(b) Most people who are easily identified are harmless

(c) All harmless people are quiet

(d) Some easily identified people are quiet

Directions : *(Question Nos. 63 to 66)*

P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order).

- The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W.
- The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R.
- R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder.
- The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer.
- T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P.
- Architect is an immediate neighbour of T.
- Doctor is an immediate neighbour of U.

63. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor ?

(a) Architect (b) S (c) P (d) Trainer

64. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

65. Who among the following sits exactly between W and P ?

(a) R (b) Architect (c) Businessman (d) Q

66. Which of the following is true regarding Q ?

(a) Q is one of the immediate neighbours of S

(b) Coder is an immediate neighbour of Q

(c) Q sits second to the left of W

(d) Q is an immediate neighbour of the Professor

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 67 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S / T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S = T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S × T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

67. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R – P
(b) Q * R – P
(c) P = Q + R
(d) P * R + Q

68. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3
(b) 5
(c) 7
(d) 6

69. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288
(b) 770
(c) 1400
(d) 1750

Use the relations defined below to solve Question No. 67.

S * T means S is the sister of T.

S + T means S is the brother of T.

S – T means S is the son of T.

S / T means S is the daughter of T.

S = T means S is the father of T.

S × T means S is the mother of T.

67. Which of the following means P is the sister of Q ?

(a) Q + R – P

(b) Q * R – P

(c) P = Q + R

(d) P * R + Q

68. P can do a piece of work in 27 days. Q can do the same piece of work in 18 days. Q started the work alone and P joined him later. The work was completed in 12 days. How many days did Q work more than P ?

(a) 3

(b) 5

(c) 7

(d) 6

69. Aman runs at a speed of 50 m/min. Mohit follows him after an interval of 5 min and runs at a speed of 60 m/min. Mohit's dog runs at a speed of 70 m/min and starts along with Mohit. The dog reaches Aman and then comes back to Mohit and continues to do so till Mohit reaches Aman. What is the total distance covered by the dog in metres ?

(a) 288

(b) 770

(c) 1400

(d) 1750

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 70 ਤੋਂ 72) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ । 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ* ***ਬਾਰ*** *ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।*

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

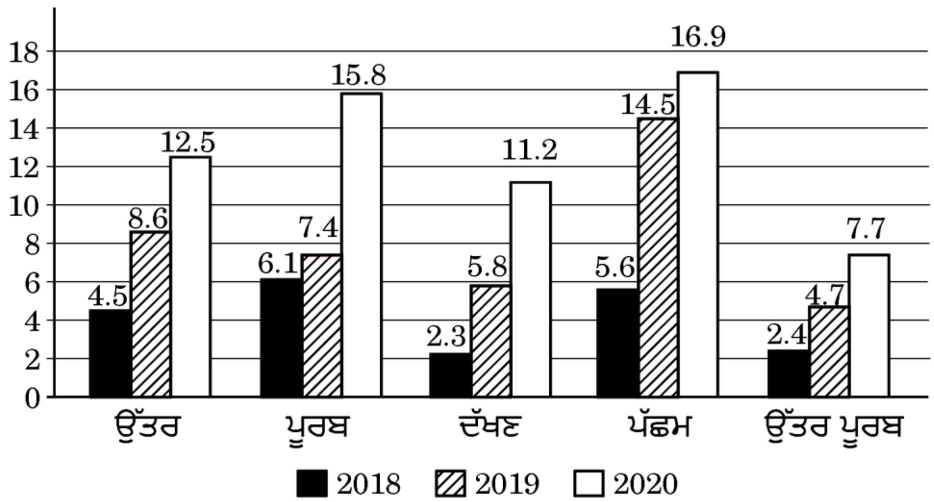

70. 2018 – 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ ?

(a) ਪੂਰਬ (b) ਦੱਖਣ (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ

71. 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

72. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

73. ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੁਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੁਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ ।

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

Directions : *(Question Nos. 70 to 72): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.*

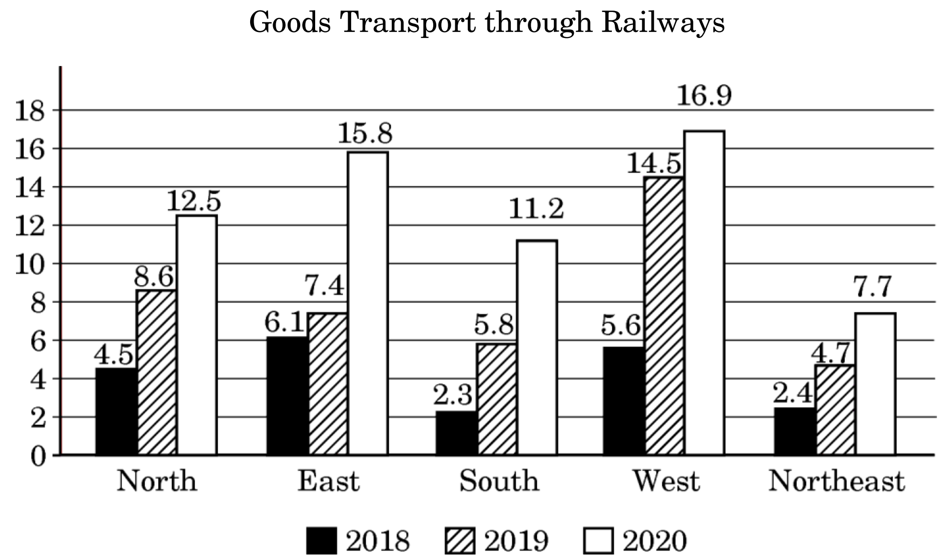

70. During the period 2018 – 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest ?

(a) East (b) South (c) Northeast (d) North

71. What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020 ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) None of the above

72. What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

73. A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters ?

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ *: (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 74 ਤੋਂ 76) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।*

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

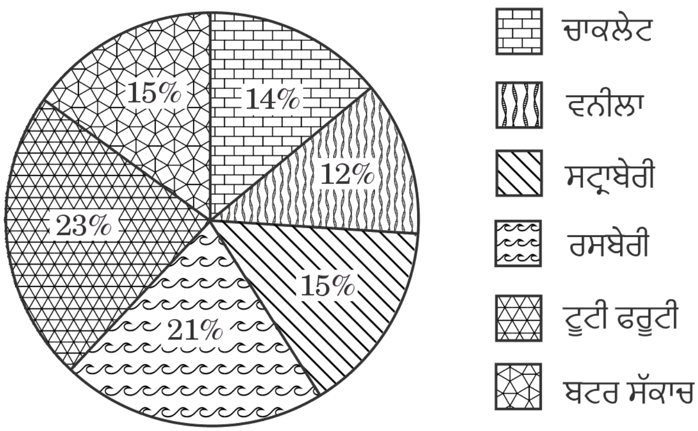

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

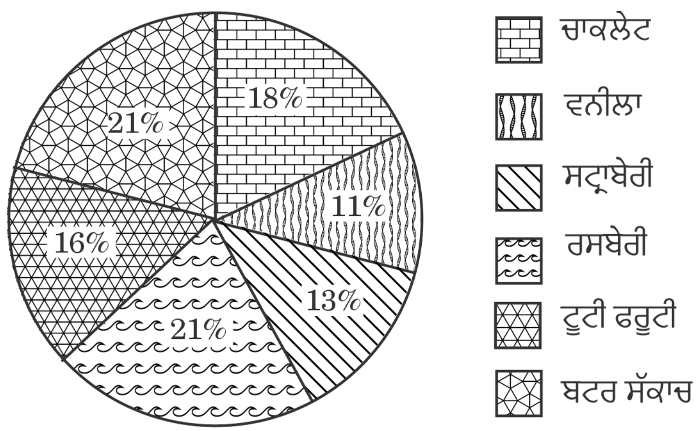

74. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

Directions : *(Question Nos. 74 to 76) : The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.*

Ice-cream Parlor P (250 kg)

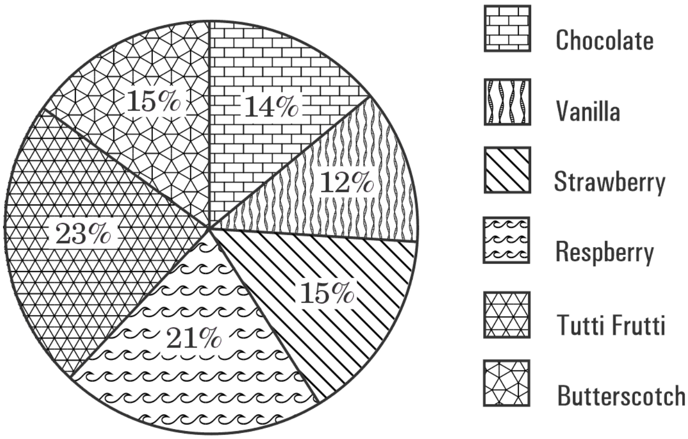

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

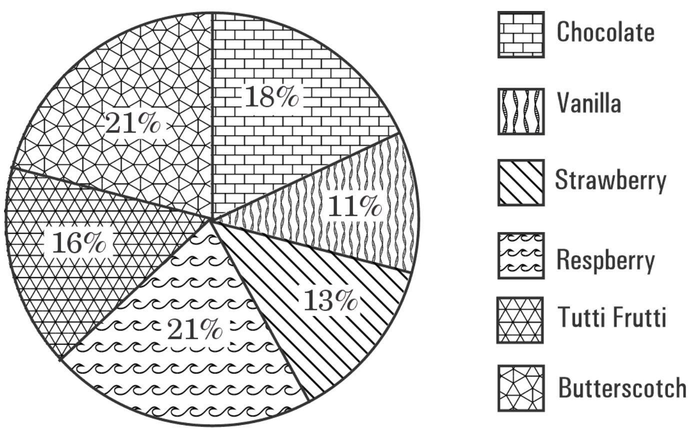

74. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

75. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ Q ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ P ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?

(a) ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇਟ
(b) ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ
(c) ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ
(d) ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫਰੂਟੀ

76. ਇੱਕਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 22
(b) 28
(c) 23
(d) 35

77. ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਕੁੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(b) ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(c) ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ
(d) ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹਨ

78. A, B, C, D, E, F, G, H ਅਤੇ I ਨੌ ਘਰ ਹਨ । C, B ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ । A, B ਦੇ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ । G, H ਤੋਂ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ । F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ । I, B ਅਤੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ E, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ । E ਅਤੇ G ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ ਦੱਸੋ ?

(a) 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(b) 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(c) 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(d) 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

79. ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ UNIVERSITY ਨੂੰ YUJTSFWJOU ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ STRAWBERRY ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

(a) YSSFCXBSUS
(b) YSSEBWASUS
(c) YUSBXCFSSY
(d) SUSWABESSY

80. ਅੰਕ 311311311311311311311 :

(a) 3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(b) 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(c) 3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(d) ਨਾ ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

75. Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q ?

(a) Butterscotch, Chocolate (b) Vanilla, Strawberry

(c) Vanilla, Raspberry (d) Chocolate, Tutti frutti

76. What is the absolute difference in quantity in kg of Raspberry and Strawberry together at parlor P and parlor Q ?

(a) 22 (b) 28 (c) 23 (d) 35

77. If all cats are dogs and some dogs are rabbits, which of the following statements must be true ?

(a) All rabbits are cats

(b) All dogs are cats

(c) All cats are rabbits

(d) Some rabbits are dogs

78. A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of H and D. Find the distance between E and G.

(a) 5 km (b) 4 km

(c) 3 km (d) 2 km

79. In a certain code language UNIVERSITY is written as YUJTSFWJOU. How will STRAWBERRY be written in that code language ?

(a) YSSFCXBSUS (b) YSSEBWASUS

(c) YUSBXCFSSY (d) SUSWABESSY

80. The number 311311311311311311311 is :

(a) Divisible by 3 but not by 11

(b) Divisible by 11 but not by 3

(c) Divisible by both 3 and 11

(d) Divisible neither by 3 nor by 11

81. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ (b) ਬੁੱਧਵਾਰ

(c) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ (d) ਵੀਰਵਾਰ

82. ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ‘‘ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ। ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ।’’ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

(a) ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ

(b) ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ

(c) ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

83. ਹੇਠਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈਂਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23.........

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

84. ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। N ਨੂੰ M ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

85. X ਅਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। X, Y ਦੀਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ Y, 75 ਵਾਰ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

81. What was the day of the week on 15th August 1947 ?

(a) Tuesday (b) Wednesday

(c) Friday (d) Thursday

82. On your travels you meet an old man on the side of the road holding three cards from a standard deck face down. Trying to make conversation you ask him what the three cards are. He tells you, "To the left of the queen, are one or two jacks. To the right of the jack, are one or two jacks. To the right of the club, are one or two diamonds. To the left of the diamond, are one or two diamonds." What are the three cards ?

(a) The jack of clubs, jack of diamonds, and queen of diamonds.

(b) Jack of diamonds, jack of clubs, queen of diamonds

(c) Both (a) and (b)

(d) None of the above

83. In the following series which element comes seventh to the left of number 7 ?

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23, __________

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

84. Three partners N, M and O distribute the earnings they got after doing a particular assignment. They got an amount of ₹ 1240. N gets 3/5th of M's share and M gets 2/3rd of O's share. What is N's share ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

85. X and Y play shooting in the bulls eye. X plays 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye only once in 3 turns whereas Y hits bulls eye every alternate turn. When Y has missed 75 times, X has hit bulls eye for how many times ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

86. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

87. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ (b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ (d) 22% ਘਾਟਾ

88. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

89. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

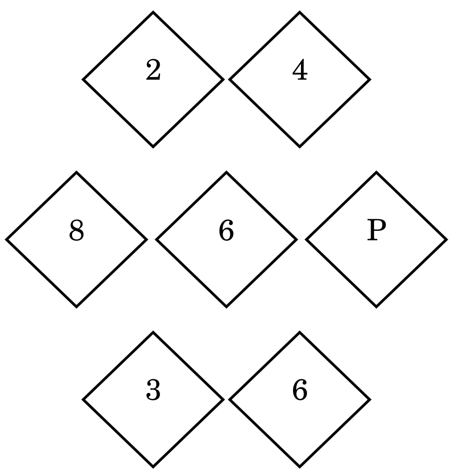

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

86. How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

87. I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter ?

(a) 13% loss (b) 27% loss

(c) 13% profit (d) 22% loss

88. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

89. Find P in the following figure :

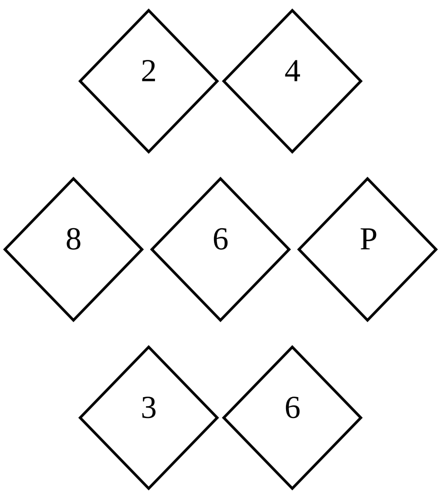

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 90 ਤੋਂ 93) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।*

90. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

91. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ।

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

92. ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

93. ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

Directions : *(Question Nos. 90 to 93) : In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students passed in all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography and Biology and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam is 300.*

90. How many students passed in Geography only ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

91. Find the ratio of students passing in Geography only to the students passing in Biology only.

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

92. A student is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. What was the number of students who were declared passed in this exam ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

93. What is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

94. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

(a) ਹਲਫ਼ (b) ਨਾਇਸੂਨਾ (c) ਉਰੁਕ (d) ਅਕੱੜ

95. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ?

(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ (b) ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ

(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ (d) ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ

96. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)		ਸੂਚੀ II (ਕਾਗਨੀਸੈਂਸ)
A.	ਆਦਿਨਾਥ	1.	ਸੱਪ
B.	ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2.	ਸ਼ੰਖ (ਕੌਂਚ ਸ਼ੈਲ)
C.	ਨੇਮੀਨਾਥ	3.	ਹਿਰਨ
D.	ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4.	ਬਲ੍ਹਦ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

97. ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨਰ ਰਾਕ ਐਡੀਕਟ (ਛੋਟੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਗੁਜਰਾ (c) ਅਹਰਾਉਰਾ (d) ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ

98. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।

I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ ਖਾਨ

II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਨੀ

III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ

IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

99. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ?

(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (b) ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ

(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ (d) ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ

94. In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported ?

(a) Halaf (b) Naisuna (c) Uruk (d) Akkad

95. Which of the following ruler of Kashmir constructed the channels for irrigation on Jhelum river ?

(a) Lalitaditya (b) Vinayaditya

(c) Avantivarman (d) Sankaravarman

96. Match List I with List II and select the correct answer using the code given below the lists :

	List I *(Name of the Jina)*		*List II* *(Cognisance)*
A.	Adinath	1.	Snake
B.	Shantinath	2.	Conch shell
C.	Neminath	3.	Deer
D.	Parshvnath	4.	Bull

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

97. Which of the following Minor rock Edict of Ashoka engraved the numerical number both in words and figures ?

(a) Maski (b) Gujarra (c) Ahraura (d) Panguraria

98. Arrange the following in a chronological order and select the correct answer from the codes given below :

I. Tahmas Namah by Tahmas Khan

II. Dabistan-E-Mazahib by Mohsin Fani

III. Ibaratnamah Mirza by Mohammad Harsi

IV. Jangnamah by Qazi Nur Mohammad

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

99. A reconciliation of Vedanta and Shaivite beliefs was developed by which of the following ?

(a) Appaya Dikshita (b) Narayan Bhatt

(c) Raghunanadana (d) Madhavacharya

100. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।

II. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।

III. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।

IV. ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ।

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

101. ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ?

(a) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।

(c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ।

(d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।

102. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ।

I. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ

II. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ

III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ

IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ

(a) I, II, III, IV
(b) II, I, III, IV
(c) IV, III, I, II
(d) IV, II, III, I

103. ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :

I. ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ

III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ

IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

100. Which facts are true about Vijayanagar empire ?

I. Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.

II. The city of Vijaynagara had seven citadels.

III. Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.

IV. Devaraya II had appointed Muslims in his army.

(a) II, III and IV only (b) I, II and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

101. Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq ?

(a) He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.

(b) The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.

(c) The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.

(d) He rigidly enforced the non-transfer of assignments.

102. Arrange the following events in chronological order :

I. The First Anglo-Sikh war

II. The Second Carnatic war

III. The First Anglo-Mysore war

IV. Battle of St. Thome

(a) I, II, III, IV (b) II, I, III, IV

(c) IV, III, I, II (d) IV, II, III, I

103. Morley-Minto reforms aimed at

I. Increasing number of members in Legislative Council at Centre

II. Separate electorates for Muslims

III. Reserved seats in Provincial Assembly for Dalits

IV. Promotion of education

Select the correct answer from the codes given below :

(a) I and II only (b) III and IV only

(c) I, II and III only (d) I, II, III and IV

104. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ)		ਸੂਚੀ II (ਨੇਤਾ)
A.	ਮਾਲਾਬਾਰ	1.	ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ
B.	ਉੜੀਸਾ	2.	ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ
C.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	3.	ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ
D.	ਬਿਹਾਰ	4.	ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

105. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।

II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ''ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ'' ।

III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।

IV. 'ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ', ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ
(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

106. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ।

II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ।

III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ — ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

104. Match the following :

	List I *(Salt March Place)*		*List II* *(Leader)*
A.	Malabar	1.	Gopabandhu Chaudhary
B.	Orissa	2.	C. Rajagopalachari
C.	Tamilnadu	3.	K.Kelappan
D.	Bihar	4.	Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

105. Which of the following statements about Awadh are correct ?

I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.

II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.

III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.

IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance .

Choose the correct answer using the code given below.

(a) I, II and IV are correct
(b) I, II and III are correct
(c) II, III and IV are correct
(d) I, II, III and IV are correct

106. What are true about the Cabinet Mission Plan ?

I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.

II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections : A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).

III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.

IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two — Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer :

(a) I and II only
(b) I, II and III only
(c) II, III and IV only
(d) I, II, III and IV

107. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

(a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ

(b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ

(c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ

(d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ

108. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਮਕਬਰਾ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	1.	ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
B.	ਹੁਮਾਯੂੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	2.	ਬਟਾਲਾ
C.	ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	3.	ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
D.	ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	4.	ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

109. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜੋ :

I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।

II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ ।

III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

107. The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is :

(a) Mithankot in Pakistan

(b) Sialkot in Pakistan

(c) Kalakot in India

(d) Srinagar in India

108. Match List I with List II and choose the correct option :

	List I *(Tomb)*		*List II* *(Place)*
A.	Shamsher Khan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore
B.	Humayun's Tomb	2.	Batala
C.	Tomb of Jahangir	3.	Nakodar in Jalandhar
D.	Tomb of Mohammed Momin and Haji Jamal	4.	Delhi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

109. Read the following statements about Chishti Silsila carefully :

I. Data Ganj Baksh and Shaikh Farid Shakar Ganj were Sufi saints of Chishti Silsila in 15th century.

II. Saint Moinuddin of Ajmer and Nizamuddin Auliya of Delhi, who spread Islam in central India and Rajasthan, also belonged to Chishti Silsila.

III. The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.

IV. Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.

Which of the above statements are correct ?

(a) II, III and IV only

(b) I, II and IV only

(c) I, II and III only

(d) I, III and IV only

110. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

ਸੂਚੀ I (ਪੁਸਤਕ)		ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)	
A.	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ	1.	ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
B.	ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ	2.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
C.	ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ	3.	ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
D.	ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	4.	ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

111. ''ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨੱਕੜ ਦਾਦੀ'' ਵਜੋਂ ਕੌਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?

(a) ਨੋਰ੍ਹਾ ਰਿਚਰਡਸ
(b) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(c) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

112. ਲਾਨਕ ਲਾ ਪਾਸ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
(c) ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ
(d) ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ

113. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ।

ਸੂਚੀ I (ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)	
A.	ਸਿੱਕਾ	1.	ਗੁਜਰਾਤ
B.	ਕੋਰਬਾ	2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
C.	ਪਾਰਲੀ	3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
D.	ਇਨੋਰ	4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

110. Match List I with List II and choose the correct option.

	List I *(Book)*		*List II* *(Author)*
A.	Gagan Mai Thal	1.	Gurdit Singh
B.	Mera Pind	2.	Amrita Pritam
C.	Rasidi Ticket	3.	Dalip Kaur Tiwana
D.	Nange Pairan da Safar	4.	Balwant Gargi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

111. Who is popularly known as "Punjabi Natak di Nakkad Dadi" ?

(a) Norah Richards
(b) Amrita Pritam
(c) Daleep Kaur Tiwana
(d) Amrita Shergil

112. Lanak La Pass is located near the border between which of the following countries ?

(a) India and Pakistan
(b) India and China
(c) India and Afghanistan
(d) India and Nepal

113. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Thermal Power Station)*		*List II* *(Location)*
A.	Sikka	1.	Gujarat
B.	Korba	2.	Chhattisgarh
C.	Parli	3.	Maharashtra
D.	Ennore	4.	Tamil Nadu

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

114. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਕਬੀਲਾ ਸਮੂਹ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸੇਮਾਂਗ	1.	ਮਲੇਸ਼ੀਆ
B.	ਬੋਰੋਸ	2.	ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ
C.	ਮਸਾਈਜ਼	3.	ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜ਼ਨ ਬੇਸਿਨ
D.	ਕਿਰਗਿਜ਼	4.	ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

115. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ।

I. ਸੁਪੀਰੀਅਰ

II. ਮਲਾਵੀ

III. ਬਾਈਕਲ

IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ

(a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(c) ਬਾਈਕਲ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ

(d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ

116. ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

I. ਪੀਟ

II. ਗ੍ਰੈਫ਼ਾਈਟ

III. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ

IV. ਲਿਗਨਾਈਟ

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

114. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Tribal Group)*		*List II* *(Location)*
A.	Semangs	1.	Malaysia
B.	Boros	2.	East Africa
C.	Masais	3.	Western Amazon Basin
D.	Kirghizs	4.	Central Asia

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

115. Arrange the following largest fresh water lakes of the world in descending order of their volume of water.

I. Superior

II. Malawi

III. Baikal

IV. Tanganyika

(a) Tanganyika - Malawi - Superior - Baikal

(b) Malawi - Tanganyika - Superior - Baikal

(c) Baikal - Superior - Tanganyika - Malawi

(d) Baikal - Tanganyika - Superior - Malawi

116. Arrange the coal in increasing order of the stage of formation and carbon content and choose the correct option.

I. Peat

II. Graphite

III. Coking coal

IV. Lignite

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

117. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਲ)		ਸੂਚੀ II (ਨਦੀਆਂ/ਵਾਟਰ ਬਾਡੀਜ਼)
A.	ਬੋਗੀਬੀਲ	1.	ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ
B.	ਪੰਬਨ	2.	ਲੋਹਿਤ
C.	ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਸੇਤੂ	3.	ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ
D.	ਭੁਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਸੇਤੂ	4.	ਹੁਗਲੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

118. 'ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਰੀਇਨਟਰੋਡਕਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਰਣਥੰਬੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(b) ਸਰਿਸਕਾ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(c) ਕੁਨੋ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਸੈਨਚੁਰੀ
(d) ਦੰਦੇਲੀ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ਼ ਸੈਨਚੁਰੀ

119. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਕੇਸਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਤਾ
(b) ਪੈਟਲ
(c) ਸੈਪਲ
(d) ਸਟਿਗਮਾ

120. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਰਾਖਵਾਂ ਜੀਵਖੇਤਰ)		ਸੂਚੀ II (ਟਿਕਾਣਾ)
A.	ਸਿਮਲੀਪਾਲ	1.	ਮੇਘਾਲਿਆ
B.	ਮਾਨਸ	2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
C.	ਦਿਹਾਂਗ ਦਿਬਾਂਗ	3.	ਅਸਾਮ
D.	ਨੋਕਰੇਕ	4.	ਉੜੀਸਾ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

117. Match List I with List II and choose the correct option from the code given below the lists.

	List I *(Bridges)*		*List II* *(Rivers / Water bodies)*
A.	Bogibeel	1.	Brahmaputra
B.	Pamban	2.	Lohit
C.	Vidyasagar Setu	3.	Palk Strait
D.	Bhupen Hazarika Setu	4.	Hooghli

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

118. The Asiatic Lion Reintroduction Project is an initiative of the Indian Government to provide safeguards to the Asiatic lion from extinction in the wild by means of reintroduction. As part of this project which of the following sites is considered as potential habitat for the lion population ?

(a) Ranthambore National Park
(b) Sariska Tiger Reserve
(c) Kuno Wildlife Sanctuary
(d) Dandeli Wildlife Sanctuary

119. In making the saffron spice, which one of the following parts of the plant is used ?

(a) Leaf
(b) Petal
(c) Sepal
(d) Stigma

120. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Biosphere Reserve)*		*List II* *(Location)*
A.	Simlipal	1.	Meghalaya
B.	Manas	2.	Arunachal Pradesh
C.	Dihang Dibang	3.	Assam
D.	Nokrek	4.	Odisha

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

Question Booklet Set

C

Candidate's Name ______________________________

Father's Name ______________________________

Date of Birth : D D M M Y Y Y Y

Total Questions : **120**

Time Allowed : **2** Hours

OMR Response Sheet No. ____________________ **Roll No.** ____________________

Candidate's Signature **(Please sign in the box)** :

INSTRUCTIONS

1. The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response sheet, supplied separately.
2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
5. The question paper booklet has **64** pages.
6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2·5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the MOST APPROPRIATE answer on the OMR response sheet.
9. There is negative marking (0·5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
11. The candidate **MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET** before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
12. ***The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.***

ਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਬੁੱਕਲੈਟ ਲੜੀ ਨੰ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੈੱਟ

D

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ________________________________

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ________________________________

ਜਨਮ ਮਿਤੀ [ ][ ] [ ][ ] [ ][ ][ ][ ]

ਦਿਨ ਮਹੀਨਾ ਸਾਲ

ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 120

ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : 2 ਘੰਟੇ

OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਨੰਬਰ ________________________ **ਰੋਲ ਨੰਬਰ** ________________

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਟੀਕਲ ਮਾਰਕ ਰੀਡਰ (OMR) ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 9 ਵਿਚੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਬਕਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਇਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ OMR ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ **ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ** ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਪੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ, ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 120 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ/ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ **64** ਪੰਨੇ ਹਨ।
6. ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੁਸਤਕ (ਬੁੱਕਲੈਟ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਗਰਾਨ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2.5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ OMR ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ **ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।**
9. ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗ਼ਲਤ ਜਵਾਬ ਲਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ (ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਲਈ 0.5 ਅੰਕ) ਹੈ।
10. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ/ਮੈਨੂਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
11. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ **OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ OMR ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਹਨ।
12. **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।**

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Booklet.

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਮੇਲ ਲੱਭੋ :

(a) ਭੂਨਕਸ਼ਾ (BhuNaksha) - ਡਿਜੀਟਲ ਕੈਡਸਟ੍ਰਲ ਮੈਪਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਲ

(b) ਭੂਮੀ (Bhoomi) - ਕੇਰਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(c) ਧਾਰਨੀ (Dharani) - ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮੀ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ RoR ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

(d) ਸਵਾਮਿਤਵਾ (SVAMITVA) - ਨਵੀਨਤਮ ਸਰਵੇਖਣ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ/ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾ

2. E-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵੇਖਣ 2022 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

I. 'ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 2022 : ਦਿ ਫਿਊਚਰ ਆਫ਼ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ' ਯੂ.ਐਨ. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

II. ਭਾਰਤ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 105 ਅਤੇ ਈ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ 2020 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 100 ਅਤੇ 29 ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ।

III. ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈਨਮਾਰਕ ਈ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਰੈਂਕ ਤੇ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(d) I, II ਅਤੇ III

3. ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (PFRDA) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ/ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (NPS)

II. ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ

III. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨਧਨ (PM-SYM)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I
(b) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(c) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਫਲਾਇੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ 'ਹੰਸਾ-ਐਨ.ਜੀ.' ਨੂੰ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (NRDC)

(b) ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੋਜ ਪਰਿਸ਼ਦ (CSIR)

(c) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਲਿਮੇਟਿਡ (HAL)

(d) ਰੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (DRDO)

1. Find out the incorrect match from the following :

(a) BhuNaksha – A solution for Digital Cadastral Mapping.

(b) Bhoomi – Initiative by Govt. of Kerala to digitize paper land records and create a software mechanism

(c) Dharani – Initiative by Govt. of Telangana to integrate RoR data with individual land map.

(d) SVAMITVA – Scheme to demarcate inhabited (*Abadi*) land and provide Record of Rights/Property Cards in rural areas through the latest surveying drone technology.

2. Consider the following statements regarding E-Governance Survey 2022 and choose the correct option.

I. 'E-Government Survey 2022 : The Future of Digital Government' was released by UN Department of Economic and Social Affairs.

II. India ranked 105 in the E-Government Development Index and 61 in E-Participation Index, down from the 2020 rank of 100 and 29 respectively.

III. Japan ranked 1st in the E-Government Development Index while Denmark ranked 1 in E-Participation Index.

(a) II and III only (b) I and III only

(c) I and II only (d) I, II and III

3. Which of the following pension scheme(s) is/are run by the Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)?

I. National Pension System (NPS)

II. Atal Pension Yojana

III. Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM)

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) I and III only (c) I, II and III

4. Which of the following organization has designed and developed India's first Indigenously Flying and Trainer Aircraft 'HANSA-NG' ?

(a) National Research Development Corporation (NRDC)

(b) Council of Scientific and Industrial Research (CSIR)

(c) Hindustan Aeronautics Ltd. (HAL)

(d) Defence Research and Development Corporation (DRDO)

5. ਇੰਡੋ ਤਿਬਤੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਪੁਲਿਸ (ITBP) ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਾੜ-ਯੁੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਜੁਲਾਈ 2022 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (b) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ

(c) ਲਦਾਖ (d) ਸਿੱਕਿਮ

6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਸਾਰੰਗ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਜਰਮਨੀ (b) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ

(c) ਜਾਪਾਨ (d) ਰੂਸ

7. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪੰਜ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸ਼ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ

II. ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2001 ਵਿਚ ਹੋਈ

III. ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ

IV. 15ਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਠਾ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ I, III ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ਼ I, II ਅਤੇ IV (d) I, II, III ਅਤੇ IV

8. Monkeypox ਵੈਕਸੀਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪੀਨ ਮੈਡੀਸਨ ਏਜੰਸੀ ਈਐਮਏ (EMA) ਵੱਲੋਂ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

9. ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਥੀਮ ਸੀ "ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟ ਅਪਣਾਓ, ਔਰੋ ਕੋ ਭੀ ਸਿਖਾਓ"

II. ਇਸਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਡਿਜੀਟਲ" ਸੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II (b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III

(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III (d) I, II ਅਤੇ III

10. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 'ਕੈਪਸਟੋਨ' ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) ਨਾਸਾ (b) ਇਸਰੋ (c) ਸਪੇਸ ਐਕਸ (d) ਰੌਸਕੋਸਮੌਸ

5. The Indo Tibetan Border Police (ITBP) has established its Mountain – Warfare Training Centre in which of the following State/UT in July 2022 ?

(a) Himachal Pradesh (b) Jammu and Kashmir

(c) Ladakh (d) Sikkim

6. Indian Embassy in which of the following has organized its much sought after annual flagship cultural programme 'SARANG' in October 2022 ?

(a) Germany (b) South Korea

(c) Japan (d) Russia

7. With reference to BRICS, which of the following statements is/are correct ?

I. BRICS is an acronym of five emerging economies

II. It was formed in 2001

III. South Africa was added in 2010

IV. 15th BRICS Summit will be hosted by South Africa

Select the correct answer using the code below :

(a) I and II only (b) I, III and IV only

(c) I, II and IV only (d) I, II, III and IV

8. Monkeypox Vaccine has been approved by the European Medicines Agency (EMA) for protecting adults from the virus recently. What is the name of this Vaccine ?

(a) MMVANEX (b) MPVANEY

(c) MVANEX (d) IMVANEX

9. With reference to the Digital Payments Awareness Week, organized in March, 2023, which of the following statements are correct ?

I. The theme was "Digital Payment Apnao, Auron Ko Bhi Sikhao"

II. It was organized by Ministry of Finance

III. The Mission was "Har Payment Digital"

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

10. Which of the following space agencies has launched 'CAPSTONE' satellite ?

(a) NASA (b) ISRO (c) SPACE X (d) Roscosmos

11. ਭਾਰਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਨੂੰ 14 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸ ਨੂੰ ਵਣਜ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

III. ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I
(b) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ਼ III
(d) I, II ਅਤੇ III

12. ਮੈਟਰੋ ਟ੍ਰੇਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਡਰ ਵਾਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਟਨਲ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਟੈਸਟ ਰਨ ਕਲੱਕਤਾ ਵਿੱਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

II. ਇਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਦੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 520 ਮੀਟਰ ਹੈ

III. ਸੁਰੰਗ ਨਦੀ ਦੀ ਸਤਿਹ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ III
(b) I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I
(d) I, II ਅਤੇ III

13. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਥਾਮਸ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ ?

(a) ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ
(b) ਜਾਪਾਨ
(c) ਵੀਅਤਨਾਮ
(d) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ

14. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (2023 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ)		ਸੂਚੀ II (ਏਰੀਆ/ਫੀਲਡ)
A.	ਮੁਨੀਸ਼ਵਰ ਚੰਦਾਵਰ	1.	ਸਪੋਰਟਸ
B.	ਹੇਮੰਤ ਚੌਹਾਨ	2.	ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕ
C.	ਮੂਲ ਚੰਦ ਲੋਧਾ	3.	ਆਰਟ
D.	ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ	4.	ਮੈਡੀਸਨ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

11. With reference to the India Infrastructure Project Development Fund Scheme, which of the following statements is/are correct ?

I. It was launched on 14th November, 2022

II. It was launched by the Department of Commerce

III. It's objective is to aid development of quality PPP projects by providing necessary funding support

Select the correct answer using the code given below :

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

12. With reference to the country's first underwater transport tunnel and the corridor for metro train, which of the following statements is/are correct ?

I. Its test run was conducted in Calcutta

II. Its length under the river is 520 meters

III. Tunnel is approximately 40 meters below surface of the river

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and III only (b) I and II only

(c) Only I (d) I, II and III

13. By defeating which of the following countries, did the India's Men's badminton team win the Thomas Cup title for the first time ?

(a) South Korea (b) Japan (c) Vietnam (d) Indonesia

14. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists :

	List I *(Padma Shri Awardees in 2023)*		*List II* *(Area / Field)*
A.	Munishwar Chandawar	1.	Sports
B.	Hemant Chauhan	2.	Social Work
C.	Mool Chand Lodha	3.	Art
D.	S.R.D. Prasad	4.	Medicine

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	4	3	2	1
(c)	4	3	1	2
(d)	2	3	1	4

15. GST (ਗੁਡਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ।

II. ਆਰਟੀਕਲ 279(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੋਰਮ ਹੈ।

III. ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

16. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ?

	ਸੂਚੀ I (ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ – 2022)		ਸੂਚੀ II (ਫੀਲਡ)
A.	ਐਨੀ ਅਰਨੌਕਸ	1.	ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
B.	ਐਲਸ ਬਿਆਲਿਯਾਤਸਕੀ	2.	ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
C.	ਬੇਨ ਬਰਨਾਨਕੇ, ਡਗਲਸ ਡਾਇਮੰਡ ਅਤੇ ਫਿਲਿਪ ਡਾਇਬਵਿਗ	3.	ਸਾਹਿਤ
D.	ਕੈਰੋਲਿਨ ਬਰਤੋਜੀ, ਮੋਰਟਨ ਮੇਲਡਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਬੈਰੀ ਸ਼ਾਰਪਲੈਸ	4.	ਸ਼ਾਂਤੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

17. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਬੱਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਤੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ।

II. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 1000 ਰੁਪਏ, ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 2.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

III. ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ 50% ਤੱਕ ਕਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ II
(b) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV

15. With reference to the GST (Goods and Services Tax) Council, which of the following is/are correct ?

I. Its Chairman is Union Finance Commissioner

II. As per article 279(A), it is a Joint Forum of the Centre and the States

III. Its main function is making recommendations to the Union and States on issues relating to Goods and Services Taxes.

Select the correct answer using the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

16. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Noble Prize Winner-2022)*		*List II* *(Field)*
A.	Annie Ernaux	1.	Economics
B.	Ales Bialiatski	2.	Chemistry
C.	Ben Bernanke, Douglas Diamond and Philip Dybvig	3.	Literature
D.	Carolyn Bertozzi, Morten Meldal and K. Barry Sharpless	4.	Peace

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	4	3
(b)	1	2	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	3	4	2	1

17. Consider the following statements regarding Mahila Samman Savings Certificate Scheme :

I. The Mahila Samman Savings Certificate Scheme is a one time scheme available for two years from April 2023-March 2025.

II. The minimum deposit under the scheme is ₹ 1000/- in multiples of rupees one hundred and the maximum deposit amount is ₹ 2.00 lacs.

III. The account holder can withdraw up to 50% of the account balance after one year from the account opening date.

IV. This scheme has a fixed interest rate of 7.5% p.a.

Which of the above statements are correct? Choose the correct option :

(a) I and II only (b) I, II and III only

(c) I, III and IV only (d) I, II and IV only

18. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ G20 ਗਠਜੋੜ (G20 EMPOWER), ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ।

I. G20 EMPOWER ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

II. G20 EMPOWER 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ G20 EMPOWER ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਰੂਵੰਥਾਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਹੋਈ।

III. G20 EMPOWER ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ‘‘ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਏ ਵਿੰਨ ਵਿੰਨ ਫਾਰ ਇਕਿਊਟੀ ਐਂਡ ਇਕਾਨਮੀ’’।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

19. ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੀ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ।

(b) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ।

(c) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਿਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(d) ਮਨੀ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

20. ਸਟ੍ਰੀਮਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

A.	ਪੁਆਇੰਟ ਬਾਰ	1.	ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਂਡਰ ਹਿੱਸਾ ਵਿੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
B.	ਆਕਸਬੋ ਝੀਲ	2.	ਇਹ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅੰਡਰਲਾਇੰਗ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬੈਡ ਰਾੱਕ ਬਣਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ
C.	ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਚੈਨਲ	3.	ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਤਲਛਟ ਮੇਂਡਰ ਮੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
D.	ਸਟਰੇਟ ਚੈਨਲ	4.	ਇਹ ਉਦੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਛਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

18. Consider the following statements regarding the G20 Alliance for the Empowerment and Progression of women's Economic Representation (G20 EMPOWER).

I. The G20 EMPOWER is to accelerate women's leadership and empowerment in the private sector.

II. The Inception meeting of G20 EMPOWER 2023 was held at Bhopal and the second G20 EMPOWER meeting was held at Thiruvanthapuram.

III. The theme of the G20 EMPOWER 2nd meeting was, "Women's Empowerment: A Win Win for Equity and Economy."

Which of the above statement/statements are correct ? Choose the correct option :

(a) I and II only
(b) II and III only
(c) I and III only
(d) I, II and III

19. Regarding money bill which of the following statements is ***not*** correct ?

(a) A bill shall be deemed to be a money bill if it contains only provisions related to imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax.

(b) A money bill has provisions for the custody of the Consolidated Fund of India or the Contingency Fund of India.

(c) A money bill is concerned with the appropriation of money out of the Contingency Fund of India.

(d) A money bill deals with the regulation of borrowing of money or giving of any guarantee by the Government of India.

20. Match the following aspects of streams.

A.	Point bar	1.	The cut off meander part bends to form this structure
B.	Oxbow lake	2.	They are found in short segments where the underlying topography and bed rock structure force them to form this structure
C.	Braided channel	3.	Sediment deposition takes place along the inside bank of meander bend
D.	Straight channel	4.	Formed when a stream contains more sediment than it can readily transport and splits it into multiple channels

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	4	3
(b)	4	1	3	2
(c)	3	4	1	2
(d)	3	1	4	2

21. ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਫੰਡ (Alternative Investment Fund) (AIF) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਲ ਕੀਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਹਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੂਝਵਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ.ਆਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

22. ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਵਿਵਾਦ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2019 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

I. ਬਿੱਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

II. ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਡੀਆਰਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

(a) ਸਿਰਫ਼ II
(b) ਸਿਰਫ਼ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ III
(d) ਸਿਰਫ਼ I ਅਤੇ II

23. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਐਨਾਲਾਗ ਘੜੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ 12:15 ਹੈ, ਤਾਂ ਘੰਟਾ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮਿੰਟ ਹੱਥ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

24. ਆਇਸ਼ਾ ਨੇ X ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (F.D.) ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਧਾਰਣ ਵਿਆਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਿਕਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ 5% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਉਸਨੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧੀ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਨਾ 3% ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ 99,534 ਰੁਪਏ ਹਨ ਤਾਂ X ਬਰਾਬਰ ਹੈ

(a) 1,00,000
(b) 90,000
(c) 1,20,000
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

25. ਇੱਕ ਟੂਟੀ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਵਹਿ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਿਲੰਡਰੀਕਲ ਟੈਂਕ ਨੂੰ 6 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਂਕ ਦੇ ਥੱਲੇ ਇੱਕ ਛੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਟੂਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਦਰ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਟੈਂਕ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਛੇਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਟੈਂਕ (ਛੇਦ ਸਮੇਤ) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਟੀ ਵਿਚੋਂ r ਲੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਟੈਂਕ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ?

(a) 8 ਮਿੰਟ (b) 9 ਮਿੰਟ (c) 12 ਮਿੰਟ (d) 18 ਮਿੰਟ

21. Alternative Investment Fund (AIF) is any fund established or incorporated in India which is a privately pooled investment vehicle collecting funds from sophisticated investors, whether Indian or foreign, for investing it in accordance with a defined investment policy for the benefit of its investors. In how many categories is the AIF divided ?

(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5

22. In context of Inter-State River Water Disputes (Amendment) Bill, 2019, which of the following statements are correct ?

I. The Bill proposes to set up a permanent tribunal to adjudicate on all inter-state disputes over sharing of river waters.

II. The dispute resolution committee will seek to resolve the dispute through negotiations, within two years which can be extended by 6 months.

III. The current system of dispute resolution would give way to a new two-tier approach with DRC and the tribunal.

(a) II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I and II only

23. You are shown a simple analog clock with an hour hand and a minute hand. If the time shown in the clock is exactly 12:15, what is the angle between the hour hand and the minute hand ?

(a) 90° (b) 75° (c) 84° (d) 82·5°

24. Ayesha invests ₹ x for a year in a Fixed Deposit (F.D.) that gives simple interest at the rate of 6% per annum (p.a.). She invests half the amount she gets at the end of the first year, for another year, in an F.D. that gives 5% p.a. simple interest, spends half of the remaining amount and lets the rest of the amount be in her Savings Bank account which gives a simple interest of 3% p.a. With no other income or expenditure, if she has ₹ 99,534 at the end of the second year, then x is equal to :

(a) 1,00,000 (b) 90,000

(c) 1,20,000 (d) None of the above

25. Water flowing from a tap at a constant rate of r litres/minute can fill a cylindrical tank in 6 minutes. A hole is made at the bottom of the tank so that water flows out of the tank at a constant rate = one-third the rate of flow of water from the tap. When the tank gets full, the hole gets sealed automatically. If the tank (with the hole) is empty to begin with and water starts flowing from the tap at rate r litres/minute, how long will it take for the tank to become full ?

(a) 8 minutes (b) 9 minutes (c) 12 minutes (d) 18 minutes

26. C ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ $r > 0$ ਹੈ। ਤਾਂ

(a) C ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਦੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

(b) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ

(c) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r < 1$

(d) C ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ $r \leq 2$

27. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 10% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੀਨਿਸ਼ਿੰਗ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ 5% ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਖਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 1% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿੱਚ 2% ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 528·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੈ ?

(a) ਲਗਭਗ 600 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

(b) ਲਗਭਗ 612·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

(c) ਲਗਭਗ 596 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

(d) ਲਗਭਗ 592·5 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ

28. ਬੋਰਡਿੰਗ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੋਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 25 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 70 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 50 ਬੋਰਡਰ ਹੋਣ 'ਤੇ 60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋ 100 ਬੋਰਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

(a) 45 ਰੁਪਏ

(b) 50 ਰੁਪਏ

(c) 55 ਰੁਪਏ

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

29. ਸੁਰੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ 4 ਦਿਨ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਰੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦਿਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੇਟ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ?

(a) 2400 ਰੁਪਏ (b) 3000 ਰੁਪਏ (c) 2700 ਰੁਪਏ (d) 2250 ਰੁਪਏ

30. ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਨੈਗੇਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦੇ x ਰੁਪਏ, ਪਹਿਲੇ 10 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ x ਦਾ 3/5 ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਈ x ਦਾ 1/5 ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਨੈਗਟਿਵ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ 45 ਰੁਪਏ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 3 (b) 3·5 (c) 4·5 (d) 5

26. C is a circle with radius r > 0. Then

(a) the circumference of C can never be equal to its area

(b) the area of C is definitely greater than its circumference

(c) the area of C is definitely greater than its circumference except if r < 1

(d) the area of C is definitely greater than its circumference except if r $\leq$ 2

27. A company uses rosewood for making chairs. Making chairs involves cutting, finishing and polishing. Cutting leads to 10% wastage of wood, finishing leads to a 5% wastage of wood and a subsequent 1% increase in the weight due to nails. Polishing leads to a 2% increase in weight of the finished product. If the total weight of the polished chairs is 528.5 kg, what is the total weight of rosewood used for making these chairs ?

(a) Approximately 600 kg

(b) Approximately 612·5 kg

(c) Approximately 596 kg

(d) Approximately 592·5 kg

28. The expenses of a boarding house are partly fixed and partly vary with the number of boarders. The charge is ₹ 70 per head when there are 25 boarders and ₹ 60 per head when there are 50 boarders. What is the charge per head when there are 100 boarders ?

(a) ₹ 45

(b) ₹ 50

(c) ₹ 55

(d) None of the above

29. Suresh, a daily wage worker, was paid ₹ 1700 during a period of 30 days. During this time period he was absent for 4 days and was fined ₹ 15 per day for absence. Suresh was paid the full salary only for 18 days as he came late on the other days. Those who came late were given only half the salary for that day. What was the total salary paid per month to a worker who came on time every day and was never absent ?

(a) ₹ 2400 (b) ₹ 3000 (c) ₹ 2700 (d) ₹ 2250

30. To reproduce an old photograph, a photographer charges ₹ x to make a negative, three-fifths of ₹ x for each of the first 10 prints, and one-fifth of ₹ x for each print in excess of 10 prints. If ₹ 45 is the total charge to make a negative and 20 prints from an old photograph, what is the value of x ?

(a) 3 (b) 3·5 (c) 4·5 (d) 5

31. ‘‘ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹਨ।’’ ‘‘ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।’’

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ

(b) ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

(c) ਸਾਰੇ ਹਾਨੀਰਹਿਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ

(d) ਕੁਝ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਹਨ

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 32 ਤੋਂ 35 ਲਈ)*

P, Q, R, S, T, U, V ਅਤੇ W ਵਰਗਾਕਾਰ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਉਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਹਰ ਸਾਈਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਵਪਾਰੀ, ਡਾਕਟਰ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਟ੍ਰੇਨਰ, ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਕੋਡਰ (ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

- ਜੋ ਕੋਡਰ ਹੈ ਉਹ ਅੰਦਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। R ਅਤੇ W ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।
- ਜੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਉਹ W ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਟੈਂਟ ਹੈ ਉਹ V ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, V ਨਾ ਤਾਂ W ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ R, ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ। V, R ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।
- R ਅਤੇ U ਡਾਇਗਨਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। P ਅਤੇ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। R, ਕੋਡਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਹੜਾ ਚਾਰਟੈਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਡਰ ਦਾ ਨਜਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, S, ਤੁਰੰਤ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹੈ। V ਟ੍ਰੇਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- T ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਹੈ। T, P ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਗੁਆਂਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਆਰਕੀਟੈਕਟ, T ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ, U ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ।

32. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨਲੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) ਆਰਕੀਟੈਟ (b) S (c) P (d) ਟ੍ਰੇਨਰ

33. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

34. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ W ਅਤੇ P ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ?

(a) R (b) ਆਰਕੀਟੈਟ (c) ਵਪਾਰੀ (d) Q

35. Q ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ?

(a) Q, S ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ

(b) ਕੋਡਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ Q ਦਾ

(c) Q ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ W ਦੇ

(d) Q ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ

31. "All quiet people are harmless". "No harmless people are easily identified". The premises above lead to which of the following conclusions ?

(a) Quiet people are not easily identified

(b) Most people who are easily identified are harmless

(c) All harmless people are quiet

(d) Some easily identified people are quiet

Directions : *(Question Nos. 32 to 35)*

P, Q, R, S, T, U, V and W are sitting around a square table in such a way that four of them sit at four corners of the square while four sit in the middle of each of the four sides. The ones who sit at the four corners face the centre while those who sit in the middle of the sides face outside. Each of them have a different profession viz. Professor, Architect, Businessman, Doctor, Chartered accountant, Trainer, Banker and Coder. (None of the information given is necessarily in the same order).

- The one who is a Coder does not face inside. Only two persons sit between R and W.
- The one who is a Professor sits on the immediate right of W. The one who is Chartered accountant sits second to the right of V. V is an immediate neighbour of neither W nor R. V does not sit third to the right of R.
- R and U does not sit diagonally. Only one person sits between P and the one who is Chartered accountant. R sits third to the left of the one who is a Coder.
- The one who is a Chartered accountant is not an immediate neighbour of the one who is Coder. S sits on the immediate left of the one who is a Trainer. V is not a Trainer.
- T is a Banker. T is not an immediate neighbour of P.
- Architect is an immediate neighbour of T.
- Doctor is an immediate neighbour of U.

32. Who amongst the following sits diagonally opposite to Professor ?

(a) Architect (b) S (c) P (d) Trainer

33. Who among the following represent the immediate neighbours of the Chartered accountant ?

(a) Q, U (b) R, T (c) Q, S (d) S, U

34. Who among the following sits exactly between W and P ?

(a) R (b) Architect (c) Businessman (d) Q

35. Which of the following is true regarding Q ?

(a) Q is one of the immediate neighbours of S

(b) Coder is an immediate neighbour of Q

(c) Q sits second to the left of W

(d) Q is an immediate neighbour of the Professor

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 36 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

S * T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਭੈਣ ਹੈ T ਦੀ।

S + T ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ S ਭਰਾ ਹੈ T ਦਾ।

S – T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪੁੱਤਰ ਹੈ T ਦਾ।

S / T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਧੀ ਹੈ T ਦੀ।

S = T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਪਿਤਾ ਹੈ T ਦਾ।

S × T ਦਾ ਮਤਲਬ S ਮਾਂ ਹੈ T ਦੀ।

36. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ P ਭੈਣ ਹੈ Q ਦੀ ?

(a) Q + R – P
(b) Q * R – P
(c) P = Q + R
(d) P * R + Q

37. P ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 27 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਉਹੀ ਕੰਮ 18 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। Q ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ P ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੰਮ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। Q ਨੇ P ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(a) 3
(b) 5
(c) 7
(d) 6

38. ਅਮਨ 50 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ 5 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਦਾ ਕੁੱਤਾ 70 ਮੀਟਰ/ਮਿੰਟ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

(a) 288
(b) 770
(c) 1400
(d) 1750

Use the relations defined below to solve Question No. 36.

S * T means S is the sister of T.

S + T means S is the brother of T.

S – T means S is the son of T.

S / T means S is the daughter of T.

S = T means S is the father of T.

S × T means S is the mother of T.

36. Which of the following means P is the sister of Q ?

(a) Q + R – P (b) Q * R – P

(c) P = Q + R (d) P * R + Q

37. P can do a piece of work in 27 days. Q can do the same piece of work in 18 days. Q started the work alone and P joined him later. The work was completed in 12 days. How many days did Q work more than P ?

(a) 3 (b) 5

(c) 7 (d) 6

38. Aman runs at a speed of 50 m/min. Mohit follows him after an interval of 5 min and runs at a speed of 60 m/min. Mohit's dog runs at a speed of 70 m/min and starts along with Mohit. The dog reaches Aman and then comes back to Mohit and continues to do so till Mohit reaches Aman. What is the total distance covered by the dog in metres ?

(a) 288 (b) 770

(c) 1400 (d) 1750

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 39 ਤੋਂ 41) ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਢੋਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ । 2018, 2019 ਅਤੇ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਮਾਲ (ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ* ***ਬਾਰ*** *ਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।*

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਮਾਨ

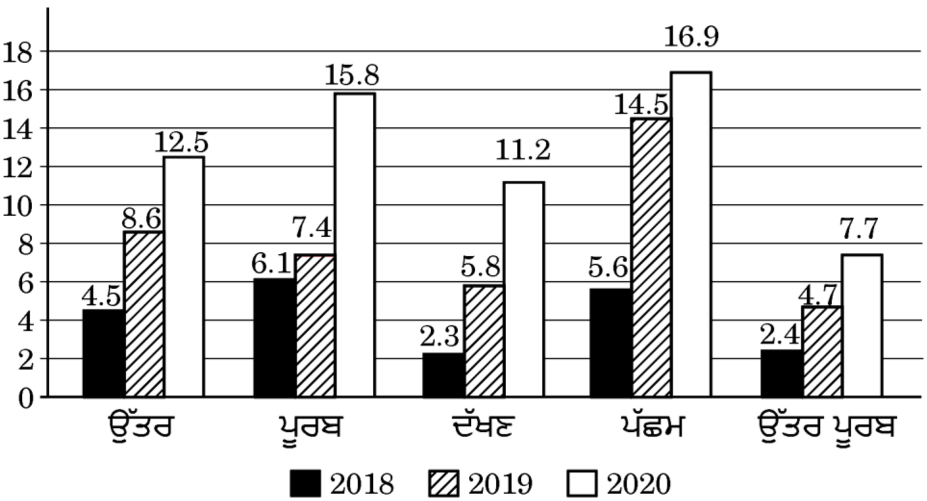

39. 2018 – 2020 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਦਰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ ?

(a) ਪੂਰਬ (b) ਦੱਖਣ (c) ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ (d) ਉੱਤਰ

40. 2018 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, 2020 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਲ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

41. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਢੋਏ ਗਏ ਔਸਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਹੈ ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

42. ਇੱਕ ਸਕੇਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਜਿਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 21 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੁਆਲੇ 44 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈਕਸਾਗਨ (ਛੇ ਭੁਜ) ਜਿਸਦੀ ਭੁਜਾ 42 ਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਣਗੇ ।

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

__Directions :__ (Question Nos. 39 to 41): Railways analyzed the goods transported using its services across five different regions of a country. The total goods transported (in lakhs of tonnes) during 2018, 2019 and 2020 are shown in the following bar graph.

Goods Transport through Railways

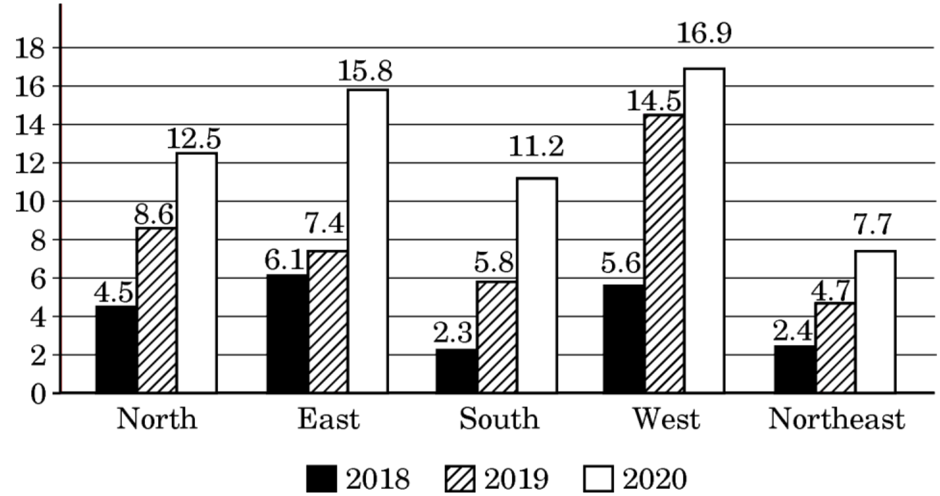

39. During the period 2018 – 2020, for which region was the rate of increase in goods transported second highest ?

(a) East (b) South (c) Northeast (d) North

40. What is the approximate goods transported in North in 2018 to the goods transported in Northeast in 2020 ?

(a) 31·16% (b) 36·02%

(c) 58·44% (d) None of the above

41. What is the ratio of average goods transported in South in given three years to the average goods transported in West in the same period ?

(a) 41·76% (b) 52·16%

(c) 57·86% (d) 65·87%

42. A skating champion moves along the circumference of a circle of radius 21 meters in 44 seconds. How many seconds will it take her to move along the perimeter of a hexagon of side 42 meters ?

(a) 56 (b) 84

(c) 64 (d) 58

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ 43 ਤੋਂ 45) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪਾਈ ਚਾਰਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ Q ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਇਸਕਰੀਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 6 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। P ਕੋਲ ਆਈਸਕਰੀਮ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ Q ਕੋਲ 200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।*

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ P (250 ਕਿਲੋ)

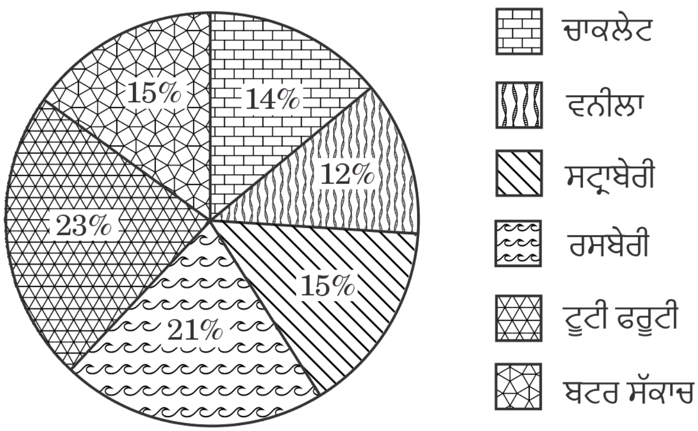

ਆਈਸਕਰੀਮ ਪਾਰਲਰ Q (200 ਕਿਲੋ)

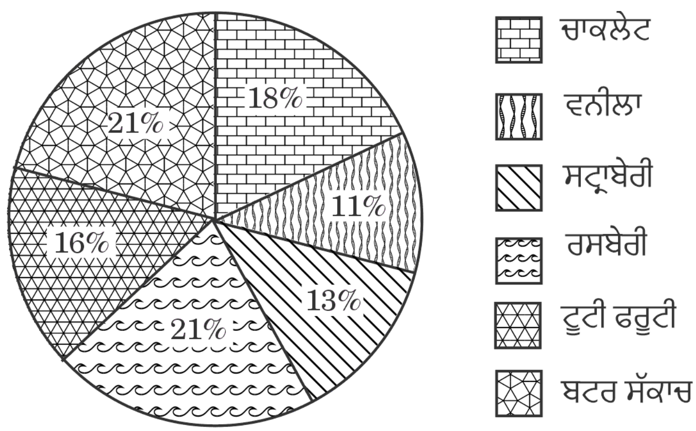

43. ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਵਨੀਲਾ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ P ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

Directions : *(Question Nos. 43 to 45) : The following pie chart shows the ice-creams present at two different ice-cream parlors P and Q. The distribution of 6 different ice-creams by weight is represented in table. The total quantity of ice-creams with P is 250 kg and that with Q is 200 kg.*

Ice-cream Parlor P (250 kg)

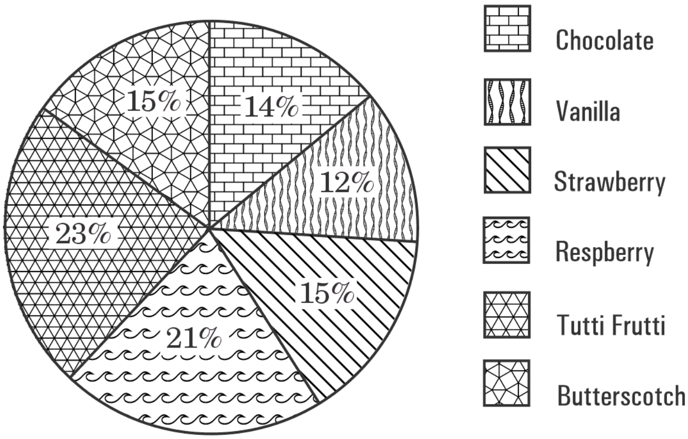

Ice-cream Parlor Q (200 kg)

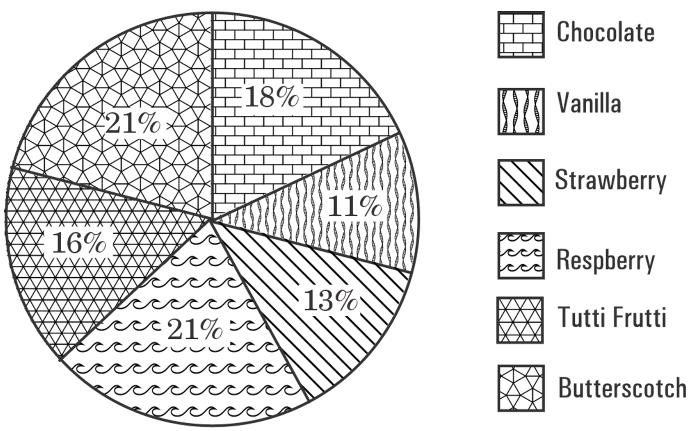

43. What is the difference between the quantity of Vanilla in kg at parlor Q and that at parlor P ?

(a) 13 (b) 10

(c) 8 (d) 21

44. ਉਹ ਦੋ ਆਈਸਕਰੀਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ Q ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ P ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?

(a) ਬਟਰਸਕਾੱਚ, ਚਾਕਲੇਟ
(b) ਵਨੀਲਾ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ
(c) ਵਨੀਲਾ, ਰਸਬੇਰੀ
(d) ਚਾਕਲੇਟ, ਟੂਟੀ-ਫਰੂਟੀ

45. ਇੱਕਠੇ ਰਸਬੇਰੀ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ ਦੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਪਾਰਲਰ P ਅਤੇ ਪਾਰਲਰ Q ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

(a) 22
(b) 28
(c) 23
(d) 35

46. ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਕੁੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) ਸਾਰੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(b) ਸਾਰੇ ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਹਨ
(c) ਸਾਰੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਖਰਗੋਸ਼ ਹਨ
(d) ਕੁਝ ਖਰਗੋਸ਼ ਕੁੱਤੇ ਹਨ

47. A, B, C, D, E, F, G, H ਅਤੇ I ਨੌ ਘਰ ਹਨ । C, B ਦੇ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ । A, B ਦੇ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ H, A ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਖੱਣ ਵਿਚ ਹੈ । G, H ਤੋਂ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ D, G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਹੈ । F,G ਦੇ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਹੈ । I, B ਅਤੇ C ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ E, H ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ । E ਅਤੇ G ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ ਦੱਸੋ ?

(a) 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(b) 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(c) 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
(d) 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

48. ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ UNIVERSITY ਨੂੰ YUJTSFWJOU ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਕੋਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ STRAWBERRY ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

(a) YSSFCXBSUS
(b) YSSEBWASUS
(c) YUSBXCFSSY
(d) SUSWABESSY

49. ਅੰਕ 311311311311311311311 :

(a) 3 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 11 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(b) 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਨਾਲ ਨਹੀਂ
(c) 3 ਅਤੇ 11 ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(d) ਨਾ ਤਾਂ 3 ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 11 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

44. Which are the two icecreams that are less in quantity with P than that with Q ?

(a) Butterscotch, Chocolate (b) Vanilla, Strawberry

(c) Vanilla, Raspberry (d) Chocolate, Tutti frutti

45. What is the absolute difference in quantity in kg of Raspberry and Strawberry together at parlor P and parlor Q ?

(a) 22 (b) 28 (c) 23 (d) 35

46. If all cats are dogs and some dogs are rabbits, which of the following statements must be true ?

(a) All rabbits are cats

(b) All dogs are cats

(c) All cats are rabbits

(d) Some rabbits are dogs

47. A, B, C, D, E, F, G, H and I are nine houses. C is 3 km East of B. A is 2 km North of B and H is 4 km South of A. G is 2 km West of H while D is 4 km East of G. F is 4 km North of G, I is situated just in the middle of B and C, while E is just in the middle of H and D. Find the distance between E and G.

(a) 5 km (b) 4 km

(c) 3 km (d) 2 km

48. In a certain code language UNIVERSITY is written as YUJTSFWJOU. How will STRAWBERRY be written in that code language ?

(a) YSSFCXBSUS (b) YSSEBWASUS

(c) YUSBXCFSSY (d) SUSWABESSY

49. The number 311311311311311311311 is :

(a) Divisible by 3 but not by 11

(b) Divisible by 11 but not by 3

(c) Divisible by both 3 and 11

(d) Divisible neither by 3 nor by 11

50. 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਸੀ ?

(a) ਮੰਗਲਵਾਰ
(b) ਬੁੱਧਵਾਰ
(c) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ
(d) ਵੀਰਵਾਰ

51. ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨੀਚੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ‘‘ਰਾਣੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਹਨ। ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ। ਇੱਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਇੱਟ ਹਨ।’’ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

(a) ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ
(b) ਇੱਟ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਚਿੜੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ, ਇੱਟ ਦੀ ਰਾਣੀ
(c) ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

52. ਹੇਠਲੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਐਲੀਮੈਂਟ 7 ਨੰਬਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੱਤਵਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23.........

(a) P
(b) Q
(c) R
(d) S

53. ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ N, M ਅਤੇ O ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1240 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। N ਨੂੰ M ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 3/5ਵਾਂ ਅਤੇ M ਨੂੰ O ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 2/3ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। N ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 240
(b) 324
(c) 254
(d) 468

54. X ਅਤੇ Y ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। X, Y ਦੀਆਂ ਹਰ 5 ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ 7 ਵਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ 3 ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ Y ਹਰ ਬਦਲਵੀ ਵਾਰੀ 'ਤੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਹਿੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ Y, 75 ਵਾਰ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ X ਨੇ ਬੁੱਲਜ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

(a) 60
(b) 70
(c) 96
(d) 120

50. What was the day of the week on 15th August 1947 ?

(a) Tuesday (b) Wednesday

(c) Friday (d) Thursday

51. On your travels you meet an old man on the side of the road holding three cards from a standard deck face down. Trying to make conversation you ask him what the three cards are. He tells you, "To the left of the queen, are one or two jacks. To the right of the jack, are one or two jacks. To the right of the club, are one or two diamonds. To the left of the diamond, are one or two diamonds." What are the three cards ?

(a) The jack of clubs, jack of diamonds, and queen of diamonds.

(b) Jack of diamonds, jack of clubs, queen of diamonds

(c) Both (a) and (b)

(d) None of the above

52. In the following series which element comes seventh to the left of number 7 ?

A, 26, B, 25, C, 24, D, 23, __________

(a) P (b) Q

(c) R (d) S

53. Three partners N, M and O distribute the earnings they got after doing a particular assignment. They got an amount of ₹ 1240. N gets $3/5^{th}$ of M's share and M gets $2/3^{rd}$ of O's share. What is N's share ?

(a) 240 (b) 324

(c) 254 (d) 468

54. X and Y play shooting in the bulls eye. X plays 7 turns to Y's every 5 turns, but hits bulls eye only once in 3 turns whereas Y hits bulls eye every alternate turn. When Y has missed 75 times, X has hit bulls eye for how many times ?

(a) 60 (b) 70

(c) 96 (d) 120

55. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਹੈ ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

56. ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੂਟਰ ਵੇਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 10% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ । ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 12% ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ । ਦੂਜੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਭ/ਘਾਟਾ ਕੀ ਸੀ ?

(a) 13% ਘਾਟਾ (b) 27% ਘਾਟਾ

(c) 13% ਲਾਭ (d) 22% ਘਾਟਾ

57. ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਲਫ਼ਾ ਦੇ 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀਟਾ ਦੇ 10 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਾਮਾ ਦੇ 12 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਟੀਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

58. ਹੇਠਲੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ P ਲੱਭੋ :

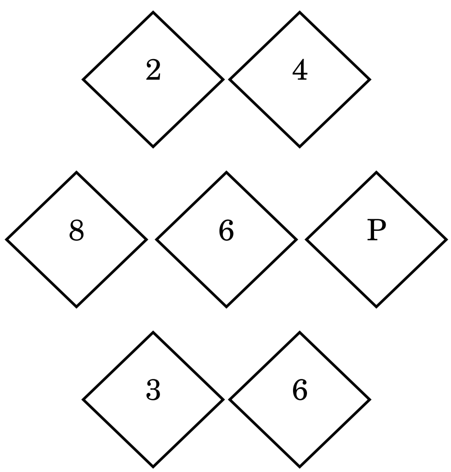

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

55. How many natural numbers having at most five digits have a sum of their digits as at most six ?

(a) 461 (b) 457

(c) 462 (d) 125

56. I sold two scooters at same price, one of them at 10% profit. I incurred total loss of 12% in overall transaction. What was the approximate profit/loss incurred on the other scooter ?

(a) 13% loss (b) 27% loss

(c) 13% profit (d) 22% loss

57. Out of 8 students in Section Alpha, 10 students in Section Beta and 12 students in Section Gamma, a teacher wants to create a team of three to represent the school in inter-school quiz competition. In how many ways the team can be formed such that all the members of the team are not from the same section ?

(a) 3664 (b) 396

(c) 4060 (d) 8120

58. Find P in the following figure :

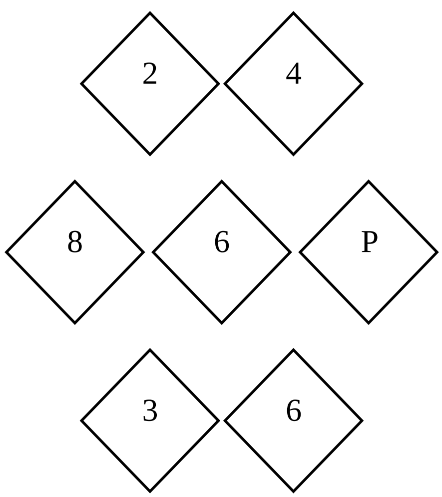

(a) 2 (b) 4

(c) 6 (d) 8

ਹਦਾਇਤਾਂ : *(ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 59 ਤੋਂ 62) ਇਕ ਸਕੂਲ ਦੇ 12 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਿਡ-ਸਮੈਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੀ 52% ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ, 49% ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 38% ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ 9% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 17% ਪਾਸ ਹੋਏ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 16% ਪਾਸ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ 15% ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 300 ਹੈ।*

59. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

60. ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ।

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

61. ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

62. ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

Directions : *(Question Nos. 59 to 62) : In a school, results of 12th class mid-semester exam were declared. All were disappointed with the results. The summary of the results was 52% passed in Geography, 49% passed in History and 38% passed in Biology. Only 9% students passed in all the three. 17% passed in Geography and History and 16% passed in Geography and Biology and 15% passed in History and Biology. Number of students who took the exam is 300.*

59. How many students passed in Geography only ?

(a) 63

(b) 84

(c) 96

(d) 114

60. Find the ratio of students passing in Geography only to the students passing in Biology only.

(a) 5 : 6

(b) 4 : 5

(c) 8 : 7

(d) 7 : 4

61. A student is declared pass in the exam only if he/she clears at least two subjects. What was the number of students who were declared passed in this exam ?

(a) 30

(b) 90

(c) 64

(d) 82

62. What is the ratio of students who passed in exactly one and exactly two subjects ?

(a) 9 : 4

(b) 12 : 5

(c) 10 : 3

(d) 11 : 4

63. ਮੈਸੋਪਟਾਮੀਆ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਮਮ, ਮਗਨਾ ਅਤੇ ਮੇਲੂਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ ਵਪਾਰ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਹਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

(a) ਹਲਫ਼ (b) ਨਾਇਸੂਨਾ (c) ਉਰੁਕ (d) ਅਕੱੜ

64. ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਜੇਹਲਮ ਦਰਿਆ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ?

(a) ਲਲਿਤਦਿੱਤਿਆ (b) ਵਿਨਯਦਿੱਤਿਆ

(c) ਅਵੰਤੀਂਵਰਮਨ (d) ਸ਼ੰਕਰਾਵਰਮਨ

65. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I (ਜੀਨਾ ਦਾ ਨਾਂ)		ਸੂਚੀ II (ਕਾਗਨੀਸੈਂਸ)	
A.	ਆਦਿਨਾਥ	1.	ਸੱਪ
B.	ਸ਼ਾਂਤੀਨਾਥ	2.	ਸ਼ੰਖ (ਕੌਂਚ ਸ਼ੈਲ)
C.	ਨੇਮੀਨਾਥ	3.	ਹਿਰਨ
D.	ਪਾਰਸ਼ਵਨਾਥ	4.	ਬਲ੍ਹਦ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

66. ਅਸ਼ੋਕਾ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਇਨਰ ਰਾਕ ਐਡੀਕਟ (ਛੋਟੀ ਚੱਪਲ) ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(a) ਮਾਸਕੀ (b) ਗੁਜਰਾ (c) ਅਹਰਾਉਰਾ (d) ਪੰਗੂਰਾਰੀਆ

67. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ।

I. ਤਹਮਸ ਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਮਸ ਖਾਨ

II. ਦਾਬਿਸਤਾਨ-ਏ ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਸਿਨ ਫਾਨੀ

III. ਇਬਰਤਨਮਾਹ ਮਿਰਜਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਹਰਸੀ

IV. ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜੀ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

68. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ?

(a) ਅਪਾਇਆ ਦੀਕਸ਼ਤਾ (b) ਨਰਾਇਣ ਭੱਟ

(c) ਰਘੂਨੰਦਾਨਾ (d) ਮਾਧਵਾਚਾਰੀਆ

63. In which of the following place of Mesopotamia the textual reference for Indus Trade in the form of Dilmum, Magana and Meluhha was reported ?

(a) Halaf (b) Naisuna (c) Uruk (d) Akkad

64. Which of the following ruler of Kashmir constructed the channels for irrigation on Jhelum river ?

(a) Lalitaditya (b) Vinayaditya

(c) Avantivarman (d) Sankaravarman

65. Match List I with List II and select the correct answer using the code given below the lists :

	List I *(Name of the Jina)*		*List II* *(Cognisance)*
A.	Adinath	1.	Snake
B.	Shantinath	2.	Conch shell
C.	Neminath	3.	Deer
D.	Parshvnath	4.	Bull

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	4	1
(b)	4	3	2	1
(c)	1	4	3	2
(d)	2	3	4	1

66. Which of the following Minor rock Edict of Ashoka engraved the numerical number both in words and figures ?

(a) Maski (b) Gujarra (c) Ahraura (d) Panguraria

67. Arrange the following in a chronological order and select the correct answer from the codes given below :

I. Tahmas Namah by Tahmas Khan

II. Dabistan-E-Mazahib by Mohsin Fani

III. Ibaratnamah Mirza by Mohammad Harsi

IV. Jangnamah by Qazi Nur Mohammad

(a) IV, II, III, I (b) II, III, IV, I

(c) II, III, I, IV (d) I, IV, III, II

68. A reconciliation of Vedanta and Shaivite beliefs was developed by which of the following ?

(a) Appaya Dikshita (b) Narayan Bhatt

(c) Raghunanadana (d) Madhavacharya

69. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।

II. ਵਿਜੈਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਗੜ੍ਹ ਸਨ ।

III. ਅਮੁਕਤਮਾਲਿਆਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਦੇਵਰਾਯ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਗਵਰਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ।

IV. ਦੇਵਰਾਏ II ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ।

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

70. ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗ਼ਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਤਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ?

(a) ਉਸਨੇ ਲੈਂਡ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵਜ਼ਫ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(b) ਵਜਫ਼ਦਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਇਕਤਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸੀ ।

(c) ਮਕਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ।

(d) ਉਸਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ।

71. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ ।

I. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ

II. ਦੂਜਾ ਕਾਰਨੈਟਿਕ ਯੁੱਧ

III. ਪਹਿਲਾ ਐਂਗਲੋ-ਮੈਸੂਰ ਯੁੱਧ

IV. ਸੇਂਟ ਥੋਮ ਦਾ ਯੁੱਧ

(a) I, II, III, IV
(b) II, I, III, IV
(c) IV, III, I, II
(d) IV, II, III, I

72. ਮੋਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ :

I. ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

II. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ-ਮੰਡਲ

III. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ

IV. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

69. Which facts are true about Vijayanagar empire ?

I. Women were employed as wrestlers, astrologers and soothsayers.

II. The city of Vijaynagara had seven citadels.

III. Amuktamalyada, said to have been composed by Krishnadevaraya, commends Brahmans as Provincial Governors.

IV. Devaraya II had appointed Muslims in his army.

(a) II, III and IV only
(b) I, II and IV only
(c) I, II and III only
(d) I, II, III and IV

70. Which of the following changes in the Iqtadari system was not introduced by Firoz Shah Tughlaq ?

(a) He restored the system of payment of salaries to soldiers by land assignments now called wajaf.

(b) The wajafdars, holders of such assignment, were another group of Iqtadars.

(c) The system of sub-assignment of land by muqtais to their soldiers was also started.

(d) He rigidly enforced the non-transfer of assignments.

71. Arrange the following events in chronological order :

I. The First Anglo-Sikh war

II. The Second Carnatic war

III. The First Anglo-Mysore war

IV. Battle of St. Thome

(a) I, II, III, IV
(b) II, I, III, IV
(c) IV, III, I, II
(d) IV, II, III, I

72. Morley-Minto reforms aimed at

I. Increasing number of members in Legislative Council at Centre

II. Separate electorates for Muslims

III. Reserved seats in Provincial Assembly for Dalits

IV. Promotion of education

Select the correct answer from the codes given below :

(a) I and II only
(b) III and IV only
(c) I, II and III only
(d) I, II, III and IV

73. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I (ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਥਾਨ)		ਸੂਚੀ II (ਨੇਤਾ)	
A.	ਮਾਲਾਬਾਰ	1.	ਗੋਪਾਬੰਧੂ ਚੌਧਰੀ
B.	ਉੜੀਸਾ	2.	ਸੀ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ
C.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	3.	ਕੇ. ਕੇਲਅਪਨ
D.	ਬਿਹਾਰ	4.	ਮਹਾਦੇਵ ਲਾਲ ਸਰਾਫ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

74. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. 1801 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਉੱਤੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਅਲਾਇੰਸ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ।

II. 1851 ਵਿੱਚ ਅਵਧ ਬਾਰੇ ਲਾਰਡ ਡਲਹੌਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਸੀ, ‘‘ਚੈਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਡਿੱਗੇਗੀ’’ ।

III. ਅਵਧ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ 1876 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ।

IV. ‘ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ’, ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਨਵਾਬ ਵਾਜਿਦ ਅਲੀ ਸ਼ਾਹ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, II ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(b) I, II ਅਤੇ III ਸਹੀ ਹਨ
(c) II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ
(d) I, II, III ਅਤੇ IV ਸਹੀ ਹਨ

75. ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਸੱਚ ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮਜੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ।

II. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਏ : A (ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ), B (ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ਅਤੇ C (ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ) ।

III. ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੁਪਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਸੂਬਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ।

IV. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋ — ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੂਰਬੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰਜ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

73. Match the following :

	List I *(Salt March Place)*		*List II* *(Leader)*
A.	Malabar	1.	Gopabandhu Chaudhary
B.	Orissa	2.	C. Rajagopalachari
C.	Tamilnadu	3.	K.Kelappan
D.	Bihar	4.	Mahadev Lal Saraf

Choose your answer with the help of the given options :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	4	3	2	1
(d)	3	1	2	4

74. Which of the following statements about Awadh are correct ?

I. The Subsidiary Alliance was imposed on Awadh in 1801.

II. "A cherry that will drop into our mouth one day" was stated by Lord Dalhousie in 1851 about Awadh.

III. Awadh was formally annexed to the British Empire in 1876.

IV. "The life was gone out of the body" was lamented for Nawab Wajid Ali Shah who was dethroned and exiled to Calcutta on the pretext of misgovernance .

Choose the correct answer using the code given below.

(a) I, II and IV are correct
(b) I, II and III are correct
(c) II, III and IV are correct
(d) I, II, III and IV are correct

75. What are true about the Cabinet Mission Plan ?

I. It recommended a three-tier confederation with a weak Central Govt. controlling foreign affairs, defence and communication.

II. Provincial Assemblies while electing Constituent Assembly be grouped into three sections : A (Hindu majority provinces), B (Muslim majority provinces of North-West) and C (Muslim majority provinces of North-East).

III. Grouping to be compulsory at first but provinces have the right to opt out after new constitution and elections.

IV. On this basis the Congress in March 1947 divided Punjab into two — Muslim majority West and Hindu/Sikh majority East and asked similar application in Bengal.

Choose the correct answer :

(a) I and II only
(b) I, II and III only
(c) II, III and IV only
(d) I, II, III and IV

76. ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੇਹਲਮ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਇਕੱਠੇ ਸਿੰਧ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

(a) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਨਕੋਟ

(b) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਕੋਟ

(c) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾਕੋਟ

(d) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ

77. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਮਕਬਰਾ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	1.	ਸ਼ਹਾਦਰਾ ਬਾਗ ਨੇੜੇ ਲਾਹੌਰ
B.	ਹੁਮਾਯੂੰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	2.	ਬਟਾਲਾ
C.	ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	3.	ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ
D.	ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਜਮਾਲ ਦਾ ਮਕਬਰਾ	4.	ਦਿੱਲੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

78. ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ :

I. ਦਾਤਾ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਨ ।

II. ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਸੰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਵੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ ।

III. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਕੁਤੁਬ-ਅਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਖ-ਅਲ-ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆ ਪਾਬੰਦੀਆ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

IV. ਸ਼ੇਖ ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਨਰਵ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

(c) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

76. The place where Jhelum, Beas, Ravi and Chenab join together into Indus River is :

(a) Mithankot in Pakistan

(b) Sialkot in Pakistan

(c) Kalakot in India

(d) Srinagar in India

77. Match List I with List II and choose the correct option :

	List I *(Tomb)*		*List II* *(Place)*
A.	Shamsher Khan's Tomb	1.	Shahdara Bagh, near Lahore
B.	Humayun's Tomb	2.	Batala
C.	Tomb of Jahangir	3.	Nakodar in Jalandhar
D.	Tomb of Mohammed Momin and Haji Jamal	4.	Delhi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	2	1	3	4
(b)	2	3	1	4
(c)	4	3	2	1
(d)	2	4	1	3

78. Read the following statements about Chishti Silsila carefully :

I. Data Ganj Baksh and Shaikh Farid Shakar Ganj were Sufi saints of Chishti Silsila in 15th century.

II. Saint Moinuddin of Ajmer and Nizamuddin Auliya of Delhi, who spread Islam in central India and Rajasthan, also belonged to Chishti Silsila.

III. The Sultan of Delhi offered the post of Shaikh al Islam to Khwaja Qutub-ud din Bakhtiar Kaki, but he denied to accept it owing to the restrictions laid on political involvement by the Chishti tradition.

IV. Shaikh Nizamuddin Auliya, lived and worked arduously to make Delhi as the nerve centre of Chishtis.

Which of the above statements are correct ?

(a) II, III and IV only

(b) I, II and IV only

(c) I, II and III only

(d) I, III and IV only

79. ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਆਪਸ਼ਨ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਸਤਕ)		ਸੂਚੀ II (ਲੇਖਕ)
A.	ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲ	1.	ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
B.	ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ	2.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
C.	ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ	3.	ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
D.	ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	4.	ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

80. ''ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨੱਕੜ ਦਾਦੀ'' ਵਜੋਂ ਕੌਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ?

(a) ਨੋਰ੍ਹਾ ਰਿਚਰਡਸ
(b) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(c) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(d) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

81. ਲਾਨਕ ਲਾ ਪਾਸ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ
(c) ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ
(d) ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ

82. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸਿੱਕਾ	1.	ਗੁਜਰਾਤ
B.	ਕੋਰਬਾ	2.	ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
C.	ਪਾਰਲੀ	3.	ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
D.	ਇਨੌਰ	4.	ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

79. Match List I with List II and choose the correct option.

	List I *(Book)*		*List II* *(Author)*
A.	Gagan Mai Thal	1.	Gurdit Singh
B.	Mera Pind	2.	Amrita Pritam
C.	Rasidi Ticket	3.	Dalip Kaur Tiwana
D.	Nange Pairan da Safar	4.	Balwant Gargi

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	4	3	2
(b)	4	2	1	3
(c)	4	1	2	3
(d)	1	4	2	3

80. Who is popularly known as "Punjabi Natak di Nakkad Dadi" ?

(a) Norah Richards
(b) Amrita Pritam
(c) Daleep Kaur Tiwana
(d) Amrita Shergil

81. Lanak La Pass is located near the border between which of the following countries ?

(a) India and Pakistan
(b) India and China
(c) India and Afghanistan
(d) India and Nepal

82. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Thermal Power Station)*		*List II* *(Location)*
A.	Sikka	1.	Gujarat
B.	Korba	2.	Chhattisgarh
C.	Parli	3.	Maharashtra
D.	Ennore	4.	Tamil Nadu

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	2	1	4
(b)	1	2	4	3
(c)	1	2	3	4
(d)	4	3	2	1

83. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਕਬੀਲਾ ਸਮੂਹ)		ਸੂਚੀ II (ਸਥਾਨ)
A.	ਸੇਮਾਂਗ	1.	ਮਲੇਸ਼ੀਆ
B.	ਬੋਰੋਸ	2.	ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ
C.	ਮਸਾਈਜ਼	3.	ਪੱਛਮੀ ਐਮੇਜ਼ਨ ਬੇਸਿਨ
D.	ਕਿਰਗਿਜ਼	4.	ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ

ਕੋਡ :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

84. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ।

I. ਸੁਪੀਰੀਅਰ

II. ਮਲਾਵੀ

III. ਬਾਈਕਲ

IV. ਤਨਗਾਨਿਕਾ

(a) ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(b) ਮਲਾਵੀ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਬਾਈਕਲ

(c) ਬਾਈਕਲ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਮਲਾਵੀ

(d) ਬਾਈਕਲ - ਤਨਗਾਨਿਕਾ - ਸੁਪੀਰੀਅਰ - ਮਲਾਵੀ

85. ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਗਠਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

I. ਪੀਟ

II. ਗ੍ਰੇਫ਼ਾਈਟ

III. ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ

IV. ਲਿਗਨਾਈਟ

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

83. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Tribal Group)*		*List II* *(Location)*
A.	Semangs	1.	Malaysia
B.	Boros	2.	East Africa
C.	Masais	3.	Western Amazon Basin
D.	Kirghizs	4.	Central Asia

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	1	2	3	4
(b)	1	3	2	4
(c)	3	2	1	4
(d)	4	3	2	1

84. Arrange the following largest fresh water lakes of the world in descending order of their volume of water.

I. Superior

II. Malawi

III. Baikal

IV. Tanganyika

(a) Tanganyika - Malawi - Superior - Baikal

(b) Malawi - Tanganyika - Superior - Baikal

(c) Baikal - Superior - Tanganyika - Malawi

(d) Baikal - Tanganyika - Superior - Malawi

85. Arrange the coal in increasing order of the stage of formation and carbon content and choose the correct option.

I. Peat

II. Graphite

III. Coking coal

IV. Lignite

(a) I, II, III, IV

(b) I, IV, III, II

(c) IV, III, II, I

(d) III, II, IV, I

86. ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

	ਸੂਚੀ I (ਪੁਲ)		ਸੂਚੀ II (ਨਦੀਆਂ/ਵਾਟਰ ਬਾਡੀਜ਼)
A.	ਬੋਗੀਬੀਲ	1.	ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ
B.	ਪੰਬਨ	2.	ਲੋਹਿਤ
C.	ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਸੇਤੂ	3.	ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੇਟ
D.	ਭੂਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਸੇਤੂ	4.	ਹੁਗਲੀ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

87. 'ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਰੀਇਨਟਰੋਡਕਸਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਲਾਇਅਨ (ਸ਼ੇਰ) ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਰਣਥੰਬੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(b) ਸਰਿਸਕਾ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(c) ਕੁਨੋ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਸੈਨਚੁਰੀ
(d) ਦੰਦੇਲੀ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ਼ ਸੈਨਚੁਰੀ

88. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੌਦੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਕੇਸਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਤਾ
(b) ਪੈਟਲ
(c) ਸੈਪਲ
(d) ਸਟਿਗਮਾ

89. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਰਾਖਵਾਂ ਜੀਵਖੇਤਰ)		ਸੂਚੀ II (ਟਿਕਾਣਾ)
A.	ਸਿਮਲੀਪਾਲ	1.	ਮੇਘਾਲਿਆ
B.	ਮਾਨਸ	2.	ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
C.	ਦਿਹਾਂਗ ਦਿਬਾਂਗ	3.	ਅਸਾਮ
D.	ਨੋਕਰੇਕ	4.	ਉੜੀਸਾ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

86. Match List I with List II and choose the correct option from the code given below the lists.

	List I *(Bridges)*		*List II* *(Rivers / Water bodies)*
A.	Bogibeel	1.	Brahmaputra
B.	Pamban	2.	Lohit
C.	Vidyasagar Setu	3.	Palk Strait
D.	Bhupen Hazarika Setu	4.	Hooghli

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	1	3	4	2
(c)	2	3	1	4
(d)	2	1	3	4

87. The Asiatic Lion Reintroduction Project is an initiative of the Indian Government to provide safeguards to the Asiatic lion from extinction in the wild by means of reintroduction. As part of this project which of the following sites is considered as potential habitat for the lion population ?

(a) Ranthambore National Park (b) Sariska Tiger Reserve

(c) Kuno Wildlife Sanctuary (d) Dandeli Wildlife Sanctuary

88. In making the saffron spice, which one of the following parts of the plant is used ?

(a) Leaf (b) Petal (c) Sepal (d) Stigma

89. Match List I with List II and select the correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Biosphere Reserve)*		*List II* *(Location)*
A.	Simlipal	1.	Meghalaya
B.	Manas	2.	Arunachal Pradesh
C.	Dihang Dibang	3.	Assam
D.	Nokrek	4.	Odisha

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	4	3	2	1
(b)	2	1	3	4
(c)	2	3	4	1
(d)	1	2	3	4

90. ਸਾਗਰਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਲੋਜਿਸਟਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਧਾਉਣਾ।

II. ਸਸਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਤੱਟਰੇਖਾ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

III. ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ SEZ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।

IV. ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 5 ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

91. ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ 4G ਅਤੇ 5G ਸੰਚਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ?

I. 4G ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ 100 Mbps ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 20 Gbps ਤੱਕ ਹੈ।

II. 4G ਵਿੱਚ ਲੇਟੈਂਸੀ 50 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 1 ਮਿਲੀ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।

III. 4G ਵਿੱਚ ਬੈਂਡਵਿਡਥ 200 MHz ਤੋਂ 500 MHz ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 5G ਵਿੱਚ ਇਹ 600 MHz ਤੋਂ 2·5 GHz ਹੈ।

IV. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਵਰੇਜ 5G ਨੈਟਵਰਕ ਨਾਲੋਂ 4G ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ।

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ III
(d) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV

92. ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰੋਬਰਟ (ਰਾਬਰਟ) ਐਂਗਸ ਸਮਿਥ ਨੇ 1850 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਚੈਸਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਵਰਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

II. ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਦੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੀ ਐਚ ਲਗਭਗ 5·0 ਤੱਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰਾਊਟ, ਸਾਲਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੇਮ ਮੱਛੀਆਂ 5·0 ਪੀ ਐਚ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੱਧਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਧਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਕਾਰਪ, ਗਾਰ, ਸਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੀਸੀਜ਼ 5·0 ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੀਐਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV

90. Which among the following are true about Sagarmala project ?

I. To enhance the performance of logistic sector

II. To optimally utilize the country's waterways and coastline for cheap transportation

III. To develop SEZ in the coastal areas for export

IV. To develop 5 new ports to increase trade

(a) II and IV only
(b) I, II and IV only
(c) I, III and IV only
(d) I, II, III and IV

91. Identify which do not truly describe the major differences between 4G and 5G communication :

I. Speed in 4G is up to 100 Mbps while it is up to 20 Gbps in 5G.

II. Latency in 4G is 50 milliseconds while in 5G it is 1 millisecond.

III. Bandwidth in 4G is 200 MHz to 500 MHz while in 5G it is 600 MHz to 2·5 GHz.

IV. Presently geographic coverage is more in 4G than 5G network.

(a) I only
(b) II and III only
(c) III only
(d) III and IV only

92. Regarding acid rain, which of the following statements are correct ?

I. English scientist Robert Angus Smith coined the term *acid rain* in his studies of air chemistry in Manchester, England, in the 1850s.

II. The eggs and young of many fish species are killed when the pH drops to about 5·0.

III. Trout, salmon, and other game fish are usually the most resistant to pH levels below 5·0.

IV. Carp, gar, suckers, and other less desirable fish are more sensitive to pH levels below 5·0.

Choose the most appropriate answer from the options given below :

(a) Only I, II and III
(b) Only I and II
(c) Only I and III
(d) Only I, III and IV

93. ਐਲ ਨੀਨੋ ਦੱਖਣੀ ਓਸੀਲੇਸ਼ਨ (ਈਐਨਐਸਓ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ :

I. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ

II. ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉਠਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

III. ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

IV. ਅਵਰੋਹੀ ਹਵਾ, ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

94. ਧਰਤੀ ਦੇ ਊਰਜਾ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਰੋਸੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

II. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

III. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨਾਲ ਐਲਬੇਡੋ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

IV. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੋਖਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਚਮਕਦਾਰ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤਕ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III

(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II

(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III

(d) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV

95. ਕਰੰਟ/ਸਟ੍ਰੀਮ ਜੋ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੱਕ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਰੰਟ

(b) ਕੁਰੋਸ਼ੀਓ ਕਰੰਟ

(c) ਸਰਕੰਮਪੋਲਰ ਸਟ੍ਰੀਮ

(d) ਗਲਫ਼ ਸਟ੍ਰੀਮ

93. Arrange the following in the correct sequence of events in El Niño–Southern Oscillation (ENSO) :

I. Warm water flows eastward to South America.

II. Upwelling blocked by warm water.

III. Warm air rises, causing low pressure and heavy rainfall.

IV. Descending air causes high pressure and warm, dry weather.

Choose the correct answer from the options given below :

(a) I, IV, III, II

(b) I, II, III, IV

(c) I, III, II, IV

(d) I, IV, II, III

94. Which of the following statements of aerosols are true with respect to its effects on the Earth's energy balance ?

I. Their scattering of solar radiation may decreases the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

II. Their absorption of radiation may locally increase the atmospheric temperatures and thus both increases the radiant energy directed towards the Earth and decreases the convective transfer of energy from the earth to warmer atmosphere.

III. Their scattering of solar radiation may increase the albedo, and that decreases the Earth's surface temperature.

IV. Their absorption of radiation may locally decrease the atmospheric temperatures and thus both decreases the radiant energy directed towards the Earth and increases the convective transfer of energy from the Earth to warmer atmosphere.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and III only

(b) I and II only

(c) II and III only

(d) II and IV only

95. The current/stream that carries warm tropical water from Caribbean to the cold waters of North Atlantic region is called :

(a) California current

(b) Kuroshio current

(c) Circumpolar stream

(d) Gulf stream

96. ਪੰਦਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕਮਾਈ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ।

II. ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 270 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਕਮਾਂ।

III. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਅ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) II ਅਤੇ III
(c) I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

97. ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਪੋਰਟਲ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

I. ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

II. ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਐਮ. ਸ਼੍ਰਮ ਯੋਗੀ ਮਾਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ (UAN) ਵਾਲਾ ਈ-ਸ਼੍ਰਮ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

III. ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(d) I, II ਅਤੇ III

98. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੀਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

I. ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

II. ਬਚਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣਾ

III. ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

IV. ਵਿੱਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) I ਅਤੇ II
(b) III ਅਤੇ IV
(c) I ਅਤੇ III
(d) I ਅਤੇ IV

96. Consider the following Terms of Reference for Fifteenth Finance Commission.

I. The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds.

II. The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India and the sums to be paid to the States by way of grants-in-aid of their revenues under Article 270 of the Constitution.

III. The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II (b) II and III

(c) I and III (d) I, II and III

97. Consider the following statements about E-Shram Portal for registration of unorganized workers :

I. It was launched by the labour ministry.

II. All registered workers shall be issued an e-Shram card with Universal Account Number (UAN) to avail benefits of various social security schemes of the government (like PM Shram Yogi Maan-Dhan Yojana).

III. Provision of accidental cover of ₹ 5 lakh in case of death or permanent disability and ₹ 2 lakh in case of partial disability.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I and II only (b) II and III only

(c) I and III only (d) I, II and III

98. Which of the following policy measures does a government usually take to boost demand and support the economy in deflationary situations ?

I. Lowering interest rates together with cutting direct taxes

II. Emphasizing savings and enhancing salaries

III. Increasing government expenditure

IV. Going for tapering of fiscal stimulus

Select the correct answer :

(a) I and II (b) III and IV

(c) I and III (d) I and IV

99. ‘ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਮਾਜਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ’ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ।

I. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

II. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਦੇ ਸਕਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।

III. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਨੇ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

IV. ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 135 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸਦਾ ਨੈਟ ਵਰਥ ₹ 1000 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟਰਨ ਓਵਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ₹ 5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਸਤਨ ਲਾਭ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

(a) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

100. ਦਰਵਾਜਾ ਗੈਸ ਕ੍ਰੇਟਰ, ਗੇਟਵੇਅ ਟੂ ਹੈਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(b) ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
(c) ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ
(d) ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ

101. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਡਨ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਘਰ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਪੱਕੇ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ
(b) ਕਾਕੋਇਜਾਨਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫਾਰੇਸਟ
(c) ਰਾਜਾਜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ
(d) ਡੇਜ਼ਰਟ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ

102. ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਇਆ (BoP) ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

I. ਘਰੇਲੂ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਘਟਣਾ

II. ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ ਵਧਾਉਣਾ

III. ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

IV. ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(d) I, II ਅਤੇ III

99. Consider the following statements about 'Corporate Social Responsibility'.

I. The United Nations Industrial Development Organisation defines it as a management concept whereby countries integrate social and environmental concerns in their business operations and interactions with their stakeholders.

II. It is essentially a way of giving back to the society in which the company is doing business and making profit for shareholders.

III. Companies Act 2013 made the CSR mandatory.

IV. Section 135 of the Company Act mentions every company having net worth of ₹ 1000 crores or more or turnover of ₹ 2,000 crore or more or a net profit of ₹ 5 crore or more during any financial year will have to spend in every financial year at least 2 percent of the average net profits of the company made during three immediately preceding years on activities defined under CSR.

Select the correct answer from the code given below :

(a) I, II and III only
(b) II, III and IV only
(c) I, III and IV only
(d) I, II, III and IV

100. Darvaza Gas Crater, Gateway to Hell is situated in which of the following countries ?

(a) Tajikistan
(b) Kazakhstan
(c) Turkmenistan
(d) Uzbekistan

101. Which of the following is better known home of golden langur ?

(a) Pakke Tiger Reserve
(b) Kakoijana Reserve Forest
(c) Rajaji National Park
(d) Desert National Park

102. How can Balance of Payments (BoP) deficit be reduced ?

I. Depreciation of domestic currency

II. Increasing import duty

III. Providing export subsidies to domestic producers

IV. Borrowing from abroad

Select the correct answer using the codes given below :

(a) I and II only
(b) I and III only
(c) II and IV only
(d) I, II and III

103. 2023-24 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?

(a) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ

(b) ਯੂਨੀਅਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ

(c) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ

(d) ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

104. ਵਾਧੂ ਬਜਟ ਸਰੋਤਾਂ (EBR) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. EBRs ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

II. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ EBRs ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਪੂੰਜੀ ਜਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ 2016 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I
(b) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ II
(c) ਸਿਰਫ III
(d) I, II ਅਤੇ III

105. "Hortinet" ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

I. ਇਸ ਨੂੰ APEDA ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਸਬਿਲਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

IV. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(a) ਸਿਰਫ III ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

106. 'ਸਾਈਬਰ ਸਵੱਛਤਾ ਕੇਂਦਰ' ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

I. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ (MeitY) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਹ ਬੋਟਨੈਟ ਕਲੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

IV. ਇਹ ਸੀ-ਡੈਕ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(c) ਸਿਰਫ I, III ਅਤੇ IV
(d) ਸਿਰਫ II, III ਅਤੇ IV

103. According to the Union Budget 2023-24 which among the following is the biggest source of the government ?

(a) Goods and service tax

(b) Union excise duty

(c) Corporation tax

(d) Borrowings and other liabilities

104. With reference to the Extra Budgetary Resources (EBR), consider the following statements.

I. EBRs are those financial liabilities that are raised by public sector undertakings for which repayment of the entire principal and interest is done from the Central Government Budget.

II. EBRs are not taken into account while calculating the Fiscal Deficit.

III. This method of raising capital has been discontinued since 2016.

Which of the statements given above is/are correct ?

(a) I only (b) I and II only

(c) III only (d) I, II and III

105. Which of the following statement(s) is/are correct for "*Hortinet*" ?

I. It has been developed by APEDA.

II. It is an integrated traceability system that provides internet-based services to the stakeholders for exporting.

III. It captures the geo location of the farms through the mobile app.

IV. Samples are collected by private lab agencies and the reports are sent to the authorities.

(a) III and IV only (b) I, II and III only

(c) II, III and IV only (d) I, II, III and IV

106. Consider the following statements regarding "*Cyber Swachhta Kendra*".

I. It comes under the Ministry of Information and Broadcasting.

II. It comes under the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

III. It is Botnet Cleaning and Malware Analysis Centre.

IV. It is operated by C-DAC.

Which of the above statements are correct ?

(a) I and IV only (b) II and III only

(c) I, III and IV only (d) II, III and IV only

107. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੇਘਰਾਜ' ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

I. ਸਾਂਝੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ।

II. ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਟਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ।

III. ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

IV. ਇਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (MeitY) ਸੀ।

(a) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ III
(b) ਸਿਰਫ II ਅਤੇ IV
(c) ਸਿਰਫ I ਅਤੇ IV
(d) ਸਿਰਫ I, II ਅਤੇ IV

108. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ?

(a) ਰਬੜ
(b) ਸਟੀਲ
(c) ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ
(d) ਪਲਾਸਟਿਕ

109. ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿਜਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੈਲਿਸਟਿਕ, ਕਰੂਜ਼, ਐਂਟੀ-ਸ਼ਿਪ, ਏਅਰ-ਡਿਫੈਂਸ, ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹੈ ?

(a) ਅਗਨੀ
(b) ਪ੍ਰਲਯ
(c) ਪ੍ਰਿਥਵੀ
(d) ਨਿਰਭੈ

110. ਇਸਰੋ ਦਾ ਅਦਿਤਿਆ-ਐਲ 1 ਮਿਸ਼ਨ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਰਜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਯੰਤਰ ਸਹਾਈ ਹੋਏਗਾ ?

(a) ਪੀਏਪੀਏ
(b) ਐਸਯੂਆਈਟੀ
(c) ਵੀਈਐਲਸੀ
(d) ਏਐਸਪੀਈਐਕਸ

111. ਹੁਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, LIGO-ਇੰਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ (LIGO-VIRGO-KAGRA) ਗਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ ਵੇਵ (GW) ਡਿਟੇਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਡਿਟੇਕਟਰ ਗੁਰਤਾ ਤਰੰਗ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ?

(a) ਸਰੋਤ ਸਥਾਨੀਕਰਨ
(b) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਰੰਬਰਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ
(c) ਕੌਸਮਿਕ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਤੋਂ GW ਦੇ ਸਿਗਨੇਚਰਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

112. ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ (ਭਾਰ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) 42 ਲੀਟਰ
(b) 45 ਲੀਟਰ
(c) 50 ਲੀਟਰ
(d) 30 ਲੀਟਰ

107. Which of the following statements are correct for *"MeghRaj"* ?

I. A set of distributed cloud computing environments following a set of common standards.

II. It is a data analytics software to record and analyze rainfall across the country.

III. It was launched by the Ministry of Information and Broadcasting.

IV. It was launched by the Ministry of Electronics and Information Technology (MeitY).

(a) II and III only (b) II and IV only

(c) I and IV only (d) I, II and IV only

108. Which of the following is most elastic ?

(a) Rubber (b) Steel (c) Wet clay (d) Plastic

109. India has realised development of all types of missile systems including ballistic, cruise, anti-ship, air-defence, air-to-air and anti-missile systems. Which of the following is a cruise missile ?

(a) Agni (b) Pralay (c) Prithvi (d) Nirbhay

110. Aditya-L1 mission of ISRO will enable a comprehensive understanding of the dynamical processes of the sun and address some of the outstanding problems in solar physics. Which instrument will help understand the composition of solar wind and its energy distribution ?

(a) PAPA (b) SUIT

(c) VELC (d) ASPEX

111. A few years from now, LIGO-India will join the network of US, Europe and Japan (LIGO-VIRGO-KAGRA) gravitation wave (GW) detectors. The Indian detectors will help in enhancing which aspect of the gravitation wave detection ?

(a) Source localization

(b) Detection at much lower frequencies

(c) Detecting signatures of GW from Cosmic Microwave Background

(d) All of the above

112. Which of the following is true about the average volume of total body water of human body (70 kg) ?

(a) 42 Litres (b) 45 Litres (c) 50 Litres (d) 30 Litres

113. ਐਮ ਐਚ-60ਆਰ ਸੀਹਾਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?

(a) ਰੂਸ
(b) ਇਜ਼ਰਾਈਲ
(c) ਚੀਨ
(d) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ

114. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

(a) ਸੈਕਸ਼ਨ 370 ਅਤੇ 370ਏ
(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 67
(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 362ਏ
(d) ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਅਤੇ 373

115. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ''ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ'' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

I. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
II. ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ
III. ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ
IV. ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਕੇਵਲ I, II ਅਤੇ IV
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ III ਅਤੇ IV
(d) I, II, III ਅਤੇ IV

116. ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੌਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
(b) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ
(c) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ
(d) ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ

117. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਐਬਸੋਲਿਊਟ ਵੀਟੋ - ਬਿਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ
(b) ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਵੀਟੋ - ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
(c) ਸਸਪੈਂਸਿਵ ਵੀਟੋ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ
(d) ਪਾਕੇਟ ਵੀਟੋ - ਨਾ ਤਾਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ

113. MH-60R Seahawk belongs to which of the following country ?

(a) Russia
(b) Israel
(c) China
(d) United States

114. Which Section/Sections of the IPC prohibit(s) sale, letting on hire or otherwise disposing of a child or, as the case may be, buying, hiring or otherwise obtaining possession of, such child ?

(a) Section 370 and 370A
(b) Section 67
(c) Section 362A
(d) Section 372 and 373

115. Which of the following are included as being part of the "Right against Exploitation" in the Constitution of India ?

I. Protection of the interest of minorities

II. Prohibition of employment of children in factories and mines

III. Abolition of untouchability

IV. Prohibition of traffic in human beings and forced labour

Choose the correct answer using the code given below :

(a) I, II and IV only
(b) II and IV only
(c) III and IV only
(d) I, II, III and IV

116. Who can establish additional courts for better administration of any existing law with respect to a matter enumerated in the Union List ?

(a) Supreme Court of India
(b) Union Government by resolution
(c) Parliament with the consent of states
(d) Parliament by law

117. Which of the following pair is not correctly matched ?

(a) Absolute veto – Withholding of assent to the bill
(b) Qualified Veto – Can be overridden by the legislature with a higher majority
(c) Suspensive Veto – Taking no action on the bill passed by the legislature
(d) Pocket Veto – Neither ratifies nor rejects nor returns the bill for an indefinite period

118. ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?

I. ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

II. ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

IV. ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

V. ਇਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਕੇਵਲ III, IV ਅਤੇ V
(b) ਕੇਵਲ II, III ਅਤੇ IV
(c) ਕੇਵਲ II, IV ਅਤੇ V
(d) ਕੇਵਲ I, III ਅਤੇ IV

119. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ :

I. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

II. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

III. ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਕੇਵਲ I ਅਤੇ III
(b) ਕੇਵਲ II ਅਤੇ III
(c) ਕੇਵਲ III
(d) I, II ਅਤੇ III

120. ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	ਸੂਚੀ I (ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ)		ਸੂਚੀ II (ਉਦੇਸ਼)
A.	ਈ-ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ 'ਨਿਆਏ ਕੌਸ਼ਲ'	1.	ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਪੋਰਟਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
B.	ਸੁਪੇਸ (SUPACE)	2.	ਇਹ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਧਾਰਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
C.	ਸੁਵਾਸ (SUVAS)	3.	ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ।
D.	ਈ-ਕਮੇਟੀ	4.	ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ICT ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

118. Which of the following are the features of a notified area committee ?

I. It is set up by an act of a state legislature.

II. It is constituted for a newly developing town.

III. Its powers are similar to the powers of the Municipal Council.

IV. It is entirely a nominated body.

V. Its Chairman is elected by the members of the committee.

(a) III, IV and V only (b) II, III and IV only

(c) II, IV and V only (d) I, III and IV only

119. Consider the following statements about Finance Commission of India :

I. It consists of a Chairman and three other members.

II. Qualification of the members of the Commission is determined by the President.

III. It is to act as the balancing wheel of Indian fiscal federalism.

Which of the above statement/statements is/are correct?

(a) I and III only (b) II and III only

(c) III only (d) I, II and III

120. Match List I with List II and select correct answer from the code given below the lists.

	List I *(Initiative)*		*List II* *(Aims)*
A.	E – Resource centers 'Nyay Kaushal'	1.	It is an artificial intelligence based portal aimed at assisting judges with legal research.
B.	SUPACE	2.	It is an artificial intelligence based software that can assist in translation of judgments into regional languages.
C.	SUVAS	3.	It will facilitate e-Filing of cases in the Supreme Court, High Court and District Court across the country.
D.	E-Committee	4.	It aims to interlink all the courts across the country and make Indian Judicial System ICT enabled.

Codes :

	A	**B**	**C**	**D**
(a)	3	1	2	4
(b)	3	2	4	1
(c)	4	1	2	3
(d)	3	1	4	2

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

READ INSTRUCTIONS BEFORE FILLING ANY DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

Question Booklet Set

D

Candidate's Name ______________________________

Father's Name ______________________________

Date of Birth : | | | | | | | | |
D D M M Y Y Y Y

Total Questions : **120**

Time Allowed : **2** Hours

OMR Response Sheet No. ____________________ **Roll No.** ________________

Candidate's Signature **(Please sign in the box)** :

INSTRUCTIONS

1. The candidate shall NOT open this booklet till the time he/she is told to do so by the Invigilation Staff. However, in the meantime, the candidate can read these instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in CAPITAL letters. The candidate may also fill the relevant boxes out of 1 to 9 of the Optical Mark Reader (OMR) response sheet, supplied separately.
2. Use only blue or black **ball point pen** to fill the relevant columns on this page as well as in the OMR sheet. Use of ink pen or any other pen is not allowed.
3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given above is wrong or illegible or incomplete.
4. Each candidate is required to attempt 120 questions in 120 minutes, except for orthopedically/visually impaired candidates, who would be given 40 extra minutes, for marking correct responses on the OMR sheet.
5. The question paper booklet has **64** pages.
6. The candidates, when allowed to open the question paper booklet, must first check the entire booklet to confirm that the booklet has complete number of pages, the pages printed correctly and there are no blank pages. In case there is any such error in the question paper booklet then the candidate should IMMEDIATELY bring this fact to the notice of the Invigilation Staff and obtain a new booklet of the same series as given earlier.
7. The serial number of the new Question booklet if issued for some reason should be entered in the relevant column of the OMR. The Invigilation Staff must make necessary corrections in their record regarding the change in the serial no. of Question booklet.
8. The paper consists of total 300 Marks. Each question shall carry 2·5 marks. There are four options for each question and the candidate has to mark the MOST APPROPRIATE answer on the OMR response sheet.
9. There is negative marking (0·5 marks for each question) for questions wrongly answered by the candidate.
10. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
11. The candidate **MUST READ INSTRUCTIONS BEHIND THE OMR SHEET** before answering the questions and check that two carbon copies attached to the OMR sheet are intact.
12. ***The translated version of the questions in Punjabi is provided only to facilitate. In case of any doubt, the English version of the question is to be treated final.***

ਨੋਟ : ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖ ਕਵਰ ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।